 HELSINGIN YLIOPISTO HELSINGFORS UNIVERSITET UNIVERSITY OF HELSINKI		
Tiedekunta/Osasto – Fakultet/Sektion – Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos – Institution – Department Sosiaalitieteiden laitos
Tekijä – Författare – Author Anna Inkeri Korvenoja		
Työn nimi – Arbetets titel – Title Apua Amerikan kansalta? Kulttuuriset piirteet USAID:n Afganistania koskeissa lehdistötiedotteissa		
Oppiaine – Läroämne – Subject Viestintä		
Työn laji – Arbetets art – Level Pro Gradu	Aika – Datum – Month and year Syyskuu 2014	Sivumäärä – Sidoantal – Number of pages 95
Tiivistelmä – Referat – Abstract		
<p>Tämän pro gradu –tutkielman tarkoituksena on tutkia, miten yhdysvaltalainen kulttuuri näkyy Yhdysvaltojen julkishallinnon viestinnässä, joka koskee valtion toimia Afganistanissa 2000-luvulla. Pro gradussa tutkitaan Yhdysvaltojen kehitysavusta vastaavan organisaation USAID:n Afganistania koskevaa lehdistöviestintää. Lähtöoletuksena on että pääasiallisesti yhdysvaltalaiselle lehdistölle ja sitä kautta Yhdysvaltojen kansalaisille suunnattujen lehdistötiedotteiden yhtenä päämääränä on vakuuttaa kansalaiset Yhdysvaltojen toimien järkevyydestä Afganistanissa ja jopa kulttuurisia piirteitä hyödyntämällä hakea oikeutusta näille toimille.</p> <p>Tutkimuksessa käytetään teoriataustana ja tutkimusmenetelmänä kulttuurista diskurssianalyysia. Kulttuurisella diskurssianalyysilla viestinnästä pyritään löytämään kulttuurisesti tunnusomaisia tapoja, elementtejä ja merkityksiä. Tämän tutkimuksen tutkimuskysymyksenä onkin, miten USAID:n Afganistania koskeva lehdistöviestintä on rakentunut kulttuurisesti. Tarkentavia tutkimuskysymyksiä on kaksi: 1) Mitkä ovat USAID:n lehdistöviestinnän kulttuuriset elementit ja ominaispiirteet? 2) Millaisia kulttuurisia diskursseja USAID:n lehdistöviestinnästä on löydettävissä?</p> <p>Tutkimuksen aineistona on 25 USAID:n lehdistötiedotetta vuosilta 2007 ja 2008. Näitä aineistotekstejä analysoitiin diskurssianalyysille ominaiseen tapaan yksityiskohtaisesti tarkastellen ja huomioiden niihin vaikuttaneet eritasoiset kontekstit. Tässä työssä aineiston sosiokulttuuriseksi kontekstiksi määritellään Yhdysvaltojen humanitaarinen ulkopoliittikka ja siihen liittyvä arvomaailma sekä luonnollisesti Yhdysvaltojen toimet Afganistanissa 2000-luvulla. Välitason kontekstina, eli diskursiivisina käytäntöinä on yhdysvaltalainen viestintäkulttuuri ja eritoten yhdysvaltalainen julkishallinnon viestintä ja poliittinen suhdetoiminta.</p> <p>Kulttuurisiksi elementeiksi lehdistötiedotteista nousee koulutuksen, terveydenhuollon ja naisten aseman parantamisen tärkeys, viestinnän faktapitoisuus, talouden kehitys, edistys ja menestys, unikon viljelyn vastaisuus, tasa-arvo, yhteistoiminta ja valtauttaminen sekä Yhdysvallat johtajana. Kulttuurisiksi diskursseiksi aineistosta eroteltiin hyvän hallinnon diskurssi, uusliberalistinen diskurssi, edistysdiskurssi, valtauttamiskurssi sekä hegemoninen johtaja –diskurssi.</p> <p>Diskursseja voidaan selittää kulttuurisilla premiseillä, eli päätelmissä siitä, mitkä ovat viestinnän osapuolten yhteisiä, jaettuja käsityksiä ympäröivästä maailmasta. Tutkimuksessa löydettyjä kulttuurisia elementtejä ja diskursseja pystytään selittämään pääasiallisesti yhdysvaltalaiseen arvomaailmaan pohjautuvilla premiseillä sekä aineistoteksteihin vaikuttaneilla diskursiivisilla käytännöillä. Aineisto ilmentää tasapainoilua yhdysvaltalaisen julkishallinnon viestinnän ja poliittisen suhdetoiminnan eli PR:n välillä. USAID:n lehdistötiedotteet ovat julkishallinnon viestintää, mutta huomioiden niiden tavat vedota yhdysvaltalaiseen arvomaailmaan, voidaan niiden väittää olevan myös poliittista suhdetoimintaa. Tutkittujen tiedotteiden tarkoituksena on yhdysvaltalaisen kulttuurin mukaisesti palvella demokratiaa, mutta aineistosta ilmenevät useasti siihen vaikuttaneet diskursiiviset käytännöt - esimerkiksi se, että julkishallinnon viestintä tapahtuu aina poliittisilla areenoilla. Afganistanin 2000-luvun sota ja Yhdysvaltojen osallisuus siinä on väistämättä poliittinen kysymys, ja siten humanitaarisiin toimiin keskittyneen USAID:n viestintääkään ei pystytä irrottamaan sen poliittisesta kontekstista.</p> <p>Kulttuurinen diskurssianalyysi tutkimuksen teoriataustana ja analyysimenetelmänä mahdollisti aineistotekstien tarkastelun laajassa kulttuurisessa viitekehityksessä. Täten se toi tutkimukseen voimakkaan kulttuurisen sensitiivisyyden, jota useat muut diskurssintutkimuksen menetelmät eivät huomioi. Samalla se antoi uudenlaisia keinoja ja näkökulmia käsitellä julkishallinnon viestinnän tapoja vakuuttaa, selittää ja hakea oikeutusta poliittisille toimille.</p>		
Avainsanat – Nyckelord – Keywords Kulttuurinen diskurssianalyysi Diskurssintutkimus Julkishallinnon viestintä Poliittinen suhdetoiminta USAID Afganistanin sota		

**Apua Amerikan kansalta? Kulttuuriset piirteet USAID:n
Afganistania koskevissa lehdistötiedotteissa**

Anna Inkeri Korvenoja

Helsingin yliopisto
Valtiotieteellinen tiedekunta

Viestintä

Pro gradu -tutkielma

Syyskuu 2014

“We don’t see things as they are, we see things the way we are.”

David Mitchell, *Number9Dream*

Sisällysluettelo

1	Johdanto	1
2	Teoreettinen viitekehys	6
2.1	Diskurssi, diskurssit ja konteksti	6
2.2	Kulttuurinen diskurssianalyysi	9
2.2.1	Kulttuurisen diskurssianalyysin tutkimuskysymyksiä	10
2.2.2	Kulttuurisen diskurssianalyysin tutkimusotteet	12
2.3	Kontekstit tässä tutkimuksessa	14
3	USAID osana Yhdysvaltojen humanitaarista ulkopoliitiikkaa	16
3.1	Taustalla yhdysvaltalaiset perusarvot	16
3.2	USAID osana demokratian vientiä	18
3.2.1	Historiallinen katsaus Yhdysvaltojen kehitysapupoliitiikkaan	18
3.2.2	George W. Bushin oppi	21
3.2.3	Taustaa Afganistanin 2000-luvun sodalle	23
3.2.4	Yhdysvallat Afganistanissa 2000-luvulla	25
4	Yhdysvaltalainen viestintäkulttuuri aineistoni kontekstina	29
4.1	Julkishallinnon viestintä Yhdysvalloissa	32
4.2	Poliittinen PR Yhdysvalloissa	34
5	Aineiston ja analyysin esittely	39
5.1	Aineisto	39
5.2	Analyysimenetelmän esittely	41
5.2.1	Kulttuuriset ytimet	41
5.2.2	Analyysin kulku	42
6	Tulokset	46
6.1	Lehdistöviestinnän kulttuuriset elementit ja ominaispiirteet	46
6.1.1	Roolit ja identifointi	46
6.1.2	Toimintaa ja toimijoita koskevat havainnot	50
6.1.3	Tunteita koskevat havainnot	58
6.1.4	Suhteita koskevat havainnot	60
6.1.5	Paikkoja koskevat havainnot	64
6.2	Kulttuuriset diskurssit	65
6.2.1	Hyvän hallinnon diskurssi	66
6.2.2	Uusliberalistinen diskurssi	67
6.2.3	Hegemoninen johtaja –diskurssi	68
6.2.4	Edistysdiskurssi	69
6.2.5	Valtauttamisdiskurssi	70
7	Johtopäätökset	72
7.1	Kulttuuriset premissit	72
7.2	Kriittinen reflektio	80
7.3	Lopuksi	83
	Lähteet	87

1 Johdanto

Jo miltei kolmentoista vuoden ajan suomalaisetkin mediat ovat tasaisin väliajoin täyttyneet uutisilla, jotka koskevat Afganistanin sotaa. Lokakuussa 2001 Yhdysvallat hyökkäsi Afganistaniin saman vuoden syyskuussa tapahtuneiden terroristi-iskujen seurauksena. Sodan aloittamisen myötä Yhdysvaltojen ulkoministeriön alainen, kehitysavusta vastaava organisaatio USAID (United States Agency for International Development) aloitti myös kehitysapuhjelman Afganistaniin. Yhdysvaltoja liittolaisineen on kritisoitu niiden toimista Afganistanissa: Kriitikot ovat kysyneet, kenen turvallisuus Afganistanissa olemalla yritetään taata – länsimaiden vai Afganistanin (Beall, Goodfellow & Putzel 2006, 65). Lisäksi on katsottu, että Yhdysvallat on Afganistanin 2000-luvun sodan aikana käyttänyt hyväkseen humanitaarisuutta ja kehitysavun jakamista saavuttaakseen niiden varjolla omia ulkopoliittisia päämääriään (Ayub & Kouvo 2008, 641).

Afganistanin sodassa oli vuoden 2014 heinäkuuhun mennessä kuollut 2184 ja haavoittunut 19 739 amerikkalaista sotilasta (U.S. Department of Defence 2014). Sota onkin herättänyt kritiikkiä myös Yhdysvaltojen sisällä: suurten yhdysvaltalaismedioiden viime vuosina tekemien kyselytutkimusten mukaan sota on Yhdysvaltojen historian kritisoiduimpia ja yhdysvaltalaisista enemmistön mielestä sodan aloittaminen Afganistanissa oli virhe (ks. esim. Washington Post-ABC Poll 2013, CNN Poll 2013, Associated Press-GfK Poll 2012).

Afganistanin terrorismin vastaiseksikin kutsutussa sodassa vaikuttaa linkittyvän monta aspektia: terrorismi, uudenlainen valtataistelu, humanitaarinen näkökulma ja samaan aikaan voimakas retoriikka, joka tavalla tai toisella tuntuu yhdistävän näitä kaikkia. Afganistanin tapahtumia ja niitä koskevaa keskustelua seurattaessa on itselleni, ja epäilemättä monelle muullekin tullut olo, että etenkin yhdysvaltalaiseen aihetta koskevaan puhe- ja käsittelytapaan liittyy jotain kulttuurista, joka asettaa meidät muut väistämättä ulkopuolisiksi siten, että keskustelua on välillä vaikea edes täysin ymmärtää. Tässä pro gradussa tulenkin tarkastelemaan nimenomaan kulttuurisesta näkökulmasta Yhdysvaltojen julkishallinnon viestintää koskien 2000-luvun

Afganistanin sotaa. Tutkimuksen kohteena on USAID:n lehdistöviestintä sen Afganistanin kehitysapuprojekteihin liittyen.

Sanotaan, että Yhdysvaltojen humanitaarinen apu ulkomaille ei ole vain vapaavalintaista hyväntekeväisyyttä, vaan ennen kaikkea hyvin keskeinen ja välttämätön osa maan ulkopoliittikkaa (Lancaster & Van Dusen 2005, 13). Humanitaarisen avun tarkoitukset ovat olennaisia Yhdysvaltojen poliittisille intresseille, arvoille sekä hyvinvoinnille. Vuoden 2001 terroristi-iskujen jälkeen kehittyvien maiden turvallisuus- ja talousongelmien sekä sosiaalisten haasteiden on sanottu huomattavasti nostaneen merkitystään Yhdysvaltojen agendalla, sillä näillä haasteilla nähdään olevan suoria vaikutuksia myös Yhdysvaltoihin. Hallinnon niukat varat tulee jakaa tehokkaasti - ei pelkästään vastaanottajien hyvinvoinnin lisäämiseksi tai yhdysvaltojen ulkopoliittisten intressien vuoksi, vaan jotta Yhdysvaltojen kansalaisilta saataisiin hyväksyntä näiden kehitysapuvarojen käytölle. (Lancaster & Van Dusen 2005, 13.)

USAID:n toiminta rahoitetaan pitkälti siis verorahoilla (USAID 2014a), joten sen toiminnan ja etenkin siitä kertovan viestinnän tulee olla uskottavaa ja perusteltua yhdysvaltalaisen veronmaksajan silmissä. Tässä pro gradussa USAID:n lehdistöviestinnän pääasiallisena yleisönä nähdäänkin Yhdysvaltojen lehdistö ja sitä kautta Yhdysvaltojen kansalaiset. Kyseessä on julkishallinnon tuottama viestintä, mutta sen voidaan katsoa olevan myös poliittista suhdetoimintaa eli PR:ää (public relations), sillä USAID toimii kehitysavun organisoijana nimenomaan Yhdysvaltojen ulkopoliittisia päämääriä noudattaen (Hendrix 2002, 278–279.) Voidaan siis päätellä, että tämän viestinnän yhtenä päämääränä on vakuuttaa yhdysvaltalaiset hallinnon toimien tärkeydestä ja järkevyydestä Afganistanissa ja täten saada lehdistön kautta kansan tuki Afganistanissa olemiselle. Yhdysvaltoja on nimittäin useaan otteeseen kritisoitu kehitysavun heikosta suunnittelusta ja organisoimisesta etenkin juuri Afganistanissa (Lockhart 2014, 85).

Tässä tutkimuksessa tarkastelen lehdistöviestinnän uskottavuutta siis viitekehityksessä, jossa olennaista on asian esittäminen uskottavasti ja luontevasti nimenomaan yhdysvaltalaiselle yleisölle. Oletukseni on, että USAID:n viestinnän toimivuus perustuu ainakin osittain sen kulttuuriseen mielekkyyteen. Se on siis rakentunut

kulttuurisesti ja sisältää merkityksiä, jotka ovat viestinnän osapuolille – viestijöille ja vastaanottajille – kulttuurisesti jaettuina.

Tutkimuskysymyksenäni onkin, *miten USAID:n Afganistania koskeva lehdistöviestintä on rakentunut kulttuurisesti*. Tämä kysymys pohjautuu kulttuurisen diskurssianalyysin teoriaan, jonka tarkoituksena on tarkastella, miten kulttuuri muovaa viestintää. Tulen käyttämään kulttuurista diskurssianalyysia taustateorian ja tutkimusmenetelmänäni tässä työssä.

Aineistonani on 25 USAID:n lehdistötiedotetta vuosilta 2007 ja 2008. Tutkimuskysymyksiäni tarkennan kahdella alatutkimuskysymyksellä:

- *Mitkä ovat USAID:n lehdistöviestinnän kulttuuriset elementit ja ominaispiirteet?*
- *Millaisia kulttuurisia diskursseja USAID:n lehdistöviestinnästä on löydettävissä?*

Kulttuurilla tarkoitetaan tässä työssä ilmaisullisia käytäntöjä, jotka ovat täynnä ihmisiin, paikkoihin, tunteisiin ja elämäntapoihin liittyviä merkityksiä. Kulttuuri koostuu siis jaetuista merkityksistä. (Carbaugh 2005, 60.) Toisin sanoen, kulttuuri voidaan ajatella symbolien, tarinoiden, maailmankatsomusten ja rituaalien joukkona (Swidler 1986, 273). Tähän joukkoon lukeutuvat mukaan myös arvot: arvot voidaan nähdä ytimenä, jonka ympärille yhteiskunnat rakentuvat (mt, 274). Tässä tutkimuksessa yhdysvaltalaisella arvomaailmalla nähdäänkin olevan olennainen merkitys yhdysvaltalaisessa kulttuurissa.

Kulttuurista diskurssianalyysia on lähinnä käytetty puheviestinnän tutkimuksessa (ks. esimerkiksi Carbaugh & Rudnick 2006, Carbaugh et al. 2013). Tulen tutkimuksessani paikoitellen soveltamaan tätä teoriaa runsaastikin, jotta se taipuisi kirjoitetun viestinnän tutkimukseen. Samalla tämä tutkimus osittain testaakin kulttuurisen diskurssianalyysin soveltuvuutta teoriataustana ja menetelmänä tämänkaltaisessa tekstianalyysissa.

Afganistanin 2000-luvun sotaa koskevasta aihepiiristä löytyy politiikan tutkimuksen puolelta useita kriittisiä tutkimuksia ja kirjoituksia, kuten tässäkin työssä paikoitellen esillä oleva Fatima Ayubin ja Sari Kouvon artikkeli vuodelta 2008 (ks. myös

esimerkiksi Rubin 2006, Hrychuk 2009, Beall, Goodfellow & Putzel 2006). Kulttuurinen diskurssianalyysi tuo uudenlaisen tutkimusotteen jo paljon käsiteltyyn aiheeseen. Sen tarkoituksena luonnollisesti ei ole selittää Yhdysvaltojen toimia tai Afganistanin tapahtumia yhdysvaltalaisella kulttuurilla, vaan tarkastella, miten näistä viestiminen tapahtuu kulttuurisesti. Kulttuurisen diskurssianalyysin pohjalta tehdyille tutkimukselle tästä aihepiiristä on mielestäni kysyntää, sillä sen voidaan nähdä selittävän jotain sellaista, mihin esimerkiksi muut diskurssianalyysin suuntauksset eivät välttämättä kykene, koska ne eivät ole yhtä sensitiivisiä kulttuurillisille seikoille. Tällä menetelmällä voidaan saada myös uudenlaisia näkökulmia erityisesti siihen, miten Yhdysvaltain julkishallinto esittää ulkopolitiikan asioita pääasiallisesti yhdysvaltalaisille suunnatussa lehdistöviestinnässään. Kuten Campbell (1998, 70) osuvasti toteaa, ”ulkopolitiikan diskurssi on globaalia, mutta legitimiteetiltään kansallista”.

Koska tutkimukseni perustuu diskurssintutkimukseen ja analyysimenetelmänäni on diskurssianalyysi, on tärkeää rakentaa selvä kuva niistä konteksteista, jotka ovat vaikuttaneet tutkittavan tekstin ja siitä löydettyjen diskurssien syntyyn. Konteksti on olennainen käsite, sillä diskurssintutkimuksessa ollaan kiinnostuneita kielenkäytöstä todellisissa tilanteissa ja yhteiskunnassa. Täten siis kielellä ja diskursseilla ei ole pysyviä merkityksiä vaan niiden merkitykset ovat kontekstisidonnaisia. (Pietikäinen & Mäntynen 2009, 28.) Kulttuurisessa diskurssianalyysin tausta-ajatuksena on, että viestintä on kontekstisidonnainen prosessi, jonka tulkinta riippuu viestintätilanteessa olevien kulttuurisesta taustatiedosta ja olettamuksista (Gumperz 1992, 306–307). Tässä tutkimuksessa sovelletaan pääasiallisesti esimerkiksi Faircloughn (1995, 82) esittämiä sosiokulttuurisen kontekstin ja välitason kontekstin, eli diskursiivisten käytäntöjen, käsitteitä. Aineistoni sosiokulttuurisena kontekstina on Yhdysvaltojen humanitaarinen ulkopolitiikka ja siihen liittyvä arvomaailma sekä Afganistanin sota 2000-luvulla. Välitason kontekstina on yhdysvaltalainen viestintäkulttuuri ja etenkin yhdysvaltalaisen julkishallinnon viestintä suhteessa yhdysvaltalaiseen poliittiseen suhdetoimintaan eli PR:ään.

Olen rakentanut tämän pro gradun pitkälti näiden kontekstien mukaan. Aloitan kuitenkin esittelemällä työn teoreettisen viitekehyksen luvussa yksi. Tarkoitukseni on selventää diskurssintutkimusta ja siihen liittyviä käsitteitä yleisesti, sekä paneutua

erityisesti kulttuuriseen diskurssianalyysiin. Tämän jälkeen siirryn tutkimani aineiston konteksteihin. Ensin perehdyn sosiokulttuuriseen kontekstiin eli yhdysvaltalaiseen arvomaailmaan, Yhdysvaltojen humanitaariseen ulkopoliittikkaan ja USAID:n historiaan sekä Afganistaniin. Tämän jälkeen keskityn yhdysvaltalaiseen viestintäkulttuuriin. Luvussa viisi esittelen aineistoni ja kerron tutkimuksessa käytetystä analyysimenetelmästä. Lopulta luvussa kuusi esittelen tutkimukseni tulokset.

2 Teoreettinen viitekehys

Tämän työn teoreettinen viitekehys perustuu kulttuuriseen diskurssianalyysiin. Koska kulttuurista diskurssianalyysia on lähinnä käytetty puheviestinnän tutkimuksessa, tulen soveltamaan sitä ja käyttämään muita diskurssianalyysin suuntauksia apunani tässä tekstejä analysoivassa tutkimuksessa. Sitoudun yleisesti sosiaalisen konstruktionismin perinteeseen, jonka mukaan todellisuus kohdataan aina jostain näkökulmasta merkityksellistettynä (Jokinen 1999, 39).

2.1 Diskurssi, diskurssit ja konteksti

Diskurssianalyysi on sekä teoria että tutkimusmenetelmä. Tässä työssä pyrin jakamaan käsitettä kuitenkin teoriaosuuden ja menetelmäosuuden selventämiseksi. Käytän teoriasta nimeä diskurssintutkimus ja menetelmään viittaan termillä diskurssianalyysi.

Diskurssintutkimuksen orientaatioita ja tyylejä on lukuisia, mutta lähtökohtaisesti niissä kaikissa ollaan kiinnostuneita siitä, miten henkilöt tai instituutiot tekevät asioita ymmärrettäväksi kielenkäytöllään (Suoninen 1999, 18). Olennaista diskurssintutkimuksessa on, että kielenkäyttö nähdään aina kielellisenä ja sosiaalisena toimintana: kieli järjestyy paitsi kieliopin, myös diskursiivisten ja sosiaalisten normien, arvojen ja sääntöjen mukaisesti (Pietikäinen & Mäntynen 2009, 13). Täten diskurssintutkimus tutkii paitsi kielenkäyttöä myös kielenkäyttötilannetta (mt, 18).

Itse diskurssin käsite on hyvin moniulotteinen ja sitä käytetään monilla tieteenaloilla. Kielitieteissä diskurssi nähdään sosiaalisena vuorovaikutuksena, joka tapahtuu ihmisten välillä todellisissa sosiaalisissa tilanteissa. Toinen tapa käyttää diskurssin käsitettä on laajemmassa yhteiskunnallisessa kontekstissa. (Fairclough 1995, 31.) Tämä tapa ymmärtää diskurssi viittaakin mainitsemani sosiaalisen konstruktionismin perinteeseen. Olennaista tässä diskurssikäsitetyksessä on, että kielenkäytöllä, eli diskurssilla nähdään olevan sosiaalisia vaikutuksia ympäröivään maailmaan ja toisaalta tämä sama ympäröivä maailma vaikuttaa siihen, miten kieltä käytetään (Pietikäinen 2000, 192). Kielenkäyttö on siis konstruktivistista, sillä se ”muokkaa tiedon ja uskomusten järjestelmiä, yhteisöllisiä identiteettejä ja sosiaalisia suhteita” (Pietikäinen

2000, 197). Jos diskurssi-termille itselleen halutaan esittää tässä viitekehyksessä tarkka ja yksinkertainen määritelmä, voidaan pitkälti sitoutua Stuart Hallin (1999, 105) esittämään määritelmään ”diskurssi on tapa esittää, eli representoida jokin kohde tai aihe”.

Diskurssin käsitteen historia ja monitieteisyys on kuitenkin niin moniulotteista, että yhtä pysyvää määritelmää ei käsitteelle oikeastaan voida antaa (Pietikäinen & Mäntynen 2009, 26). Tutkijan tulee kuitenkin erotella diskurssintutkimuksessa toisistaan diskurssi ja diskurssit. *Diskurssilla* tarkoitetaan teoreettista näkemystä kielenkäytöstä sosiaalisena toimintana, ja *diskurssit* taas ovat tunnistettavissa olevia tapoja merkityksellistää ja kuvata asioita ja ilmiöitä tietyllä tapaa. Diskursseilla voidaan siis kuvata yksittäisiä tarkastelun kohteita ja liittää ne sitten yleiseen teoriaan diskurssista. (mt, 27.) Tietty diskurssi järjestää kielellistä ainesta aina tietyn logiikan mukaisesti, mikä selittyy yhteiskunnallisella tilanteella eikä niinkään kielellä itsellään (mt, 55). Yksittäiset diskurssit toimivat kielellisen mikrotason ja yhteiskunnallisen makrotason välissä: niitä tutkimalla voidaan tarkastella, miten mikrotason kielellisessä todellisuudessa näkyvät makrotason prosessit, liikkeet, säännöt ja seuraukset (mt, 27).

Tässä työssä pääteorianani ja –menetelmänani on kulttuurinen diskurssianalyysi, joten olennaisena käsitteenä on kulttuurinen diskurssi. Kulttuurinen diskurssi on ”historiallisesti siirtynyt ilmaisusysteemi, joka koostuu viestintäkäytännöistä, -akteista, -tilanteista ja –tyyleistä, jotka koostuvat tietyistä symboleista, symbolisista muodoista, normeista ja niiden tarkoituksista” (Carbaugh 2007, 169). Voidaan siis ajatella, että kulttuurinen diskurssi on kulttuurilla ja historialla selitettävä tapa esittää jokin asia tietyillä symboleilla ja tiettyjen kulttuuristen normien antamassa kehikossa.

Diskursseilla viitataan usein puhuttuun ja kirjoitettuun kieleen, mutta yhtä hyvin ne voivat tarkoittaa mitä tahansa muutakin merkityksen tuottamista, kuten valokuvia, elokuvia tai vaikka sanatonta viestintää kuten eleitä. Diskursseista voidaan puhua myös kielenkäytön muotona. (Faiclough 1995, 75.) Lisäksi Hall (1999, 98) muistuttaa, että diskurssit eivät koostu vain yhdestä lausumasta, vaan ”diskurssi on ryhmä lausumia, jotka tarjoavat kielen sitä varten, että voitaisiin puhua tietynlaisesta aiheesta koskevasta tiedosta.” Diskurssit siis liittyvät vakiintuneisiin ajattelutapoihin ja tiettyihin

näkökulmiin, joita voidaan kutsua myös ideologioiksi ja tietojärjestelmiksi (Pietikäinen & Mäntynen 2009,81).

Konteksti on diskurssin tavoin moniulotteinen käsite. Pietikäisen ja Mäntynen (2009, 30) mukaan ”kontekstilla tarkoitetaan kaikkia niitä tekijöitä, jotka vaikuttavat merkityksen muodostumiseen sekä mahdollistavat ja rajaavat sen käyttämistä ja tulkitsemista”. Konteksti tuleekin ymmärtää monikerroksisena käsitteenä. Sillä voidaan tarkoittaa hyvin pientä osaa ympäröivästä todellisuudesta. Samaan aikaan tuohon pieneen kontekstiin vaikuttaa kuitenkin suuremmat ja eri tavoin limittyneet kontekstit. (mt, 30). Tämä näkyy tutkimuksessani suoraan siten, että tutkittavaan tekstiin nähdään vaikuttavan toisaalta melko suppea ala, eli yhdysvaltalainen julkishallinnon viestintä. Samaan aikaan kuitenkin tekstiin vaikuttaa, tuon välitason kontekstin kautta ja läpi, laajempi sosiokulttuurinen konteksti, eli yhdysvaltalainen arvomaailma ja tapahtumat Afganistanissa.

Konteksteja voidaan lajitella ja määritellä usealla eri tavalla. Pietikäinen ja Mäntynen (2009, 31-36) lajittelevat kontekstit tilannekonteksteihin, välitason konteksteihin eli diskursiivisiin käytäntöihin, sekä sosiokulttuurisiin konteksteihin. Tämä lajittelu noudattelee pitkälti Faircloughn (1995,28) määrittelyä tasoista, joilla diskurssintutkimuksen tulee tapahtua. Faircloughn (1995, 28) mukaan diskurssintutkimuksen tulee keskittyä aina sekä teksteihin että käytäntöihin. Tekstin analyysi tarkoittaa tekstin sanaston ja semantiikan analyysia: miten teksti rakentuu ja minkälainen on sen koheesio (Fairclough 1995, 78). Käytännöt jaetaan diskurssikäytäntöihin ja sosiokulttuurisiin käytäntöihin. Diskurssikäytännöt muodostavat Faircloughn (mt, 81) mukaan sosiokulttuurisen käytännön ja tekstin välisen kytköksen. Pietikäisen ja Mäntynen (2009, 36) näkemys on hyvin samankaltainen: diskursiiviset käytännöt ovat välitason kontekstia, joka sijoittuu tilannekontekstin ja sosiokulttuurisen kontekstin väliin. Tilannekonteksti viittaa välittömään sosiaaliseen tilanteeseen, jonka osana viestintä tapahtuu. Siinä olennaisia ovat välitön kielellinen toiminta sekä toimijoiden roolit. (mt 31.) Sosiokulttuurisella kontekstilla Pietikäinen ja Mäntynen (2009, 36) viittaavat sosiaaliseen, kulttuuriseen ja yhteiskunnalliseen toimintaympäristöön.

Diskursiiviset käytännöt syntyvät ajan saatossa kulttuurin muokkaamina ja niiden on tarkoitus tehdä kielellisestä toiminnasta helpommin tulkittavaa ja ymmärrettävää (mt., 35). Fairclough (1995, 28) toteaa diskurssikäytäntöjen olevan myös tapoja, joilla tekstit tuotetaan ja joilla yleisö ottaa ne vastaan. Pietikäinen ja Mäntynen (2009, 35) erottelevat diskurssikäytännöistä vielä lajikonkstin eli genren. Genre on sosiaalisen ja diskursiivisen toiminnan järjestäytynyt muoto (Pietikäinen & Mäntylä 2009, 79).

Genrejä, eli lajityyppejä, voidaan erottaa toisistaan esimerkeiksi niiden muodon ja funktion mukaan (Nieminen & Pantti 2004, 130). Täten genre kertoo, mitkä ovat tyypilliset tavat toimia diskursiivisesti tietyissä konteksteissa, eli mikä on kussakin sosiaalisessa tilanteessa keskeistä ja millaisia vuorovaikutussuhteita eri tilanteissa tyypillisesti rakentuu (Pietikäinen & Mäntylä 2009, 81). Genren avulla voidaan rakentaa sosiaalista toimintaa ja siten se toimii viestinnässä resurssina. Ne siis mahdollistavat monenlaisia sosiaalisia tekoja, mutta toisaalta samaan aikaan rajoittavat niitä, koska genret sisältävät paljon sosiokulttuurisesta kontekstista kumpuavia normeja. (mt., 82.) On olennaista tehdä ero diskurssien ja genren välille. Kuten Pietikäinen & Mäntylä (2009, 81) toteavat, ”diskurssit ovat tapoja rakentaa ja merkityksellistää maailmaa, genret ovat vakiintuneita tapoja rakentaa sosiaalista toimintaa”. Genret ovat siis tilannesidonnaisempia. Tässä tutkimuksessa voidaan siis ajatella, että välitason kontekstina on yhdysvaltalainen julkishallinnon viestintä. Tutkittavana genrenä, eli lajikonkstinä, on lehdistötiedote ja diskursseina lehdistötiedotteista löytyvät kulttuuriset tavat puhua tietyistä asioista.

2.2 Kulttuurinen diskurssianalyysi

Tässä työssä teoriana ja menetelmänä toimii kulttuurinen diskurssianalyysi. Kulttuurisen diskurssianalyysin pohja on viestinnän etnografisessa tutkimuksessa. Yhdysvaltalainen viestinnäntutkija ja kulttuurisen diskurssianalyysin kehittäjä Donal Carbaugh (2007, 2) on kuvaillut etnografista viestinnäntutkimusta näkökulmaksi ja metodiksi, jolla etsitään viestinnästä kulttuurisesti tunnusomaisia tapoja ja merkityksiä. Teoreettisena näkökulmana etnografia mahdollistaa viestinnän tarkastelun missä tahansa tilanteessa tai yhteisössä. Kulttuurisen viestinnän teorian aikoinaan ensimmäisenä esitellyt Gerry Philipson (2010, 87) on tiivistänyt kulttuurista

viestinnätutkimusta yleisesti toteamalla, että ”siellä missä on viestintää, on myös jotain kulttuurisia jälkiä”.

Tässä työssä etnografian kulttuurinen ote näkyy jo tutkimuksen tutkimuskysymyksissä. Tarkoituksena on selvittää, miten kulttuuri on vaikuttanut USAID:n lehdistötiedotteiden sisältöön ja merkityksiin. Philippsenin edellä mainitun kommentin mukaisesti tutkimuksen lähtöoletuksena siis on, että USAID:n lehdistötiedotteissa, eli viestinnässä, on kulttuurisia jälkiä.

2.2.1 Kulttuurisen diskurssianalyysin tutkimuskysymyksiä

Carbaughin (2007, 169) mukaan kulttuuri on aina olennainen diskurssisysteemien tuote ja samaan aikaan niiden osa. Kulttuurisessa diskurssianalyysissä tarkoituksena onkin tutkia, miten viestintä on muovautunut kulttuurisesti, ja minkälainen symbolisten merkitysten järjestelmä tai kulttuurinen tekijä on sisäänrakennettu näihin viestinnän käytäntöihin (Carbaugh 2007, 168). Tämä näkemys ei sinällään eroa paljoa yleisesti diskurssintutkimuksen lähtökohdasta, sillä esimerkiksi Remeksen (2006, 288) mukaan diskurssintutkimuksen ytimessä on ihmisen kulttuurisen olemisen tarkastelu: Sen avulla voidaan lisätä tietoa siitä, ”miten ihmiset tuottavat vuorovaikutteisina olentoina olemisensa maailmassa ja miten tämä prosessi tapahtuu” (mt., 288).

Carbaugh (2007, 169–170) luettelee kulttuurisen diskurssianalyysin kolme tyypillistä tutkimuskysymystä. Nämä kysymykset ovat jokseenkin ohjanneet myös oman tutkimukseni tutkimuskysymysten asettelua.

Ensimmäinen tyypillinen kulttuurisen diskurssianalyysin tutkimuskysymys koskee viestinnän toiminnallista saavutusta: Mitä tällaisella viestinnällä saavutetaan tai pyritään saavuttamaan? Tämä voi tarkoittaa esimerkiksi tavoitteita kuulua johonkin ryhmään tai muuten identifioitua tietyllä tavalla, tai toisaalta pyrkimystä erottautua jostain tai herättää tietynlaisia tunteita. (Carbaugh 2007, 169.) Toinen kysymys koskee rakennetta: Miten tämä viestintäkäytäntö rakentuu, eli mitkä ovat sen kulttuuriset elementit ja ominaispiirteet? Tämän kysymyksen kanssa pyritään pohtimaan esimerkiksi, mitä merkityksiä tietyillä termeillä on viestinnän eri osapuolille. Kulttuuriset diskurssit

sisältävät aina osia, joihin ihmiset voivat identifioitua omalla tavallaan. (Carbaugh 2007, 170.) Kolmas Carbaughn esittämä tutkimuskysymys on muotolähtöinen: Minkälaisen muodon tämä viestintäkäytäntö saa ja millaista isompaa järjestystä ja muotoa se on osa? Tähän liittyy esimerkiksi tietynlaiset viestinnän muodot, kuten rituaalit, myytit tai draama. Pienempinä muotoina voi olla kulttuuriin sitoutuneet hyvästelyn tavat tai vaikka keinot vitsailla. (mt 170.) Tämä kolmas kysymys voidaan myös yhdistää jo aikaisemmin esiteltyyn diskurssitutkimukseen kuuluvaan genren käsitteeseen. Genret voidaan nähdä tulkintakehyksinä, jotka noudattelevat tiettyjä sääntöjä ja odotuksia (Nieminen & Pantti 2004, 131) ja joihin on vaikuttanut voimakkaasti kulttuuri ja sosiaalinen kanssakäyminen (Pietikäinen & Mäntylä 2009, 79).

Yleisesti diskurssitutkimuksesta voidaan sanoa, että sillä pyritään pääasiallisesti selvittämään diskursseja, jotka selittävät, miksi tutkimuksen kohteena oleva viestintätilanne on sellainen kuin se on. Tarkoituksena on siis selvittää esimerkiksi, millaisia arkikokemukselta piilossa olevia todellisuus- ja tietokäsityksiä diskurssit meille viestittävät, eli millaisiin diskursseihin viestintään osallistuvat ovat tietämättään sitoutuneet. (Remes 2006, 343.) Kuten yllä esittämistäni, Carbaughn muotoilemista tutkimuskysymyksistä käy ilmi, ei kulttuurisen diskurssianalyysin perinteisiin kysymyksiin kuulu suoranaisesti tämänkaltainen ”millaisia diskursseja aineistosta nousee esille” -kysymys. Tämän voidaankin nähdä viestivän siitä, että kulttuurinen diskurssianalyysi lähtee liikkeelle hieman monipuolisemmista näkökulmista, kuten tutkimuskysymykset osoittavat. Omassa tutkimuksessani toisena tarkentava tutkimuskysymyksenä on, *millaisia kulttuurisia diskursseja lehdistöviestinnästä on löydettävissä*. Tämä kysymys on kuitenkin samanarvoinen toisen tarkentavan tutkimuskysymyksen *mitkä ovat lehdistöviestinnän kulttuuriset elementit ja ominaispiirteet*, kanssa. Täten tässä tutkimuksessa kulttuurisen diskurssianalyysin mukaisesti ei ainoana päämääränä ole löytää kulttuurisia diskursseja, vaan niiden ja löydettyjen kulttuuristen elementtien avulla löytää vastaus siihen, miten lehdistöviestintä on rakentunut kulttuurisesti.

2.2.2 Kulttuurisen diskurssianalyysin tutkimusotteet

Carbaugh (2007, 151) esittelee viisi eri tutkimusotetta kulttuuriselle diskurssianalyysille. Ne ovat teoreettinen, kuvaileva, tulkitseva, vertaileva ja kriittinen. Nämä kaikki ohjaavat analyysia ja samalla tutkijan omaa reflektiota. Ne voidaan nimetä siten myös tutkijan diskursiivisen refleksiivisyyden tyypeiksi (Carbaugh et al. 2011). Viisi tutkimusotetta ohjaavat myös itse analyysin kulkua jokseenkin lineaarisesti, mutta laadullista tutkimustyötä tulisi pitää kuitenkin enemmän kehänä, jossa aikaisempiin vaiheisiin palataan useasti (Carbaugh 2007, 171).

Ensimmäinen tutkimusote on siis teoreettinen, jolla määritellään koko tutkimuksen viitekehys ja siten sen teoreettinen orientaatio (mt, 171). Tällä lähtökohdalla tehdään esimerkiksi selväksi, miten viestintä ymmärretään kyseessä olevassa tutkimuksessa (Carbaugh et al. 2011, 156).

Toinen, eli kuvaileva analyysiote perustelee, miksi juuri tietty viestintätilanne ja -tapahtuma on valittu analyysin kohteeksi (Carbaugh et al. 2011, 156). Lisäksi tämä analyysiote nimensä mukaisesti kuvailee tutkimuskohdetta: mitä kyseinen viestintätilanne itse asiassa sisältää ja mitä siinä tapahtuu? (Carbaugh 2007, 171).

Kolmas analyysin ulottuvuus, eli tulkitseva tutkimusote, voidaan ottaa käyttöön vasta teoreettisen ja kuvailevan analyysin jälkeen. Tulkitsevalla analyysilla on tarkoitus saada vastaus siihen, mitä tutkimuksen kohteena oleva viestintätilanne merkitsee siihen osallistuville. (Carbaugh 2007, 172). Tulkitseva analyysivaihe on hyvin olennainen vaihe kulttuurisessa diskurssianalyysissa. Se on myös haasteellinen vaihe, sillä se edellyttää objektiivisuutta tilanteen analysoimisessa mutta tulkinnallisuutta viestintäkäytäntöjen merkityksien hahmottamisessa (Carbaugh et al. 2011, 158). Tulkitsevassa analyysivaiheessa tutkija analysoi siis viestintäkäytäntöä, joka on siihen osallistuville niin sanotusti ”itsestään selvä” sellaisena kuin se on. Tutkijan tehtävänä onkin selvittää, mitkä ovat kyseisen viestintäkäytännön metakulttuuriset seikat, jotka ovat viestinnässä välttämättömänä osana. (Carbaugh 2007, 174.)

Kulttuurisessa diskurssianalyysissa viestinnän nähdään tapahtuvan aina tietynlaisten kulttuuristen ”ytimien” (eng. "radiant") kautta. Tällaisia ytimiä on olemassa viisi: identiteettiin, rooleihin ja identifioitumiseen, suhteisiin, toimintaan ja käytäntöihin, tunteisiin sekä paikkaan liittyvät ytimet. (Carbaugh 2007, 175.) Nämä ytimet ovat olennaisia tulkitsevassa analyysivaiheessa, sillä pääideana on, että kulttuurisia merkityksiä voidaan löytää näiden ytimien kautta. Esittelen nämä ytimet ja niiden tarkoituksen tässä tutkimuksessa tarkemmin omaa tutkimusmenetelmääni käsittelevässä luvussa 5.1.

Kulttuuristen ytimien kautta saatuja merkityksiä voidaan selittää kulttuurisilla premisseillä. Ne ovat tutkijan tekemiä muotoiluja liittyen osallistujan uskomukseen ja kokemukseen siitä, mikä viestintätilanteessa on tärkeää. (Carbaugh 2007, 177.) Kulttuuriset premissit voidaan siis nähdä tutkimuksen eräänlaisina johtopäätöksinä, jotka tutkija on muotoillut tutkimustulosten pohjalta suhteessa muuhun hankkimaansa kyseisen kulttuurin tuntemukseen. Kulttuuriset premissit tutkija päättelee siis kielenkäytöstä suhteessa sen laajempiin konteksteihin. Tämä viittaa jo aikaisemmin mainittuun diskurssintutkimuksen keskeiseen ajatukseen: ”kielenkäyttö on aina myös osa sosiaalista toimintaa” (Pietikäinen & Mäntynen 2009, 49).

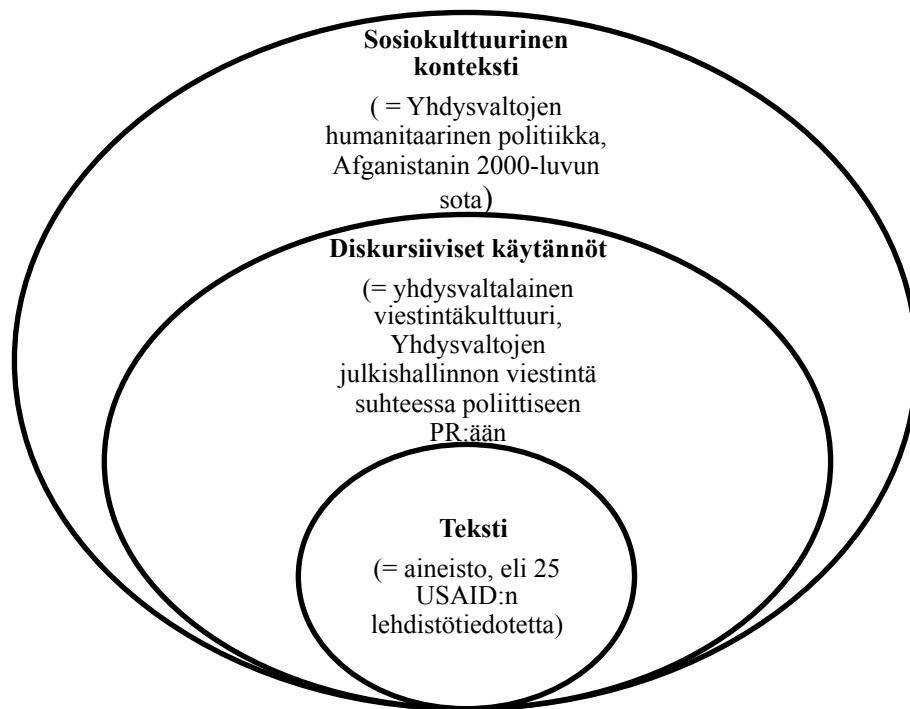
Teoreettinen, kuvaileva ja tulkitseva analyysiote ovat välttämättömiä kulttuuriselle diskurssianalyysille (Carbaugh 2007, 171). Sen sijaan kaksi viimeistä, vertaileva ja kriittinen tutkimusote ovat mahdollisia, mutta eivät pakollisia tutkimusvaiheita. Vertailevalla analyysiotteella pyritään tarvittaessa vastaamaan kysymykseen, miten juuri tämä viestintäkäytäntö eroaa jonkin toisen kulttuurin tai yhteisön viestintäkäytännöistä (mt, 172). Kriittisellä tutkimusotteella analysoidaan viestintäkäytäntöä esimerkiksi kysymällä, miksi tämä diskurssi on suositumpi kuin joku toinen, tai mikä on tämän käytännön suhteellinen merkitys siihen osallistuvien elämässä (mt., 173).

Carbaugh (2007, 173) korostaa, että kulttuurinen diskurssianalyysi perustuu ensisijaisesti hyvin tehtyyn kuvailuun ja tulkintaan siitä, mikä on viestintätilanteen merkitys osallistujien näkökulmasta. Tämä on ensisijaista, koska siten muodostetaan syvälinen ymmärrys tutkittavasta kohteesta. Kuvaileva ja tulkinnallinen tutkimusote myös paljastavat, onko kriittiselle tutkimusotteelle tarvetta ja siten perustelevat

kriittisen näkökulman relevanttiuden tutkimuksessa. Kriittinen näkökulma ei ole siten lähtökohta kulttuuriselle diskurssianalyysille (mt, 173). Tämä on luonnollista, sillä kulttuurinen diskurssianalyysi on kehitetty pääasiallisena tarkoituksenaan nimenomaan ymmärtää, niin paljon kuin mahdollista, viestintään osallistuvien näkökulmia (Scollo 2011, 23).

2.3 Kontekstit tässä tutkimuksessa

Koska tutkimukseni teoria ja menetelmä yhdistelee useita diskurssianalyysin suuntausta, näen tarpeellisenä vielä tiivistää tutkimukseni teoriataustan ja selventää oman tutkittavan aiheeni kontekstit. Nämä olen hahmotellut kuvassa yksi.

Kuva 1: Tutkimuksen kontekstit

Tässä tutkimuksessa tekstin muodostaa aineisto, eli 25 USAID:n lehdistötiedotetta. Aineiston esittelen luvussa viisi. Diskursiivisina käytäntöinä, eli niin kutsuttuna välitason kontekstina, pidän tässä tutkimuksessa yhdysvaltalaista viestintäkulttuuria yleisesti, ja yhdysvaltalaisen julkishallinnon viestintää suhteessa yhdysvaltalaiseen

poliittiseen PR:ään. Sosiokulttuuriseksi kontekstiksi näen yhdysvaltalaisen arvomaailman, Yhdysvaltojen humanitaarisen ulkopolitiikan historian ja USAID:n roolin sekä 2000-luvun Afganistanin sodan.

Tulen tekemään analyysia Carbaughn (2007) määrittelemällä teoreettisella, kuvailevalla ja tulkitsevalla analyysiotteella. Vertailevaa tutkimusotetta en tule tässä tutkimuksessa käyttämään, koska se ei palvele tutkimuskysymykseeni vastaamista. Tutkimuksen johtopäätöksissä etenen kriittiseen näkökulmaan.

Tämän teoriaosuuden myötä olen jo muotoillut teoreettisen tutkimusotteen aiheeseeni: tässä tutkimuksessa näen viestinnän sosiaalisissa ja diskursiivisissa konteksteissa kulttuurisesti rakentuneena. Pyrkimyksenäni on etsiä aineistostani kulttuurisesti erottavia ja kulttuurisesti rakentuneita merkityksiä.

Siirryn nyt tutkimukseni viitekehyksiin, eli aineiston konteksteihin, joista ensin perehdyn yhdysvaltalaiseen arvomaailmaan ja sen jälkeen yhdysvaltalaisen humanitaarisen ulkopolitiikan kehittymiseen. Sitten siirryn välitason kontekstiin, eli yhdysvaltalaiseen viestintäkulttuuriin ja sen alaosiin julkishallinnon viestintään ja poliittiseen suhdetoimintaan.

3 USAID osana Yhdysvaltojen humanitaarista ulkopoliittikkaa

3.1 Taustalla yhdysvaltalaiset perusarvot

Yhdysvaltalaisilla perinteisillä arvoilla voidaan nähdä olevan suuri vaikutus maan humanitaariseen ulkopoliittikkaan sekä myös osittain viestintätapoihin. Tämän vuoksi alustankin Yhdysvaltain humanitaarista ulkopoliittikkaa selvittämällä kirjallisuudessa esitettyjä yhdysvaltalaiseen kulttuuriin kuuluvia perusarvoja. Luonnollisesti tässä ei ole tarkoitus eikä edes mahdollista tehdä kovin syvällistä analyysia yhdysvaltalaisista arvoista. Kuten Moore ja Roberts (1992, 41) toteavat, on kyseessä niin suuri ja moniulotteinen valtio, että jotakuinkin mistä tahansa siihen liittyvästä väitteestä voidaan kiistellä. Moore ja Roberts (1992, 42) kuitenkin huomauttavat, että harva muu valtio on yhtä keskittynyt omaan identiteettiinsä kuin Yhdysvallat; esimerkiksi vanhoilla Euroopan valtioilla ei tunnu enää olevan samankaltaista tarvetta tuoda esille omaa identiteettiään ja arvojaan vaikkapa poliittisessa retoriikassa.

Yhdysvaltalaiseen poliittiseen kulttuuriin kuuluu voimakas kahtiajako, jolla lähestulkoon kaikki maan asiat käsitellään: jako liberaaliin ja konservatiiviseen ajattelutapaan. Tämä näkyy myös maan kaksipuoluejärjestelmässä, jossa demokraatit edustavat liberaaleja ja republikaanit konservatiiveja. Kuitenkin tästä kahtiajaosta huolimatta voidaan yleisesti luetella tiettyjä amerikkalaisia arvoja, jotka molemmat puolet virallisissa diskursseissaan allekirjoittavat (Hahn 1998, 17). Nämä arvot muodostavat yhdysvaltalaisen yhteiskunnan perustan. Niitä ovat suvaitsevaisuus, individualismi, yhtäläiset mahdollisuudet kaikille sekä yhtäläinen kohtelu sekä yksityisellä että julkisella sektorilla (mt, 17).

Samoja yhdysvaltalaisia perusarvoja luettelevat myös Moore ja Roberts (1992, 42): demokratia, oikeus, vapaus, individualismi, järki, mukautuminen ja edistys. Edistystä kuvaa ajatus eteenpäin katsovasta kansasta, joka puhuu mieluummin tulevaisuudesta kuin menneisyydestä (Bellah et. al 1996, 27). Huntington (2001, 220) toteaa, että koko Yhdysvaltojen historian ajan on ollut olemassa vahva konsensus yhdysvaltalaisia

yhdistävistä arvoista, jotka hänenkin mukaansa ovat demokratia, vapaus, individualismi, tasa-arvo sekä talouden liberalismi.

Vapautta kuvataan usein amerikkalaisista arvoista yhdeksi syvimmistä ja tärkeimmistä. Se kytkeytyy individualismiin korostamalla yksilöiden tärkeyttä ja näiden oikeutta omiin arvoihinsa, ideoihinsa sekä elämäntyyliihinsä. Individualismi taas liittyy tiukasti oikeudenmukaisuuden ideaaliin: jokaisella yksilöllä on yhtäläiset oikeudet tavoitella haluamaansa elämää. Nämä tasa-arvoiset oikeudet taataan kaikkia koskevilla lailla ja käytännöillä. (Bellah et al. 1996, 23–25.) Yhdeksi amerikkalaiseksi arvoksi voidaan nostaa myös menestys: hyvän elämän saavuttamisen nähdään olevan pitkälti riippuvainen henkilökohtaisista valinnoista (mt. 22). Bois (1955, 1234) yhdistää menestykseen vielä positiivisuuden ja yritteliäisyyden. Tämä näkyy hänen mukaansa useissa amerikkalaisissa lausahduksissa kuten ”jos et onnistu ensimmäisellä kerralla, yritä, yritä uudelleen”. Yritteliäisyys linkittyikin edellä mainittuun edistyksen arvoon.

Yhdysvaltalaiseen yhteiskuntaan kuuluu myös uusliberalistinen arvomaailma ja Yhdysvallat onkin ollut uusliberalismin johtavia maita 1980-luvulta lähtien (Harvey 2008, 116). Uusliberalismilla tarkoitetaan talouspolitiikkaa, jonka mukaan ihmisten hyvinvointia edistää parhaiten viitekehys, jossa on vapaat markkinat, yksityinen omistusoikeus ja vapaakauppa. Valtion tehtävänä on tukea tätä viitekehystä ja hoitaa esimerkiksi valtion turvallisuus ja lainsäädäntö. Jos esimerkiksi vapaita markkinoita ei ole, tulee ne luoda valtion toimesta. Tätä pidemmälle valtion tehtävien ei tulisi ulottua, jotta ihmisen vapaus ja omat mahdollisuudet pyrkiä onneen ja menestykseen eivät vaarantuisi. (Harvey 2008, 7-8).

Jentleson (2010, 289) toteaa, että yhdysvaltalaiseen ulkopoliittiseen arvomaailmaan kuuluu myös ”hyväntahtoinen hegemonia”. Tällä hän viittaa amerikkalaiseen valtiolliseen minäkuvaan, jota kutsutaan ”amerikkalaiseksi poikkeuksellisuudeksi” (eng. ”American exceptionalism”), joka on kehittynyt jo valtion synnystä alkaen. Yhdysvallat kokee poikkeavansa muista perinteisistä supervalloista siinä, että se tavoittelee vallan lisäksi yhtä paljon myös rauhaa ja edustamiensa arvoja kaikkialla maailmassa. (Jentleson 2010, 289.) Vallanhakuisuus on siis ”hyväntahtoisista”. Tämä liittyy voimakkaasti yhdysvaltalaiseen ajatukseen ”demokratian viennistä”.

3.2 USAID osana demokratian vientiä

Montenin (2011, 268) mukaan ne tekijät, jotka määrittelevät ja erottavat yhdysvaltalaisen poliittisen yhteisön muista maista, perustuvat ajatukselle yhdysvaltalaisista universaaleista ja liberaaleista poliittisista ideoista ja niiden levittämisen tärkeydestä. Tämän ajatusmallin, jossa Yhdysvallat toimii historiallisen muutoksen agenttina, voidaan nähdä kuvaavan maan ulkopoliitiikan koko historiaa (mt., 268).

Demokratian edistämisen ja sen muualle viemisen on nimittäin sanottu olevan jopa vanhin idea koko Yhdysvaltain ulkopoliitiikassa (Monten 2011, 292). Yhdysvaltojen hankkeita toisissa maissa on kautta aikojen perusteltu velvollisuudella sivistää, opettaa ja kaitsea primitiivisiä kansoja – Amerikan-intiaaneista alkaen. Vain näin on nähty mahdolliseksi estää mahdollinen anarkia, barbaarisuus ja vaarallisuus, joka voisi syntyä ilman sivistyksellisiä toimenpiteitä. (Campbell 1998, 135.) Voimakkaalle yhdysvaltalaiselle demokratian edistämiskulttuurille on tutkimuskirjallisuudessa esitetty monia syitä. Monten (2011, 270) esittää syiksi amerikkalaisten runsaat materialistiset resurssit, 1800-luvun sisällissodan jälkeen syntyneen normatiivisen ja ideologisen uskon Yhdysvaltojen kykyyn kehittää sosiaalista ja poliittista järjestystä, sekä historiallisen ideologian liittyen jopa evankelistamaiseen velvollisuuteen jakaa omia poliittisia arvoja.

3.2.1 Historiallinen katsaus Yhdysvaltojen kehitysapupoliitiikkaan

Historiallisesti Yhdysvallat on painottanut kehitysapupoliitiikassaan demokratian ja vapaiden markkinoiden levittämistä samalla kun tavoitteena on ollut parantaa ihmisten oloja (Hendrix 2003, 279). Demokratian edistäminen ei ole kuitenkaan aina ollut yhdysvaltalaisen humanitaarisen avun päätavoite. Esimerkiksi kylmän sodan aikana demokratian edistäminen oli pitkälti alisteista muille ulkopoliitiikan tavoitteille (Windsor 2003, 143). Kylmän sodan aikana tapahtunut ulkopoliittinen, mukaan lukien humanitaarinen politiikka, perustui pitkälti nimittäin kommunismin vastaiselle taistelulle. Tästä muistettavin esimerkki on Yhdysvaltojen vuonna 1947 esittelemä Marshall-apu -suunnitelma, jonka tarkoituksena oli kehittää Länsi-Euroopan sosiaalisia

oloja siten, että poliittisille heilahteluille ja kommunismin synnylle ei tulisi otollista maaperää. Marshall-apua jaettiin vuosina 1948–1952 kuudelletoista Länsi-Euroopan valtiolle. (Melasuo 2005, 893.)

Kommunismmin vastainen taistelu näkyi myös kaikissa kylmän sodan kriiseissä, joissa Yhdysvallat oli osallisena. Vuonna 1965 alkanut Vietnamin sota on kattava esimerkki Yhdysvaltojen ABC-linjauksesta, jossa ABC tulee sanoista ”Anything but communism”. Pelkona oli, että jos Vietnam muuttuu kommunistiseksi, alkavat vähitellen muutkin Aasian valtiot siirtyä samaan suuntaan. (Jentleson 2010, 147.) Yhdysvaltojen kommunismin vastaisen vihan syitä on luultavasti lukuisia. Epäilemättä Yhdysvaltojen kommunismin vastaisuudessa oli kyse pitkälti valtataistelusta. Yhdeksi voimakkaimmista syistä voidaan kuitenkin nähdä myös yhdysvaltalainen voimakas ideologia omistusoikeudesta. Campbell (1998, 139) toteaa, että kommunismin kielteisyys yksityistä omistajuutta vastaan on olennaisin syy Yhdysvaltojen kommunismin ja sosialismin vastaiseen ideologiaan: Kommunismi nähtiin barbaarisena, ja markkinataloutta harjoittavat länsimaat taas sivistyneinä. Tässä on nähtävissä taustalla voimakas yhdysvaltalainen arvopohja, jossa korostuu talouden liberalismi sekä aiemmin mainittu ideologia koskien yhdysvaltalaisten arvojen jakamista maailmassa.

USAID:n (United States Agency for International Development) perusti 1960-luvun puolivälissä silloinen presidentti John F. Kennedy. Perustamispuheessaan Kennedy ei viitannut suoraan demokratiaan, mutta totesi, että USAID:n tehtävänä oli noudattaa ”yhdysvaltalaisia moraalisia ja taloudellisia velvoitteita toimia viisaana johtajana sekä hyvänä naapurina itsenäisessä, vapaiden valtioiden yhteisössä”. (Hill 2010, 99.) USAID:sta tuli itsenäinen, mutta Yhdysvaltojen ulkoministeriön alainen organisaatio. Sen tarkoituksena oli, ja on edelleen, noudattaa ministeriön ja presidentin asettamia ulkopoliittisia linjauksia koordinoidessaan liittovaltion kehitysavun jakoa. USAID on alusta alkaen toiminut yhteistyössä vapaaehtoisorganisaatioiden, kansainvälisten organisaatioiden, amerikkalaisen yritysmaailman, yliopistojen sekä muiden Yhdysvaltojen hallinnon toimijoiden kanssa. (Hendrix 2003, 278–279.)

1970-luvulla Yhdysvaltain kehityspolitiikan nähtiin suosivan niin sanottua transitionaalista argumenttia, eli demokratian edistämistä nopealla aikavälillä siten, että se edisti samalla maailmassa myös Yhdysvaltain kansallisia intressejä ja arvoja (Hill

2010, 99). 1980-luvun puolivälissä demokratian edistämisestä tuli erillinen ja virallinen sektori Yhdysvaltojen ulkomaanapua koskevassa politiikassa. Myös USAID alkoi virallisesti priorisoida demokratian levittämistä ja kehitti demokraatiohjelmiä muun muassa eri puolilla Etelä-Amerikkaa. (Windsor 2003, 143.)

Berliinin muurin kaaduttua ja Neuvostoliiton hajottua Yhdysvaltojen kongressi esitteli avustusohjelman Itä-Euroopan maiden demokratisointiin sekä pian tämän jälkeen vapautta edistävän ohjelman Venäjälle sekä muille entisille neuvostomaille (Windsor 2003, 143). Lisäksi 1990-luvulla USAID:lla oli lukuisia demokratianedistämishelmia Afrikassa, Aasiassa ja Lähi-Idässä. Näiden ohjelmien ja niihin ohjatun rahoituksen myötä demokratian ja vapaiden markkinoiden edistämisestä tuli koko Yhdysvaltojen kehitysavun pääasiallinen tavoite. (mt. 143–144.)

Yhdysvaltojen voimakas demokratiapainotus levisi 1990-luvulla myös kansainvälisten organisaatioiden, kuten Maailmanpankin, ohjelmiin. Tämä oli erityisesti nähtävissä Afrikan maita koskevissa reformeissa. (Windsor 2003, 144.) George Bush painotti presidenttikaudellaan demokratian edistämistä Yhdysvaltojen ulkopoliitikassa ja samalla linjalla jatkoi hänen seuraajansa Bill Clinton. Clintonin hallinto asetti demokratian levittämisen ulkopoliitikan yhdeksi pääpilariksi Yhdysvaltojen taloudellisen hyvinvoinnin ja kansallisen turvallisuuden lisäämisen oheen. Tästä voidaan siis huomata, että presidenttien eri puoluetaustasta huolimatta humanitaarisen politiikan pääpaino ei juuri muuttunut demokratian levittämisestä mihinkään. Tämä prioriteetti näkyi luonnollisesti myös USAID:ssa, jossa demokratian levittämisestä tuli yksi viidestä strategisesta tavoitteesta. (mt., 144–145.) USAID:ia on kuitenkin myöhemmin kritisoitu erityisesti siitä, että sen demokraatiastrategia on sama kaikissa avun kohteena olevissa maissa, eikä se ota tarpeeksi huomioon kunkin avustuskohteen rakenteellisia ja kansallisia ominaispiirteitä (Hill, 2010, 100).

Nykyään USAID:n tavoitteeksi on määritelty inhimillisen kehityksen ja vapaiden valtioiden edistäminen sekä samaan aikaan uusien markkina- ja kauppakumppanien luominen Yhdysvalloille. USAID voidaankin määritellä liiketoimintaan fokuoituneeksi kehitysapuorganisaatioksi. (USAID 2014b.)

Enemmistö yhdysvaltalaisista, noin 55 prosenttia, on jo pidempään kannattanut kehitysavun jakamista ja kehitysapuprojekteja. Lukumäärä on kuitenkin huomattavasti pienempi kuin monissa muissa länsimaisissa valtioissa, joissa jopa 60–80 prosenttia väestöstä kannattaa kehitysapua. (Lancaster & Van Dusen 2005, 40.) Yhdysvaltaisten verrattain siis passiivista ja negatiivista suhtautumista kehitysapuun selittää Lancasterin ja Van Dusenin (mt, 40) mukaan yhdysvaltaisten tietämättömyys maailman kehitysavun tarpeesta sekä siitä, millaisia vaikutuksia ulkomaiden köyhyys saattaa heijastaa Yhdysvaltoihin. Lisäksi kansalla ei ole myöskään välttämättä riittävää tietoa Yhdysvaltojen roolista ja saavutuksista kehitysavun jakajana. Yksi merkittävä syy suhteellisen neutraaliin tai negatiiviseen suhtautumiseen on jo aiemmin mainitsemani uusliberalistinen taloussuuntaus ja ajatus siitä, että valtion ei tarvitse varsinaisesti jakaa hyvinvointia. Ennemminkin valtion pitää huolehtia kansalaistensa vapaudesta ja omistusoikeudesta, jotta jokainen voi taata itse itselleen hyvinvointia. Yhdysvalloissa ei siis ole kehitysavunkaan suhteen niin kutsuttua sosiaalidemokraattista tendenssiä, joka on havaittavissa esimerkiksi Pohjoismaissa tai Saksassa. (Lancaster & Van Dusen 2005, 41.)

Yhdysvaltalainen arvomaailma koskien kehitysapua sekä USAID:n määritelmä koskien sen liiketoimintafokusoituneisuutta luo tutkimukselleni vahvan kulttuurisen kontekstin. Vaikka aihepiiri on voimakkaan politisoitunut, voidaan ajatella, että monet siihen liittyvät tendenssit ovat nimenomaan kulttuurisia. USAID:n sivuilla organisaation synty selitetäänkin halulla heijastaa amerikkalaisia arvoja ja uskolla tehdä asiat oikein. (USAID 2014c).

3.2.2 George W. Bushin oppi

Vuonna 2001 presidentiksi noussut George W. Bush jatkoi edeltäjiensä ulkopoliittista linjaa ja osittain laajensi sitä korostamalla demokratian kytkemistä kehitysnäkökulmaan. Nuorempi Bush korosti, että ”hyvä hallinto on olennainen lähtökohta kehitykselle” ja perusti esimerkiksi Millennium Challenge -ohjelman, jossa palkittiin taloudellisesti valtioita, jotka ”tekevät oikeita päätöksiä oman kansansa eteen”. (Windsor 2003, 145.)

Yhdysvaltojen humanitaariseen ulkopolitiikkaan jo aiemmin kuulunut ajatus siitä, että hyvä hallinto on demokratian yksi edellytys, sai näin vahvistusta. Jenkinsin (2001, 252) mukaan länsimaissa, ja etenkin Yhdysvalloissa, on ollut tapana ajatella, että demokratian kehitys vaatii vakaita käytäntöjä ja niiden puolueetonta toimeenpanoa. Tällaista toimeenpanoa voivat toteuttaa vain vastuuvolliset toimijat, joiden tehtävät ovat tarkoin määriteltä, kuten hyvän hallinnon periaatteisiin kuuluu (mt, 252). Tämän ajatusmallin voidaan nähdä korostuneen George W. Bushin linjauksissa.

Bushin demokratiaa koskevat linjaukset kärjistyivät ulkopolitiikan uudessa suunnassa, joka käynnistyi syksyllä 2001. New Yorkin World Trade Center –pilvenpiirtäjiin tehtiin terroristi-isku 11.9.2001. Rakennuksia päin lennettiin kahdella kaapatulla matkustajalentokoneella. Samana päivänä kolmas lentokone lensi päin Pentagonia, Yhdysvaltain puolustusministeriön hallintorakennusta. Neljäs kaapattu kone putosi maahan Pennsylvaniassa. Terroristiryhmä Al Qaeda johtoasemassaan Osama Bin Laden linkittyi terroristi-iskun tekijäksi (Holloway 2008, 1-2.)

Yhdysvallat päätti hyökätä pian iskujen jälkeen Afganistaniin, jonka Taleban-hallinto ei suostunut luovuttamaan Afganistanissa piileskelevää Osama Bin Ladenia Yhdysvalloille (Katzman 2008, 6). Hyökkäys sai kansainvälisen tuen: Yhdysvaltojen itsepuolustukseen nojaava perustelu oli vahva ja lisäksi Taleban-hallinto ei ollut suuressa suosiossa missään: se luokiteltiin yleisellä konsensuksella pitkälti maailman pahimmaksi ihmisoikeuksien rikkojaksi. (Jentleson 2010, 303.)

Yhdysvaltain ulkopolitiikan muuttuminen ennaltaehkäiseväksi oli osa niin kutsuttua ”Bushin oppia” tai ”Bushin vallankumousta”. Sillä tarkoitetaan Yhdysvaltain ulkopolitiikkaa, jonka mukaan kansainvälinen ympäristö koetaan uhkaavaksi ja vaaralliseksi, ja jonka puitteissa kansainväliset sopimukset ja lait eivät kosketa Yhdysvaltoja. Linjaukseen kuului myös asevoimien voimakas korostaminen. (David & Tourreille 2009, 239.)

Bushin oppi tiivistyi vuonna 2002 ilmestyneessä Yhdysvaltojen kansallisessa turvallisuusstrategiassa (National Security Strategy), jossa painotettiin vapaita markkinoita, vapaata kauppaa, ja jossa kehitys ja demokratia linkitettiin voimakkaasti yhteen (Ryan 2006, 173). Kuten jo todettu, nämä seikat eivät sinänsä ole yllättäviä

yhdysvaltalaisessa poliittisessa retoriikassa. Silmiinpistävää kuitenkin oli toteamus, jonka mukaan torjuakseen vihollisten mahdolliset vihamieliset teot, Yhdysvallat toimii tarpeen tullen ennaltaehkäisevästi (mt 173). Strategian mukaan Yhdysvaltojen täytyy siis keskittyä ennaltaehkäisevään toimintaan, eikä odottaa, että ensin tapahtuisi jotain ikävää (Jentleson 2010, 304).

Kansallisessa turvallisuusstrategiassa uusittiin myös kokonaisuudessaan Yhdysvaltojen ulkopoliittikan päämäärät. Ne olivat tästä eteenpäin puolustus, diplomatia ja kehitys. Kehitys ei sinänsä ollut kovin yllättävä piirre uudessa linjauksessa: 2000-luvun alussa, ja edelleen, Yhdysvaltaa kohtaavat uhkat ja mahdollisuudet kumpusivat nimenomaan kehittyvistä maista Etelä-Amerikasta, Aasiasta ja Lähi-idästä ja Afrikasta sekä osasta entisistä neuvostomaista. Tällaisissa köyhissä ja osittain epävakaisissa maissa riski terrorismiin ja esimerkiksi huumerikollisuuteen liittyvien liikkeiden syntyyn nähdään suurempana. (Lancaster & Van Dusen 2005, 1-2.)

Afganistanin sotaa voimakkaammin Bushin oppi laitettiin käytäntöön vielä enemmän kritisoidun ja YK:n sopimusten vastaisen Irakin sodan kohdalla. Terrorismin vastaiseksi sodaksi kutsuttu Irakin sota alkoi vuonna 2003 Yhdysvaltojen hyökkäyksestä (Singh 2006, 19).

3.2.3 Taustaa Afganistanin 2000-luvun sodalle

Afganistanissa 2000-luvulla käydyistä, terrorismin vastaiseksi sodaksi kutsutusta sodasta puhuttaessa on hyvä selvittää lyhyesti maan taustaa. Afganistania on nimittäin sen sotaisan historian ja olemattoman hallinnon vuoksi kutsuttu jopa ”ennemminkin alueeksi valtioiden välissä, kuin valtioksi itsessään” (Hill 2010, 104). Erityisen olennaista on käsitellä Afganistanin aikaisempaa sotaa, joka alkoi vuonna 1979. Neuvostoliitto hyökkäsi tuolloin Afganistaniin, joka keskeisen sijaintinsa vuoksi on kiinnostanut eri valtioita useaan otteeseen (Ayub & Kouvo, 2008, 642). Sota Neuvostoliittoa vastaan kesti miltei koko 1980-luvun. Afganistan voitti sodan sissijoukoin Yhdysvaltojen avustuksella (mt., 643).

Sodan loppuessa vuonna 1991 Neuvostoliitto ja Yhdysvallat sopivat, että molemmat lopettavat Afganistanin sotilaallisen avustamisen (Katzman 2008, 2). Myös Yhdysvaltojen humanitaarinen avustus Afganistaniin väheni Neuvostoliiton hajottua ja kylmän sodan loputtua (Ayub & Kouvo, 2008, 643). Tämä noudatti yleistä Neuvostoliiton kaatumisen myötä noussutta trendiä: kommunismia ei enää ollut kukaan maailmanlaajuisesti tukemassa, minkä myötä laski vastaavasti Yhdysvaltojen tarve tukea epävarmoja alueita (Katzman 2008, 2). Avustuksen väheneminen 1990-luvulla Afganistanissa on nähty erityisen suurena ongelmana, sillä Neuvostoliitto tuhosi pitkälti Afganistanin maaseutua ja ajoi maan talouden ja infrastruktuurin todella heikkoon tilaan. Tämän vuoksi Afganistanin jälleenrakennuksessa olisi nimenomaan tarvittu ulkopuolista avustusta, eikä sen poisvetämistä, mistä Yhdysvaltoja erityisesti on kritisoitu. (Ayub & Kouvo 2008, 643.)

Kritiikkiä tulee kuitenkin myös suhteuttaa laajempaan kontekstiin: tilastollisesti Yhdysvallat oli 1990-luvulla suurin humanitaarisen avun lähettäjä Afganistaniin. Vuosina 1985–1994 USAID toimitti avustuksia maahan Pakistanin USAID:n toimiston kautta. Vuodesta 1994 vuoteen 2001 asti USAID:lla ei kuitenkaan ollut erillisiä projekteja Afganistanissa, koska niiden hallitseminen maan hankalissa olosuhteissa koettiin vaikeaksi. (Katzman 2008, 53.)

Neuvostoliittoa vastaan käydyn sodan jälkeinen Afganistanin hallitus säilyi vuoteen 1992 saakka, jolloin maan kapinalliset, eli talebaanit aloittivat sisällissodan. Sisällissodan jatkuessa talebaanit saivat maassa vähitellen keskeisen roolin naapurivaltio Pakistanin avustuksella. Samaan aikaan Osama Bin Laden asettui Afganistaniin ja kanavoi avustuksia Taleban-hallitukselle. (Ayub & Kouvo 2008, 643.)

Talebaanihallinnon jäsenet olivat pääosin ortodoksista sunni-islamismia harjoittavia konservatiiveja. Hallinto karisti nopeasti kansainvälisen yhteisön vähäisenkin tuen ottamalla käyttöön rankat fyysiset vankeustuomiot ja naisten kuolemantuomion esimerkiksi aviorikoksista. Lisäksi hallinto kielsi naisten oikeudet työskentelyyn ja koulunkäyntiin kodin ulkopuolella sekä määräsi tiukat säännöt islamin noudattamiselle ja kiellot esimerkiksi television käytölle, tanssille ja muulle viihteelle sekä länsimaalaisen musiikin kuuntelulle. (Katzman 2008, 4.) Jo Bill Clintonin presidenttikauden aikana sekä Yhdysvallat että YK asettivat erilaisia sanktioita

talebaanien hallitsemaa Afganistania kohtaan, ja Osama Bin Laden yritettiin saada kiinni useaan otteeseen jo ennen vuoden 2001 terroristi-iskuja (mt.,5).

3.2.4 Yhdysvallat Afganistanissa 2000-luvulla

Yhdysvaltojen interventio Afganistaniin syksyllä 2001 sai YK:n turvallisuusneuvoston hyväksynnän. Yhdysvaltojen julkilausutut tavoitteet Afganistanissa olivat Osama Bin Ladenin pidätys sekä kaikkien terroristitukikohtien tuhoaminen. (Aoun 2009, 349.) Ayubin ja Kouvon mukaan (2009, 641) kyseessä oli Yhdysvaltojen puhtaasti aseellinen interventio, jonka strategiaan ei lähtökohtaisesti kuulunut pitkän aikavälin stabilisointia, jälleenrakennusta tai kehitysaspektia. Tämä ei USAID:n raporttien mukaan pidä täysin paikkaansa, sillä USAID aloitti jo vuonna 2001 humanitaarisen- ja lievitysavun Afganistaniin. Yhdysvaltain hallinnolla voitiin nähdä alun perinkin olevan tavoitteena markkinapohjaisen demokratian rakentaminen Afganistaniin. (Hill 2010, 106.)

Yhdysvaltojen virallisen linjauksen mukaan Afganistanin poliittinen muutos oli tarkoitus laittaa käytäntöön nimenomaan USAID:n ja tätä auttavien muiden Yhdysvaltain hallinnon osastojen kautta (Hill 2010, 106). Humanitaarisen- ja lievitysavun jakaminen oli USAID:n Afganistan-projektin ensimmäinen vaihe. Sitä seurasi toinen vaihe, johon kuului maan stabilisointi sekä sellaisten systeemien rakentaminen, joilla voitiin siirtyä kolmanteen ja viimeiseen vaiheeseen. Kolmas vaihe oli legitimiin hallituksen sekä laillisen markkinatalouden kehittäminen ja säilyttäminen. (Hill 2010, 106.)

Yhdysvaltojen sotilasjoukot toimivat Afganistanissa Status of Forces Agreement (SOFA) –sopimuksella, joka sovittiin Yhdysvaltojen ja Afganistanin hallinnon välillä vuonna 2002. Sopimuksessa afgaanijohtajat korostivat, että Yhdysvaltojen tulisi säilyttää pitkäaikaisia tukiasemia Afganistanissa, vaikka talebaanien kapinat loppuisivatkin. (Katzman 2008, 28.)

YK:n turvallisuusneuvosto oli pian syyskuun 2001 terroristi-iskujen jälkeen päättänyt, että YK tulee ottamaan keskeisen roolin Afganistanin hallinnollisessa muutoksessa. (Katzman 2008, 8). Joulukuussa 2001 YK kutsuikin koolle tärkeimmät afgaaniryhmät

lukuun ottamatta Taleban-hallinnon edustajia. Tapaamisen osapuolet allekirjoittivat Bonnin sopimuksen, jossa määriteltiin aikataulu Afganistanin hallituksen perustamiselle Hamid Karzain johdolla, uuden perustuslain tekemiselle sekä maan vaaleille. (Ayub & Kouvo 2008, 649–650.) YK ja kansainvälinen yhteisö onkin ollut keskeisessä roolissa Afganistanin stabilisoinnissa. Täten Yhdysvallat ei ole suinkaan ollut ainoa maa, jolla on ollut humanitaarisia hankkeita Afganistanissa 2000-luvun alussa, vaan useat toimijat ovat työskennelleet yhteistyössä Afganistanin kehityksen puitteissa. (Katzman 2008, 11-12.)

Taleban-hallinnon lopullisen nujertamisen päiväksi on merkattu 9.12.2001 (Katzman 2008, 7). Sen sijaan terroristiryhmittymä Al Qaedan murtaminen ei käynyt kuitenkaan yhä nopeasti kuin oli suunniteltu: Afganistan on maantieteellisesti hankala ja talebaanit katosivat nopeasti Pakistanin rajalle haastavalle vuoristoseudulle (Aoun 2009, 349). Yhdysvaltojen jatkunut aseellinen läsnäolo Afganistanissa on perustunut pyrkimykselle estää afgaanihallituksen häiritseminen talibaanien ja heidän liittolaistensa toimesta samalla kun afgaanihallinto rakentaa omaa puolustuskapasiteettiaan (Katzman 2008, 21). Vuonna 2008 Yhdysvaltain turvallisuusstrategiana Afganistanissa oli jatkaa Yhdysvaltojen ja NATO-johteisen kansainvälisten turvallisuusjoukkojen (International Security Assistance Force, ISAF) taisteluoperaatioita, sekä jatkaa Yhdysvaltojen ja NATO:n alueellisten jälleenrakennustiimien kehittämistä ja Afganistanin kansallisen armeijan ja poliisin varustamista sekä kouluttamista. (mt., 21.)

Turvallisuustilanteen ja heikon hallinnon lisäksi yhdeksi Afganistanin suurimmiksi haasteeksi on määritelty maasta käynnistyvä huumekaupan ketju. Afganistan tuotti vuonna 2007 noin 93 prosenttia maailman laittomasta oopiumista. (Clemens 2008, 407). Afganistanissa viljellään unikkaa, josta valmistetaan erinäisiä huumeita, eritoten oopiumia ja heroïinia. Unikon viljelyn ja siitä alkavan huumekaupan ketjun nähdään aiheuttavan turvattomuutta Afganistanissa ja luonnollisesti lisäävän huumeiden käyttöä maailmalla (mt, 408). Afganistanissa valmistettu oopiumi ja heroïini kuljetetaan Afganistanista kuluttajamarkkinoille etenkin Eurooppaan ja osittain Yhdysvaltoihin (Mercille 2011, 285) Täten unikon viljelyn vähentäminen onkin ollut Yhdysvaltojen ja muiden kansainvälisten toimijoiden agendalla Afganistanissa (Katzman 2008, 19). Yhdysvallat ja NATO on käyttänyt tästä agendasta termiä ”huumeiden vastainen sota”; On kuitenkin kritisoitu, että huumeiden vastainen sota on vain Yhdysvaltojen retorinen

tapa verhota muut sotatoimet Afganistanissa: kriitikkojen mukaan Afganistanissa valmistettu oopiumi ei ole Yhdysvaltojen riskilistalla, sillä siitä suurin osa jää Eurooppaan, eikä kulkeudu Yhdysvaltoihin saakka. (ks. esim. Mercille 2011.)

Vuosikymmenen puolessa välissä Afganistanin turvallisuustilanne heikkeni ja taleban sai jälleen lisää jalansijaa maassa (mt.,24). Samaan aikaan korruptiosyytteet afgaanihallituksen johtajaa Hamid Karzaita kohtaan kovenivat. Karzain epäiltiin kosiskelevan poliittista tukea korruptioon ja huumekauppaan syyllistyneiltä virkamiehiltä sekä käyttävän muutenkin asemaansa johtajana väärin. Presidentti George W. Bush kuitenkin jatkoi Karzain tukemista joskin kehottamalla tätä muuttamaan toimintaansa. Bushin hallintoa kritisoitiinkin useaan otteeseen liian vähäisistä muutoksista afgaanihallinnossa. (Katzman 2008, 14.) Yhdysvaltojen virallisessa politiikassa kuitenkin yhtenä pääpainona oli Afganistanin hallinnon, erityisesti Hamid Karzain, painostaminen pois korruptoituneista käytännöistä (mt., 14).

Talebaanien voimistumiseen 2000-luvun puolivälissä on esitetty monia syitä: hallituksen korruptio, hallinnon puute maaseudulta sekä Pakistanin valtion kapinalliselle antama tuki (Katzman 2008, 23). On myös epäilty, että Yhdysvaltain ja NATO-joukkojen vuonna 2008 aiheuttamat siviilikuolemat ovat osatekijä turvallisuuden heikentymiseen. Vuoden 2008 siviilikuolemien jälkeen Afganistanin hallitus pyysikin neuvotteluja Yhdysvaltain harjoittamien ilmahyökkäysten, pidätysten ja kotiratsioiden vähentämiseksi. Marraskuussa 2008 Karzai pyysi lopulta aikataulua kansainvälisten joukkojen vetäytymiselle Afganistanista. (mt., 29.)

Kokoavasti voidaan siis todeta, että USAID on ollut Afganistanissa vuodesta 2001 alkaen ja käyttänyt vuoteen 2013 mennessä sen erilaisiin kehitysprojekteihin yli 17 miljardia euroa. Projektin verkkosivuilla sanotaan suoraan, miten tämä ”avustusohjelma tukee Yhdysvaltojen kansallisia turvallisuusintressejä Afganistanissa säilyttämällä ja rakentamalla edelleen viimeisen vuosikymmenen aikana saavutettua edistystä Al Qaedan kukistamisessa ja tasapainoisen, turvallisen ja vastuullisen Afganistanin kehittämisessä”. (USAID 2014d.)

USAID:n projektit Afganistanissa ovat koskeneet ennen kaikkea teiden rakentamista sekä koulutuksen, terveydenhuollon, maatalouden ja sähkösaannin edistämistä

(Katzman 2008, 52). Lisäksi USAID:n sanotaan käyttäneen ”merkittävän” rahamäärän demokraatia- ja oikeusturvaohjelmiin (mt., 18). Afganistanin ihmisoikeustilanteen katsotaan parantuneen taleban-hallinnon kukistamisen jälkeen, mutta edelleen säilyneen heikkona suhteessa muuhun maailmaan (Katzman 2008, 16).

4 Yhdysvaltalainen viestintäkulttuuri aineistoni kontekstina

Käsittelen tässä luvussa yhdysvaltalaista viestintäkulttuuria, joka muodostaa tutkimukseni välitason kontekstin. Aloitan esittelemällä ensin yleisiä seikkoja yhdysvaltalaisesta viestintätavoista, joiden voidaan nähdä myös pohjautuvan osittain aiemmin esiteltyyn yhdysvaltalaiseen arvomaailmaan. Tämän jälkeen perehdyn tarkemmin yhdysvaltalaiseen julkishallinnon viestintään ja poliittiseen suhdetoimintaan eli PR:ään.

Kulttuurisen diskurssianalyysin kehittäjä Donal Carbaugh teki 1980-luvun loppupuolella mittavan tutkimuksen yhdysvaltalaisesta puhekulttuurista. Aineistona hän käytti yhdysvaltalaista DONAHUE -nimistä talk show'ta, jossa sekä talk shown isäntä että yleisö pääsivät ääneen. Tutkimustulosten Carbaugh (1988, 2) toteaa kertovan pohjoisamerikkalaisista viestintätavoista, joihin voi törmätä muissakin ympäristöissä, mutta jotka eivät luonnollisesti välttämättä päde jokaisen yksilön kohdalla.

Tutkimuksen perusteella amerikkalaisten viestinnässä korostuu kolme niin sanottua kulttuurista koodia liittyen persoonaan: individuaalisuus, itseys (eng. "self") ja sosiaaliset roolit (Carbaugh 1988, 109). Individuaalisuus esiintyy puheessa tiettyjen symbolisten arvojen, kuten erilaisuuden, vapauden ja tasa-arvon myötä. Samanlaisia koodeja ovat itseys ja sosiaaliset roolit. Puheessa itseys korostuu individuaalisen henkilön yksilönoikeuksina ja toisaalta uniikkiutena. Itseys erottuu korostettuna itsenäisenä toimintana ja itsetietoisuutena. (mt, 109.) Sosiaaliset roolit liittyvät itseyyteen: itseys käsitetään niiden kautta, ja lisäksi sosiaaliset roolit viittaavat ajatukseen ryhmästä, jossa on useita individuaaleja (mt, 110).

Samanlaisia amerikkalaisen viestintätyylin piirteitä luettelevat myös Stewart ja Bennett (1991, 159). Yhdysvaltalaiseen viestintätyyliin kuuluu heidän mukaansa individuaalisen itsen korostaminen ja muiden kanssa yhteyden löytäminen tekojen ja kokemusten kautta. Muita amerikkalaisen viestintätyylin ominaispiirteitä ovat esimerkiksi ongelmalähtöisyys, suoruus, eksplisiittisyys sekä epämuodollisuus. (Stewart & Bennett 1991, 155.)

Suoruudella tarkoitetaan amerikkalaista tyyliä mennä keskusteluissa melko suoraan asiaan, eli niin sanottua lineaarista keskustelutyyliä: keskustelukumppanin oletetaan etenevän suoraa linjaa lopulliseen aiheeseen (mt, 156). Eksplisiittisyydellä taas tarkoitetaan sitä, että amerikkalainen viestinnän sisältö perustuu usein enemmän sille, mitä eksplisiittisesti sanotaan, eikä sille, mitä jätetään sanomatta. Täten esimerkiksi sanattomilla viesteillä (ilmeet, äänenpainot) ei ole yhtä paljon merkitystä kuin sanallisilla viesteillä. (mt, 157.) Viestinnän epävirallisuus kietoutuu tasa-arvon ajatukseen: esimerkiksi luokka- tai rotuerojen ei tulisi vaikuttaa viestintään ja kenen tahansa vieraankin henkilön kanssa voi keskustella lähestulkoon mistä tahansa (mt, 160).

Yhdysvaltalaisille on ominaista viestinnässään keskittyä itse asiaan eikä niinkään konteksteihin. Yhdysvaltalaisesta viestintää dominoikin niin kutsuttu pääidea tai -ajatus, joka on viestintätilanteen keskeinen seikka, johon tulee keskittyä (Althen & Bennet 2011, 47–49.) Pääidea, ”pointti”, tulee tehdä selväksi huolellisella argumentoinnilla. Esimerkiksi tekstissä tulee olla johdatus aiheeseen, itse aihe ja lopulta lopetus, joka tiivistää argumentoinnin (mt, 49). Lisäksi tärkeää on perustella väitteet huolellisesti ja osoittaa väitteet oikeiksi, eli kertoa faktoja. Amerikkalaiset käyttävät usein erityisesti numeraalisia faktoja tavallisessa arkikielessäänkin (mt, 50).

Yllä esitetyt viestintätyylit ja piirteet koskevat lähinnä yksilötason viestintää, vaikka epäilemättä samoja piirteitä on löydettävissä laajemmassa mittakaavassa esimerkiksi poliittisessa viestinnässä ja mediassa. Piirteitä, joita Yhdysvaltojen hallinnollisessa viestinnässä on historiallisesti ollut erotettavissa, on esimerkiksi yhdysvaltalaisen identiteetin rakentaminen suhteessa muihin kansoihin sekä voimakas vihollisen korostaminen, josta perinteinen ja selkein esimerkki on kylmän sodan aikainen vastakkainasettelu Neuvostoliiton kanssa (Hutcheson, Domke, Billeaudeaux, Garland 2004, 29). Myös Campbell (1998, 3) toteaa, että Yhdysvaltojen ulkopoliittiseen viestintään on kuulunut historiallisesti runsas uhkien luettelu ja monien asioiden, kuten kommunismin, huumeiden ja terrorismin esittäminen vieraana riskitekijänä. Campbell muistuttaakin, että harva asia on riski tai uhka itsessään, mutta mistä tahansa voidaan muodostaa turvallisuusuhka erilaisten tulkintojen ja esittämistapojen keinoin (mt. 2).

Hutchesonin ja kumppaneiden (2004, 28–29) mukaan vuoden 2001 terroristi-iskujen jälkeen yhdysvaltalaiset poliitikot ja yhdysvaltalainen media korostivat selkeästi yhtenäistä yhdysvaltalaista identiteettiä. Tällaisia poliittisen viestinnän strategioita, joita käytettiin erityisesti syyskuun 2001 terroristi-iskujen jälkeen, on Hutchesonin ja kumppaneiden (mt., 30) mukaan esimerkiksi seuraavat:

- Yhdysvaltalaiseen mytologiaan pohjautuvien arvojen (individualismi, tasa-arvo, vapaus) oikeaksi vakuuttelu
- Yhdysvaltojen kansainvälisen voimakkuuden korostaminen
- Yhdysvaltalaisten näkeminen yhtenäisenä kansana huolimatta esimerkiksi rotu- tai ideologiaeroista
- Yhdysvaltojen nostaminen maailman moraaliseksi johtajaksi
- Vihollisen voimakas demonisointi ja hyvä vs. paha –asetelman luominen (Hutcheson et al. 2004, 30).

Näissä strategioissa on nähtävissä osittain yhteneväisyyttä edellä esitettyjen amerikkalaisten viestintätyylien kanssa. Yhdysvaltalaiset perinteiset arvot, kuten individualismi, yksilön vapaus ja tasa-arvo näkyvät kantavina piirteinä sekä amerikkalaiseen yksilöviestintään että poliittiseen viestintään liitetyissä tyyleissä.

Stewart ja Bennett korostavat vielä, että amerikkalainen viestintä on ennen kaikkea houkuttelevaa: ”Amerikkalaiset ovat sydämeltään myyntimiehiä, jotka ovat omistautuneet vakuuttamaan muut omasta näkökannastaan” (Stewart & Bennett, 1991, 154). Olipa piirre sitten ihan näin voimakas tai ei, voidaan Stewartin ja Bennettin (mt, 154) mukaan amerikkalaisesta viestinnästä erotella tekijöitä, jotka tukevat houkuttelevuuden funktiota, kuten viestinnän faktapohjaisuus ja kielenkäytön pyrkimys objektiivisuuteen. Tämä viestinnän houkuttelevuuden funktio johdattaakin seuraavaan aiheeseen, eli yhdysvaltalaiseen julkishallinnon viestintään sekä poliittiseen PR:ään. Kuten seuraavissa kappaleissa tulen esittelemään, näiden kahden suhde ei ole aina kovin selkeä ja julkishallinnon viestintään usein sekoittuukin poliittinen suhdetoiminta.

4.1 Julkishallinnon viestintä Yhdysvalloissa

Yhdysvaltojen 1700-luvun vallankumouksen tavoitteena oli demokraattinen hallinto, jonka kriittisenä elementtinä on kansa, jolla on tarpeeksi tietoa pystyäkseen tekemään riittäviä päätöksiä vaaleissa (Fairbanks et al. 2007, 23). Viestinnällä nähdään olevan siis olennainen rooli demokratiassa: Toimivan demokratian edellytyksenä on, että hallinnon instituutiot tarjoavat kansalle tarpeeksi tietoa politiikasta, päätöksistä ja toimenpiteistä (mt. 24).

Julkishallinnon viestintä on tutkimuskirjallisuudessa epämääräinen käsite, eikä sen määrittelystä ole yhteneväistä käsitystä. Usein julkishallinnon viestintää käsitellään poliittisen viestinnän tai suhdetoiminnan eli PR:n (public relations) alla (Sanders 2011, 256). Julkishallinnon viestintää onkin vaikea määritellä yksiselitteisesti, mutta on kuitenkin mahdollista erottaa tekijöitä, jotka tavalla tai toisella kuvailevat sitä. Ensinnäkin, julkishallinnon viestintä on monitasoista. Sitä tapahtuu paikallis- ja aluetasolla eri instituutioiden ja organisaatioiden toiminnassa eikä siten pelkästään esimerkiksi presidentin toimesta. Toisekseen, siihen liittyy aina tietty julkisuuden aste. Kolmanneksi, julkishallinnon viestinnän tavoitteet, tarpeet, yleisöt ja resurssit ovat hyvin monimutkaisia. Viimeiseksi, julkishallinnon viestintä tapahtuu aina poliittisella areenalla (Sanders 2011, 267–268.) Siten julkishallinnon viestintä kytkeytyykin usein poliittiseen viestintään. Voitaneen kuitenkin todeta, että julkishallinnon viestinnän erottaa poliittisesta viestinnästä ainakin sen vahvempi yhteys demokratiaan ja ideaali viestinnän perimmäisestä tarkoituksesta demokratian ylläpitäjänä ja edistäjänä.

Viestintä julkisella sektorilla eroaa monin tavoin myös yksityisen sektorin viestinnästä. Liu ja Horsley (2007, 378–381) luettelevat tekijöitä, jotka rajoittavat ja muokkaavat nimenomaan yhdysvaltalaista julkishallinnon viestintää ja jotka erottavat sen selkeästi esimerkiksi yritysviestinnästä. Näitä tekijöitä ovat politiikka, ajatus yhteisestä hyvästä, lakisäätely, median tiukempi tarkastelu, viestinnän toimintojen vähättely, julkishallinnon viestinnän huono maine yleisön silmissä, heikko viestinnän ammatillisen osaamisen kehitys ja liittovaltiojärjestelmä (mt., 377).

Politiikka on näistä tekijöistä isoin erottava asia julkisen ja yksityisen sektorin viestinnän välillä. Se on aina läsnä julkishallinnossa. Liun ja Horsleyn (2007, 378)

mukaan politiikka ohjailee Yhdysvalloissa julkishallinnon ydintä: julkishallinnon organisaatiot eivät ole ikinä täysin vapaita politiikasta, vaan ne määritellään aina poliittisten tekojen ja suhteiden kautta. Julkishallinnon ideaaliin luonnollisesti kuuluu, että politiikan ei tulisi määritellä, mitä tietoa jaetaan, mutta esimerkiksi Fairbanksin ja kumppaneiden tutkimuksen (2007, 31) perusteella politiikalla on Yhdysvalloissa todellisuudessa vaikutusta siihen, mitä ja miten informaatiota jaetaan.

Toisaalta, vaikka politiikka onkin hallinnon ytimessä, on julkishallinnon organisaatioiden perustehtävänä kansalaisten palveleminen (Liu & Horsley 2007, 379) ja siten ajatus yhteisestä hyvästä myös ohjailee julkishallinnon viestintää. Tähän liittyy vankka julkishallinnon viestinnän läpinäkyvyyden tavoite: yhdysvaltalaiset julkishallinnon viestinnän ammattilaiset näkevät pyrkimyksen läpinäkyvyyteen työnsä yhtenä olennaisimpana osana (Fairbanks et al. 2007, 28).

Julkishallinnon toimia ja siten viestintää ohjailee myös lainsäädäntö. Tämä näkyy Yhdysvalloissa eri tavoin eri tasoilla: liittovaltiotason toimijoita ohjailee laki tiedon vapaasta saamisesta (Freedom of Information Act) ja toisaalta esimerkiksi säädökset, joiden mukaan julkisten varojen käyttäminen mainontaan on kielletty (Liu ja Horsley 2007, 379). Lisäksi media tarkkailee hallintoa usein hyvin tarkasti, mikä on yleistä muissakin demokraattisissa valtioissa. Erityisesti Yhdysvalloissa median ja hallinnon nähdään olevan keskinäisriippuvaisia, sillä virkamiesten tulisi median kautta tarjota tietoa hallinnon toimista ja päätöksistä kansalle. Toisaalta median uutisherkyys ja tarkkaavaisuus saattaa rajoittaa virkamiesten ja poliitikkojen intoa kertoa päätöksistä ja lisäävän halua säilyttää rauhallinen status quo. (mt. 379–380.)

Liun ja Horsleyn (2007, 380) mukaan viestintää ei arvosteta tarpeeksi toimintona Yhdysvaltain julkishallinnon sisällä. Tämä poikkeaa Fairbanksin näkemyksestä, jonka mukaan yhdysvaltalaiseen hallintoon kuuluu vankka näkemys viestinnän ammattilaisten tarpeelle julkishallinnossa (Fairbanks et al. 2007, 24). Julkishallinnon viestinnällä on joka tapauksessa amerikkalaisen yleisön silmissä hieman negatiivinen maine. Julkishallinnon viestintä saatetaan assosoida propagandaan ja ”Washingtonin sääntöihin”, joista kerron lisää seuraavassa luvussa. Näistä assosiaatioista johtuen yhdysvaltalaiseen julkisen sektorin viestintään saatetaankin suhtautua kyynisesti. (Liu & Horsley 2007, 380.) Kriittisempien tutkijoiden, kuten Bennettin, Lawrencen ja

Livingstonen (2007, 6) mukaan suuren yleisön luotto sekä hallintoon että journalisteihin on huono, ja yleisenä uskomuksena on, että moni toimittaja on poliittisen sisäpiirin jäsen.

Lisäksi Yhdysvaltojen julkishallinnon viestinnän henkilöstön ammatillisen kehityksen nähdään olevan heikompa ja hitaampaa kuin yksityisellä sektorilla, mikä häiritsee koko julkishallinnon viestintää (Liu & Horsley 2007, 380). Yhdysvaltalaiselle julkissektorille erityislaatuista on tietenkin myös liittovaltiojärjestelmä: julkisen sektorin viestintä ei ole kovin keskitettyä ja sitä tehdään monilla eri tasoilla ja myös fyysisesti hyvin eri paikoissa. Usein sanotaankin, että Yhdysvalloissa ei puhuta isoista asioista yhdellä ja samalla äänellä. (mt. 381.)

Yhdysvaltalaisista julkishallinnon viestintää rajaavat siten siis useat erilaiset tekijät, joiden vuoksi se eroaa monien yksityisen sektorin organisaatioiden viestinnästä. Toisaalta, yhdysvaltalaisessa julkishallinnon viestinnässä on myös samankaltaisia käytäntöjä kuin yksityissektorilla. Näistä voimakkaana on erotettavissa suhdetoiminta eli PR (public relations), jota politiikan puolella kutsutaan poliittiseksi PR:äksi.

4.2 Poliittinen PR Yhdysvalloissa

Demokratian yhtenä historiallisena ajatuksena on ollut kautta aikojen se, että politiikan tulisi tapahtua viestinnässä, sen kautta ja sen avulla (Hague & Harrop 2010,139). Poliittiseen viestintään, ehkä vielä suoranaistemmin kuin julkishallinnon viestintään, liittyy ajatus yleisön mielipiteestä. Hallitus, puolueet ja muut mielipidevaikuttajat yrittävät koskella yleisöä, eli suostutella näitä hyväksymään juuri heidän ideansa, agendansa ja toimintatapansa (mt., 152). Viestinnällä on luonnollisesti suuri merkitys siinä, miten tämä suostuttelu tapahtuu.

Poliittinen PR voidaan määritellä ”johtamisprosessiksi, jonka avulla yksilö tai organisaatio voi poliittisten tarkoitusten vuoksi tarkoitushakuisella viestinnällä ja toiminnalla pyrkiä vaikuttamaan, rakentamaan ja ylläpitämään hyödyllisiä suhteita ja mainetta avainasemassa olevien yleisöjensä kanssa” (Sanders 2011, 255). Tämä määritelmä sisältää paljon samoja elementtejä, mihin yleisemmin käytetyllä poliittisen

viestinnän käsitteellä viitataan. Hagen ja Harropin (2010, 139) mukaan ”poliittinen viestintä tarjoaa mahdollisuuden tiedottamiseen, opettamiseen, manipulointiin ja suostutteluun”.

Poliittinen PR syntyy poliittisen viestinnän tavoin suhteiden kautta. Nämä suhteet syntyvät viestinnän avulla ja molemmissa eri toimijat ovat riippuvaisia toisistaan ja heidän keskinäisiä suhteita rajoittavat lait, kulttuuriset normit sekä maan mediasysteemi. (Strömbäck & Kioussis 2011, 3-4.) Poliittista suhdetoimintaa ja poliittista viestintää yhdistää lisäksi median keskeinen rooli (mt., 5). Poliittisen PR:n erottaa kuitenkin poliittisesta viestinnästä sen tarkoituksellisuus, strategisuus sekä johtamiseen liittyvä aspekti; poliittinen viestintä sen sijaan nähdään usein itsestään syntyväksi, irrottamattomaksi osaksi politiikkaa, eikä niinkään systemaattisesti suunnitelluksi prosessiksi (mt, 5). Jatkossa tässäkin luvussa lähteenä olevat tutkijat ovat käyttäneet pääosin kattotermiä poliittinen viestintä, mutta tulkintani mukaan kuitenkin myös koskien poliittisen suhdetoimintaa. He ovat käyttäneet poliittista viestintää kuvaamaan toisaalta osittain poliittisen PR:n luomaa lopputulosta, toisaalta osittain itseohjautuvasti syntynyttä poliittisen keskustelun kenttää.

Länsimaisissa demokratioissa poliittisten instituutioiden ja median organisatoriset rutiinit vaikuttavat poliittisten uutisten syntyyn (Pfetsch 2001, 46). Täten siis ”poliittinen viestintä tapahtuu viestintäsystemissä, joka tuottaa ja prosessoi poliittisia viestejä politiikan ja median rajapinnassa” (mt 48). Poliittinen PR siis tuottaa viestin, joka saa mediassa journalistisen muodon (mt 48). Tämä hallinnossa tai puolueorganisaatioissa tuotettu viesti voi olla esimerkiksi videon, kuvien, puheen tai kuten tässä tutkimuksessa, tiedotteen muodossa.

Näen poliittisen suhdetoiminnan olennaiseksi käsitteeksi tässä tutkimuksessa, sillä tutkimusaiheeni, Afganistanin sota ja Yhdysvaltojen siihen liittyvä humanitaarinen työ, on hyvin politisoitunut ja paljon puhuttu ja kritisoitu aihe. Täten uskon, että aineistoni, USAID:n lehdistötiedotteet, eivät ole niin sanotusti puhdasta julkishallinnon viestintää, vaan myös yhdysvaltalaisista poliittisista PR:ää, jolla pyritään takaamaan hallinnon suosio ja saamaan tukea hallinnon toimille Afganistanissa. Sanotaan nimittäin, että politiikka ja suhdetoiminta ovat Yhdysvalloissa olleet toisiinsa kietoutuneita maan itsenäisyydestä saakka (Tedesco 2011, 76). Jo James Madisonin 1700-luvulla muotoilemaa

raakaversiota perustuslain ensimmäisestä kymmenestä lisäyksestä (”Bill of Rights”) sekä Madisonin, Alexander Hamiltonin, ja John Jayn kirjoittamaa, perustuslakia markkinoivaa tekstiä ”The Federalist Papers” voidaan pitää onnistuneena poliittisena PR:änä, jolla oli suuri vaikutus Yhdysvaltojen itsenäistymiseen. (mt, 77.)

Pfetschin (2001, 49-50.) mukaan yhdysvaltalainen poliittinen viestintä on mediaorientoitunutta. Tämä tarkoittaa, että viestintä keskittyy medianäkyvyyden saamiseen ja sitä kautta suuren yleisön tuen kosiskeluun. Vastakohtana mediaorientoituneella poliittiselle viestinnälle on puoluepoliittisesti orientoitunut viestintä, joka keskittyy poliittisen prosessin kontrolloimiseen ja oman puolueen toimijoiden miellyttävään kuvaamiseen. (Pfetsch 2001, 49.) Puoluepoliittisesti orientoitunut poliittinen viestintä on perinteistä esimerkiksi Saksassa, jossa puolueilla on vahva rooli ja hallituksen tulee ensisijaisesti saada tuki suoraan puolueilta ja sitten vasta yleisöltä. Yhdysvalloissa hallinto on presidenttijohtoinen ja puolueilla on vaalien välillä suhteellisen pieni rooli. Lisäksi politiikka on hyvin sirpaloitunutta. Poliittisten toimijoiden mediastrategialla on tällöin huomattavasti suurempi merkitys: poliittinen viestintä tähtää medianäkyvyyteen ja siten yleisön tuen saamiseen. (Pfetsch 2001, 49-50.)

Poliittiseen viestintään ja poliittiseen PR:ään ei vaikuta ainoastaan maan hallintojärjestelmä ja poliittinen systeemi vaan myös sen mediajärjestelmä. Yhdysvaltalainen media on täysin kaupallista, eli esimerkiksi Yleisradion kaltaisia julkisen sektorin kanavia ei juuri ole olemassa. Media-ala toimii siis kaupallisella logiikalla ja eri mediakanavat kilpailevat keskenään: uutisten tuottamisen tulee olla edullista ja siten media on usein hyvin vastaanottavainen valmiiksi uutisen muotoon kirjoitetuille tiedotteille. Tämä tukee yhdysvaltalaista tendenssiä mediaorientoituneeseen poliittiseen viestintään. (Pfetsch 2001, 51.)

Tähän liittyvät myös aiemmin mainitsemani kirjoittamattomat ”Washingtonin säännöt”. Niillä viitataan siihen, että tärkeistä asioista viestiminen hoidetaan usein korkean tason instituutioista käsin ja paljon poliittista valtaa omaavien henkilöiden toimesta. Viestintä on siis hyvin kontrolloitua ja lehdistölle valmiiksi paketoitua. Täten hallinnon ulkopuolisia, luotettavia lähteitä voi olla vaikea löytää ja viestintä tukee usein virallista, sen hetkistä poliittista valtaa (Bennett, Lawrence, Livingston 2007, 28.) Myös Pfetschin

(2001, 569) haastattelututkimuksen mukaan yhdysvaltalaiset hallinnon PR-ammattilaiset korostavat viestinnän journalistisen muodon tärkeyttä, mikä viittaa tähän poliittisen viestin ”valmiiksi paketoituun” muotoon.

Yhdysvaltalaista lehdistöä syytetäänkin ajoittain siitä, että se on vain vallan viestintäväline, joka toimii liian lähellä poliittisia henkilöitä ja instituutioita (Bennett et al. 2007, 1). Väitetään myös, että yksi Yhdysvaltain julkista viestintäsystemiä muokkaava tekijä on julkishallinnon viestintäammattilaisista syntynyt ”dominoiva” luokka. Tämän luokan, eli ”PR-koneiston” käsissä, on yhä useammin korkean tason poliittisten prosessien hallinnointi, minkä vuoksi julkiset puitteet ovat yhä kontrolloidumpia tilanteita. (mt., 3.) Tämä näkemys eroaa selkeästi aikaisemmin esitetystä Liun ja Horshleyn esittämästä väitteistä, joiden mukaan julkishallinnon viestinnän henkilöiden ammatillinen kehitys on heikkoa ja julkishallinnon viestintä toimintona sisäisesti aliarvostettua. Kyseessä voikin olla näkemysero: Liu ja Horshley puhuvat julkishallinnon viestinnästä (joskin implisiittisesti myös PR:stä) ja Bennett kumppaneineen taas pelkästään poliittisesta viestinnästä. Tämä korostaakin näiden kahden käsitteen ennemmin teoreettista ja ideaalista eroa kuin oikeassa elämässä näkyvää käytäntöä, jossa julkishallinnon viestintä ja poliittinen PR tuntuvat limittyvän keskenään.

Bennettin ja kumppaneiden (2007, 3-4) mukaan kaksi muuta tekijää, jotka dominoivat Yhdysvaltain julkista viestintäsystemiä, ovat median demokraattisia velvoitteita koskevan väittelyn väheneminen sekä itsenäisen journalismin toimintamahdollisuuksien heikentyminen. Jälkimmäistä selittää paitsi heikko taloustilanne myös yleisön ja erityisesti poliitikkojen epäluottamus pieniä, uusia mediatoimijoita kohtaan: niitä syytetään usein tiedon virheellisyydestä, negatiivisuudesta tai vääristelystä (mt, 4). Aikaisemmin esittelemäni yhdysvaltalaisista arvomaailmaa ajatellen tästä väitteestä herääkin kysymys: pohjautuuko julkishallinnon viestintä positiivisuuden ja edistyksen arvoille, jos kerran negatiivisuudesta syyllistetään?

Vaikka Bennet kumppaneideen (2007, 5) korostaa, että poliitikkojen, valtion virkamiesten ja toimittajien välillä vallitsee keskinäinen riippuvuussuhde, toteavat he myös, ettei suhde ole helppo ja se sisältää paljon erimielisyyksiä. Valkoisen talon PR-suhteista vastaavat ammattilaiset kutsuvatkin usein lehdistösuhteiden hoitoa

”päivittäiseksi hirviön syöttämiseksi” (mt. 5). Pfetschin tekemän tutkimuksen (2001, 56) mukaan yhdysvaltalaiset journalistit painottavat etäisyyttä hallinnon mediasuhteista vastaaviin henkilöihin, kun taas nämä henkilöt yrittävät taata läheisyyttä journalisteihin, eli PR-oppien mukaisesti ”pitää suhteet kunnossa”. Nämä näkemykset kuvaavat hyvin näiden toimijoiden suhdetta, joka on välttämätön molemmille, mutta samaan aikaan ”pakollinen paha”.

Yhdysvaltalaisille hallinnon ammattilaisille suunnatussa, mediasuhteiden hoitoa koskevassa oppaassa lehdistötiedote luokitellaan ”PR:n yhdeksi olennaisimmaksi työvälineeksi” (Fitch 2012, 23). Sen pääasialliseksi tehtäväksi määritellään saada toimittaja kirjoittamaan uutinen tiedotteen pohjalta (mt., 23) Näillä perusteilla oman tutkimukseni aineistoksi sopiikin juuri joukko yhdysvaltalaisen hallinto-organisaation lehdistötiedotteita. Oppaassa neuvotaan lisäksi, että lehdistötiedotteen tulee vastata viiteen journalistiseen peruskysymykseen: kuka, mitä, missä, milloin, miten? Lisäksi oppaassa jätetään mediasuhteita hoitavan virkamiehen päätettäväksi, tuleeko tiedotteen olla täysin neutraalia tekstiä, joka lähentelee objektiivista uutista, vai saako tiedotteeseen jättää selkeästi organisaation omaa agendaa edistäviä kohtia. (mt, 27-29.) Tämä pohdinta kuvastaa, että yhdysvaltalainen poliittinen viestintä todella on mediaorientoitunutta ja että hallinnonkin viestintä voidaan usein luokitella poliittiseksi PR:äksi.

5 Aineiston ja analyysin esittely

Luvussa 2.2.2 esittelin Carbaughn määrittelemät kulttuurisen diskurssianalyysin tutkimusotteet, joista välttämättömiä kulttuurisen analyysin tekemiselle ovat teoreettinen, kuvaileva ja tulkinnallinen. Näistä teoreettisen tutkimusvaiheen, eli tämän tutkimuksen teoreettisen orientaation ja viitekehyksen, olen pitkälti esitellyt luvuissa kaksi ja kolme. Tämä luku on omistettu kuvailevalle tutkimusotteelle, eli tarkoitukseni on esitellä tutkimusaineistoni.

5.1 Aineisto

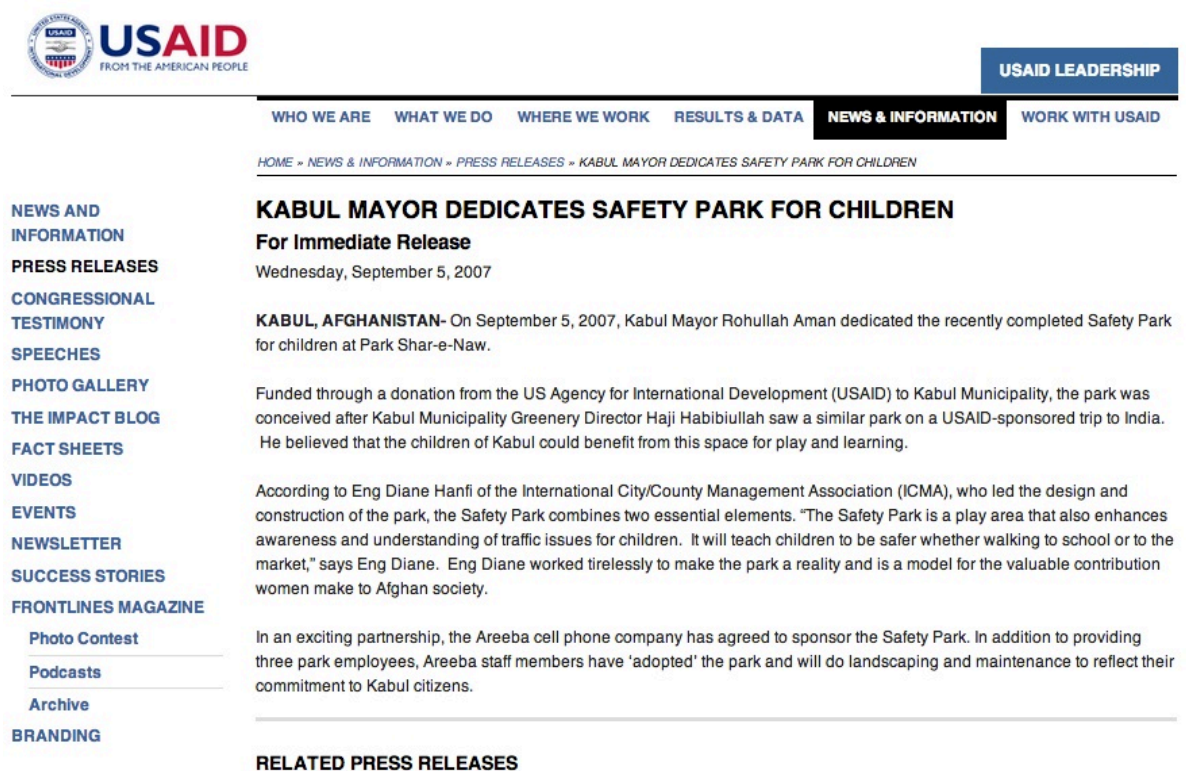
Tutkimusaineistoni on 25 USAID:n lehdistötiedotetta. Ne löytyvät USAID:n verkkosivuilta, josta olen tallentanut ne itselleni word-tiedostomuotoon ja numeroinut jokaisen tiedotteen. Aineisto sisältää ainoastaan tekstiä. Tiedotteet on kirjoitettu englanniksi.

Tiedotteet ovat vuosilta 2007–2008. Tämä ajanjakso valikoitui tutkimukseeni koska Afganistanissa turvallisuustilanne alkoi uudelleen heikentyä vuosikymmenen puolestavälistä alkaen (Katzman 2008, 24). Täten tämä konteksti saattaa mahdollisesti näkyä jotenkin myös lehdistötiedotteissa. Lisäksi ajankohdan valintaa määrittä se, että sosiokulttuurisena kontekstinani on Afganistanin sota nimenomaan presidentti George W. Bushin aikana. En voinut tämän kontekstin puitteissa ottaa aineistooni tiedotteita enää vuoden 2008 jälkeen, jolloin presidentin tehtävään astui Barack Obama.

Vuosina 2007 ja 2008 USAID on julkaissut yhteensä 85 Afganistania koskevaa tiedotetta verkkosivuillaan. Aineistoon näistä tiedotteista valikoitui mukaan 25 kappaletta siten, että joka toinen tiedote vuoden 2007 alusta alkaen otettiin mukaan. Tutkimuksen tavoitteena on laadullisen tutkimusperinteen mukaisesti kuvata tapahtumaa ja ymmärtää siinä olevaa toimintaa sekä antaa teoreettisesti mielekäs tulkinta tästä aineiston ilmentämästä ilmiöstä (Eskola & Suoranta 2005, 61). Täten koin, että 25 tiedotetta on riittävä määrä vastaamaan tutkimuskysymykseeni; laadullisessa tutkimuksessa aineiston tarkoituksena on toimia apuna antamassa käsitteellistä ymmärrystä tutkittavasta ilmiöstä, eikä niinkään antaa vastauksia, joista

voitaisiin tehdä kovin laajoja yleistyksiä (mt., 62-65). Näen, että tässäkin laadullisessa pro gradu –tutkimuksessa on tärkeintä, että aineisto muodostaa järkevän kokonaisuuden (mt, 65).

Aineistoni tiedotteet noudattelevat muodoltaan pitkälti länsimaalaisittain perinteistä lehdistötiedotteen muotoa. Ne kaikki sisältävät otsikon, julkaisupäivämäärän, julkaisupaikan ja itse leipätekstin. Suurimmassa osassa on vielä otsikon jälkeen ingressi. Pituudeltaan tiedotteet ovat noin 165 – 600 sanaa. Kuvassa 2 on esimerkkinä yksi aineiston tiedotteista alkuperäisessä kontekstissaan, eli verkkosivuilta kuvattuna.

The screenshot shows the USAID website interface. At the top left is the USAID logo with the tagline 'FROM THE AMERICAN PEOPLE'. To the right is a blue navigation bar with 'USAID LEADERSHIP'. Below this is a secondary navigation bar with links: 'WHO WE ARE', 'WHAT WE DO', 'WHERE WE WORK', 'RESULTS & DATA', 'NEWS & INFORMATION' (highlighted), and 'WORK WITH USAID'. A breadcrumb trail reads: 'HOME - NEWS & INFORMATION - PRESS RELEASES - KABUL MAYOR DEDICATES SAFETY PARK FOR CHILDREN'. On the left side, there is a vertical menu with categories: 'NEWS AND INFORMATION', 'PRESS RELEASES', 'CONGRESSIONAL TESTIMONY', 'SPEECHES', 'PHOTO GALLERY', 'THE IMPACT BLOG', 'FACT SHEETS', 'VIDEOS', 'EVENTS', 'NEWSLETTER', 'SUCCESS STORIES', 'FRONTLINES MAGAZINE', 'Photo Contest', 'Podcasts', 'Archive', and 'BRANDING'. The main content area features the title 'KABUL MAYOR DEDICATES SAFETY PARK FOR CHILDREN' in bold, followed by 'For Immediate Release' and the date 'Wednesday, September 5, 2007'. The text of the release describes the dedication of a safety park in Kabul, Afghanistan, funded by USAID. It mentions the park's design and construction by Eng Diane Hanfi of ICMA and its purpose to enhance children's safety and awareness of traffic issues. A quote from Eng Diane states: 'The Safety Park is a play area that also enhances awareness and understanding of traffic issues for children. It will teach children to be safer whether walking to school or to the market,' says Eng Diane. Eng Diane worked tirelessly to make the park a reality and is a model for the valuable contribution women make to Afghan society. The release concludes with a statement from the Areeba cell phone company, which has agreed to sponsor the park, providing employees and staff members who will 'adopt' the park and maintain it.

Kuva 2: Tiedote USAID:n verkkosivuilla

5.2 Analyysimenetelmän esittely

Aloitin aineistoni käsittelyn käyttäen apunani kulttuurisen diskurssianalyysin teoriassa esiteltyjä kulttuurisia ytimiä. Tämä analyysitapa voidaan luokitella teoriaohjaavaksi analyysiksi, joka on yksi laadullisen analyysin muoto. Teoriaohjaavassa analyysissä aikaisempi teoriasta saatu tieto ohjaa ja auttaa analyysia, mutta aikaisempaa teoriaa ei suoranaisesti testata (Tuomi & Sarajärvi 2009, 96–97.) Ennen kuin kuvailen tarkemmin itse analyysin kulkua, kerron tässä vaiheessa tarkemmin luvussa 2.2.2. mainitsemieni kulttuuristen ytimien teoreettisesta taustasta ja niiden soveltamisesta tässä tutkimuksessa.

5.2.1 Kulttuuriset ytimet

Kulttuurisen diskurssianalyysin korostamat kulttuuriset ytimet liittyvät ajatukseen siitä, että viestiessään henkilöt sanovat eksplisiittisesti ajatuksiaan keskusteluaiheesta, mutta samaan aikaan he kertovat implisiittisesti ketä he ovat ja mihin he kuuluvat, mitä he uskovat, että heidän pitäisi tehdä ja tuntea sekä miten he suhtautuvat toisiinsa ja paikkoihin (Scollo 2011, 14). Oleminen, roolit ja identifioituminen, toiminta, tunteet, suhteet ja paikat toimivat siis kulttuurisina ytiminä, joiden kautta voidaan selvittää kulttuurisia merkityksiä (mt, 14).

Olemiseen, identifioitumiseen ja identiteettiin liittyvien ytimien kautta voidaan siis kulttuurisen diskurssianalyysin mukaan selvittää kulttuurisia merkityksiä, jotka vastaavat kysymyksiin kuka olen, mitkä ovat roolini ja mihin kuulun. (Carbaugh 2007, 175). Omassa tutkimuksessani pyrin selvittämään, millaisia merkityksiä teksteistä löytyy toimijoiden rooleihin liittyen ja miten heitä ja eri asioita ja tahoja identifioidaan. Identifioinnilla tarkoitetaan tässä tutkimuksessa tapoja kuvailla ja määrittää asioita, henkilöitä ja tahoja. Roolin käsitteen voi ajatella myös sosiaalisen identiteetin käsitteen kautta: millaisia uskomuksia ja oletuksia tiettyyn henkilön asemaan kuuluu? (Carbaugh 2007, 175).

Toinen ytimien luokka, eli suhteisiin liittyvät ytimet, kertovat, mikä on viestintäkäytännön osapuolien välinen suhde, millaisia ennako-oletuksia suhteisiin

liittyy ja miten suhteet tulevat esiin viestinnässä (mt, 175). Lisäksi tämä ydin paljastaa, miten viestintään osallistuva kokee, että hänen pitäisi suhtautua muihin (Scollo 2011, 14). Tässä tutkimuksessa suhteisiin liittyvän tarkastelun on tarkoituksena paljastaa, miten eri tekstissä mainitut toimijat on asetettu suhteessa toisiinsa. Lisäksi tarkoitukseni on tutkia tekstin tuottajan, eli USAID:n, ja sen vastaanottajan, eli tässä tutkimuksessa yhdysvaltalaisen lehdistön edustajan, suhdetta.

Toimintaa ja toimimista koskevat kulttuuriset ytimet kertovat, millainen toiminta on kyseessä. Kulttuurisen diskurssianalyysin tarkoituksena on selvittää, mikä merkitys kyseisellä toiminnalla on viestintäkäytännön osapuolille ja toisaalta, millainen toiminta ylipäätään on tärkeää viestintäkäytäntöön osallistuville (Carbaugh 2007, 176.) Tämä periaate toimii lähes suoraan samankaltaisena omassa tutkimuksessani: analysoin, millainen toiminta nousee teksteissä esille ja, ennen kaikkea, miten sitä kuvataan.

Tunteisiin liittyvät kulttuuriset ytimet kertovat, mitä osanottajat tuntevat meneillään olevasta toiminnasta ja miten tunteet tuodaan ilmi (Carbaugh 2007, 176). Lisäksi ytimeistä voi päätellä, miltä viestintään osallistuva uskoo, että hänen kuuluu tuntea (Scollo 14). Tätä sovellan kysymällä, millaisia viittauksia tunteisiin tekstit sisältävät ja millaisia tunteita lukijalle tekstin luettuaan jää.

Viimeisenä kulttuurisena ytimenä ovat paikat. Ne kertovat, mihin paikkoihin toimijat ovat sijoittuneet ja mikä on heidän suhteensa näihin paikkoihin (Carbaugh 2007, 176). Tätä määritelmää pystyn käyttämään melko suoraan myös tässä tutkimuksessa. Tarkoitukseni on analysoida, miten paikkoja kuvaillaan tiedotteissa ja millaisia merkityksiä näille paikoille annetaan.

5.2.2 Analyysin kulku

Aloitin analyysini aineistoon tutustumisella, eli sen lukemisella moneen kertaan, mikä on välttämätön vaihe diskurssianalyysissa (Gill 2000, 178). Tämän jälkeen määrittelin aineistoni analyysiyksiköt. Tässä tutkimuksessa analyysiyksikkönä on yksi tiedote. Tiedotteet numeroitiin ilmestymisjärjestyksessä numeroin 1-25. Jatkossa tiedotteet on merkitty lyhenteellä **T** ja tiedotteen numerolla. Käsittelin aineistoni koodaamalla sen

kulttuuristen ytimien mukaan. Käytin koodaamisessa apunani seuraavia kysymyksiä, jotka olen muodostanut edellä mainittujen viiden eri kulttuurisen ytimen alle.

Identifioituminen ja roolit:

1. Millaisia rooleja henkilöillä on tekstissä?
2. Miten tekstissä identifioidaan henkilöitä, tahoja ja asioita?

Toiminta:

3. Mistä toiminnasta teksti kertoo?
4. Mitä toimijoita tekstissä on?

Tunteet:

5. Mitä tunteita tekstit sisältävät ja missä yhteydessä ne tulevat ilmi?

Paikat:

6. Mihin paikkoihin toiminta sijoittuu? Miten paikkoja kuvaillaan?

Suhteet:

7. Miten tekstissä olevat eri toimijat esitetään suhteessa toisiinsa?
8. Mitä ennako-oletuksia tai -tietoa teksti edellyttää lukijalta?

Käytännössä kävin jokaisen tiedotteen läpi yllä olevien kysymysten kanssa. Koodasin erilaisin merkinnöin jokaisesta tiedotteesta sanoja, lauseita tai jopa kappaleita, jotka vastasivat kukin esittämiini kysymyksiin. Käsittelin tiedotteet englanniksi, ja suomensin niistä osioita lähinnä vain oman ymmärryksen parantamiseksi. Tässä työssä tulosten yhteydessä esitetyt esimerkit ovat suoraan tiedotteista, eli englanniksi. Itse kääntämäni esimerkkien käännökset löytyvät alaviitteistä. Alkuperäisen kielen säilyttäminen esimerkeissä perustuu ajatukseen, jonka mukaan kieli on kulttuurista, sillä se ilmaisee itsessään tietynlaisen maailman järjestyksen symbolien muodossa (Sherzer 1987, 296). Vaikka en siis teekään kielitieteellistä tutkimusta, halusin välttää aineistosta otettujen esimerkkien kärsimisen mahdollisten käännösten myötä tulleiden sävy- ja merkityserojen takia. Käytetyistä esimerkeistä on alleviivattu erikseen kohdat, jotka erityisesti selittävät esimerkeistä näkyviä tuloksia.

Tulkintaa viestintäkäytäntöjen kulttuurisista merkityksistä voidaan Carbaughn (2007, 174) mukaan tehdä kahdella tasolla: tutkimalla viestintäkäytännön semanttista, eli merkitystä koskevaa sisältöä ja toisaalta analysoimalla viestintäkäytännön sanastoa, joka luo tuon semanttisen sisällön. Carbaughn (mt., 177) mukaan viestinnässä ilmeneviä

sanoja tai lauseita voi tulkita *symbolina tai kulttuurisena* avaintermiinä. Tarkoituksena on siis selvittää, mitkä sanat tai lauseet kertovat jotain viestinnän kulttuurisesta pohjasta. Tämä analyysivaihe tapahtui omassa tutkimuksessani koodauksen myötä aineistosta kysymyksiin nousseiden vastausten kautta. Kun olin koodannut aineiston, ryhdyin etsimään siitä toistuvia, yhtenäisiä tapoja ja muotoja ja toisaalta eri kategorioiden välisiä eroja. Tämä on yleinen diskurssianalyysin koodauksen jälkeinen vaihe (Gill 2000, 180). Näillä kulttuuristen ytimien avulla löydettyjä yhteneväisyyksiä ja sitä kautta muodostuvia ryhmiä kutsuin aineistosta esiin nouseviksi kulttuurisiksi elementeiksi. Ne siis vastaavat ensimmäiseen tarkentavaan tutkimuskysymykseeni, eli *mitkä ovat lehdistötiedotteiden kulttuuriset elementit ja ominaispiirteet*.

Näiden elementtien pohjalta muotoilin jokaiseen kulttuuriseen ytimeen liittyen kulttuurisia ehdotuksia. Kulttuurisen diskurssianalyysin mukaan kulttuuriset ehdotukset ovat ilmauksia, jotka tiivistävät viestintään osallistuvien ennakko-oletukset, uskomukset sekä odotukset. (Carbaugh 2007, 177).

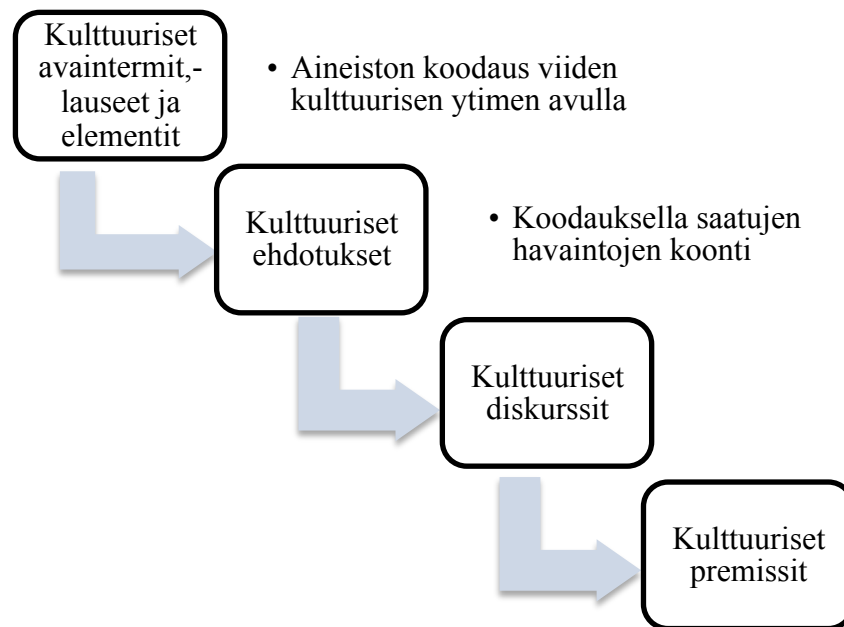
Kulttuuristen elementtien löytämisen ja kulttuuristen ehdotusten muotoilun jälkeen vastasin toiseen tarkentavaan tutkimuskysymykseeni muodostamalla aineistosta kulttuurisia diskursseja. Kulttuurisen diskurssin voidaan nähdä heijastavan toisistaan riippuvien temaattisten koodien, symboleiden ja elementtien keskinäistä järjestystä, jonka merkitys on selitettävissä kulttuurilla (Scollo 2011, 9). Kulttuurinen diskurssi muodostuu historiallisesti rakentuneista ilmaisuista, kulttuurisista muodoista, sekä viestintäkäytäntöihin liittyvistä normeista ja säännöistä. Kaikki nämä ovat kulttuurisesti rakentuneita ja osallistajat merkityksellistävät niitä kulttuuristen konventioiden perusteella. (Carbaugh 2008, 57.) Kulttuuristen avaintermien, elementtien ja ehdotusten etsiminen, muodostaminen ja analysoiminen aineistosta on edellytys kulttuuristen merkitysten havaitsemiselle ja ymmärtämiselle.

Kuten luvussa 2.2.2 kerroin, kulttuurisessa diskurssianalyysissä tutkija muotoilee lopulta *kulttuurisia premisskejä*. Tässä tutkimuksessa esittelen kulttuuriset premissit johtopäätöksissä, eli luvussa seitsemän. Kulttuurisilla premissillä pyrin selittämään aineistosta löytyneitä kulttuurisia elementtejä ja diskursseja, sillä kulttuuriset premissit kertovat, mitä viestintään osallistuvien tulee ennalta olettaa, uskoa tai arvostaa ymmärtääkseen viestinnän syvempiä merkityksiä. Kulttuuriset premissit ovat siis

tutkijan muotoilemia johtopäätöksiä siitä, mitkä ovat viestinnän osapuolten yhteisiä, jaettuja käsityksiä ympäröivästä maailmasta. (Carbaugh 2005, 128.)

Käyttämäni menetelmä, eli kulttuurinen diskurssianalyysi sovellettuna muihin diskurssianalyysin menetelmiin, sekä analyysin kulku, on havainnollistettu tiivistettynä vielä kuvassa kolme.

Kuva 3: Analyysin kulku

6 Tulokset

Yleisesti ennen tarkempien tulosten esittelyä on hyvä mainita lyhyesti aineistossa olevien tiedotteiden teemoista. Aineiston tiedotteet koskevat kaikki Afganistania ja lisäksi kukin tarkemmin ainakin yhtä seuraavista aihepiireistä: oikeusperiaate ja oikeusjärjestelmän kehittäminen, maatalous, koulutus, unikon viljely, hallinnon kehittäminen, infrastruktuuri, yritystoiminnan lisääminen ja yksityisen sektorin vahvistaminen, naisten asema, terveys, USAID:n ja muiden kansanvälisten toimijoiden avun jatkuminen Afganistanissa tai avun toimivuus.

Käyn tässä luvussa läpi analyysini tulokset ja samalla vastaan tutkimuskysymykseni kahteen alakysymykseen. Ensin käyn läpi viiden kulttuurisen ytimen kautta saadut havainnot. Jokaista kulttuurista ydintä koskevan luvun lopussa koostan havainnoistani kulttuurisia ehdotuksia. Kulttuuristen ehdotusten tarkoituksena on tiivistää niitä olettamuksia, uskomuksia ja konsepteja, jotka viestintätilanteeseen osallistuville, tietyn kulttuurin jäsenille ovat itsestään selviä (Carbaugh 2007, 177). Tämä osuus, eli luku 6.1. vastaa ensimmäiseen tarkentavaan tutkimuskysymykseeni, eli *mitkä ovat lehdistöviestinnän kulttuuriset elementit ja ominaispiirteet*. Luvussa 6.2. esittelen kulttuuristen ytimien kautta saatujen havaintojen avulla aineistosta eriteltyt kulttuuriset diskurssit. Luku toimii siten vastauksena toiseen tarkentavaan tutkimuskysymykseeni: *millaisia kulttuurisia diskursseja lehdistöviestinnästä on löydettävissä?*

6.1 Lehdistöviestinnän kulttuuriset elementit ja ominaispiirteet

6.1.1 Roolit ja identifiointi

Esittelen ensin, millaisia rooleja aineiston toimijoilla on, sekä miten toimijoita identifioidiin. Tämän jälkeen kerron, millaisia merkityksiä paljastui asioiden tai tahojen identifioimisesta.

Aineistossa kaikki henkilöt identifioidaan aina kertomalla heidän tittelit, jos henkilöllä vain sellainen on.

T15: ” -- followed by remarks by **Dr. Anwar-ul-Haq Ahady, Minister of Finance; Professor Ishaq Nadiri, Senior Economic Advisor to the President; and Minister Jelani Popal, Director General of the Independent Directorate for Local Governance.** “¹

USAID nousee teksteissä pääsääntöisesti rahoittajan, avustajan tai koordinoijan rooliin. Organisaatio mainitaan toimijana 12 aineiston otsikossa tai ingressissä. Kaikissa tiedotteissa USAID:ille ei anneta paljoa palstatilaa, mutta silloinkin organisaation rooli tukijana tuodaan esille jotenkin, vaikka pääasiallisena toimijana olisi ollut joku muu, kuten näkyy seuraavasta kahdesta esimerkistä.

T1: “This collection of Afghan legal documents was published by the Ministry of Justice with support from USAID.”²

T7: “-- the park was conceived after Kabul Municipality Greenery Director **Haji Habibiullah** saw a similar park on a USAID-sponsored trip to India. “³

Yhdysvallat tuodaan USAID:n lisäksi esille auttajana ja rahoittajana muodossa ”The United States”, ”The U.S.”, ”The U.S Government” tai erityisesti korostaen Amerikan kansalaisia:

T8: “This is one of the many projects supported by the American people to assist the Islamic Republic of Afghanistan in providing development and reconstruction assistance to Afghanistan.”⁴

T21: “In 2009, the first year of the agreement, the U.S. will provide over \$37 million directly to the Ministry of Public Health (MOPH), - - .”⁵

Aineistosta on löydettävissä myös johtajarooli, johon Yhdysvallat asettuu. Kyse ei ole siis pelkästään Afganistanin riippuvaisuudesta USAID:ia kohtaan, vaan Yhdysvallat asetetaan usein myös auktoriteetin asemaan, joka näyttää oikeaa suuntaa muille. Tämä näkyy erityisesti seuraavista esimerkeistä jälkimmäisessä, jossa afganistanilaisen ministeriön on pitänyt vakuuttaa Yhdysvallat oman toimintansa onnistumisesta.

---

¹ Valtiovarainministeri, tohtori **Anwar-ul-Haq Ahady**n, presidentin vanhemman taloudellisen

² Oikeusministeriö julkaisi tämän Afganistanin lakidokumenttien kokoelman USAID:n tuella.

³ -- puisto rakennettiin sen jälkeen kun Kabulín kaupungin puistoalueiden johtaja **Haji Habibiullah** näki samanlaisen puiston USAID:n sponsoroimalla matkallaan Intiassa.”

⁴ Tämä on yksi monista Yhdysvaltojen kansan tukemasta ohjelmasta, jossa autetaan Afganistanin islamilaista tasavaltaa tarjoamalla kehitys- ja uudelleenrakennusapua Afganistaniin.

⁵ Sopimuksen ensimmäisenä vuonna 2009 Yhdysvallat antaa yli 37 miljoonaa dollaria suoraan terveysministeriölle --

T11: ”USAID welcomes and reaffirms its continuing leadership role in addressing the many remaining challenges women face in development and in identifying and addressing evolving ones.”⁶

T21: “United States is becoming more confident that our ministries have improved substantially and are able to administer funds efficiently and effectively.”⁷

Vaikka USAID:n ja Yhdysvaltojen johtaja- ja auttajaroolit tuodaan selvästi esille, korostetaan kuitenkin useissa tiedotteissa afganistanilaisia henkilöitä ja instituutioita pääasiallisina toimijoina. Tällä ikään kuin painotetaan USAID:n ja Yhdysvaltain roolia taustatoimijana, joka valtauttaa afganistanilaiset itsensä tekemään työtä ja päätöksiä maansa kehityksen eteen:

T3: “Working together under the leadership of the Ministry of Education (of Afghanistan), impressive results have been achieved.”⁸

T5: “He stressed that the above accomplishments ‘are not achievements of USAID, or of the U.S. Government. Rather, they are successes that have been achieved by the people of Afghanistan.’”⁹

Afganistanilaisille annetaan siis melko aktiivinen rooli ja erityisesti naisten merkitys maan jälleenrakentamisessa tuodaan esille usein:

T7: “Eng Diane worked tirelessly to make the park a reality and is a model for the valuable contribution women make to Afghan society.”¹⁰

T11: “The United States Agency for International Development (USAID) celebrates the accomplishments of all Afghan women who contribute to the development of Afghanistan ---“¹¹

Aineiston tiedotteissa on yhteensä 24 suoraa sitaattia. Näistä suurin osa on afganistanilaisten viranomaisten, ministerien ja yhdistysten puheenjohtajien puheenvuoroja. Toisiksi eniten lainauksia on otettu Yhdysvaltojen edustajilta.

---

⁶ USAID ottaa myönteisesti vastaan ja vahvistaa jatkuvaa johtajan rooliaan koskien useita jäljellä olevia haasteita, joita naiset kohtaavat kehityksessä sekä koskien tulevien ongelmien tunnistamista.

⁷ Yhdysvallat on yhä vakuuttuneempi, että ministeriömme ovat sisällöllisesti parantuneet ja ovat kykeneviä hallinnoimaan varoja toimivasti ja tehokkaasti.

⁸ Opetusministeriön johdolla on saavutettu yhdessä vaikuttavia tuloksia.

⁹ Hän painotti, että yllämainitut saavutukset ‘eivät ole USAID:n eikä Yhdysvaltain hallituksen saavutuksia, vaan ennemminkin Afganistanin kansan saavutuksia’”

¹⁰ Eng Diane työskenteli väsymättömästi tehdäkseen tästä puistosta totta ja on siten malliesimerkki siitä arvokkaasta työpanoksesta, jonka naiset antavat Afganistanin yhteiskunnalle.

¹¹ USAID juhlii kaikkien niiden afganistanilaisten naisten saavutuksia, jotka ovat myötävaikuttaneet Afganistanin kehitykseen.

Afganistanilaisia korostetaan siis toimijoina, mutta toisaalta niin sanottujen tavallisten afganistanilaisten ääni ei juuri kuulu: vain kolmelta afganistanilaiselta, jotka eivät ole virkamiehiä tai poliitikkoja, on suora lainaus aineistossa.

Aineistossa asioiden ja tapahtumien identifioinnissa korostuu erityisesti lukujen käyttö ja määrällisyys. On kyse sitten projektista tai konferenssista, tuodaan esille sen rahalliset arvot, osallistujamäärät ja ajalliset kestot.

T3: “The \$48 million project Building Education Support Systems for Teachers --” “The key focus of the \$24 million Partnership for Advancing Community Education in Afghanistan --” “PACE-A will provide education to more than 93,000 students in 1000 villages in 17 provinces --”¹²

T10: “Five committees of judges discussed the issues raised and, by the end of the six-day conference, the judges agreed on decisions for more than 300 questions collected by the Supreme Court.”¹³

Lisäksi tapahtumia ja projekteja kuvaillaan tarkasti niiden hallinnollisten vaiheiden ja vastuutoimijoiden kautta, kuten seuraavissa esimerkeissä näkyy:

T4: ”The United States Agency for International Development (USAID) is providing an initial \$8 million contribution to the Good Performers’ Initiative as part of the Government of Afghanistan’s Counter Narcotics Trust Fund (CNTF). This new grant will be administered by the United Nations Development Programme. The Ministry of Counter Narcotics will coordinate and manage the initiative.”¹⁴

T8: Oversight for this initiative is a combined effort between the Ministries of Education, Higher Education, Economy, and Finance. The USAID Capacity Development Program will provide the curriculum development, training of teachers, and the management of the Institution. The Government of Norway and the World Bank are funding the construction and equipping of the NIMA campus.¹⁵

Rooleja ja identifioimista koskevasta ytimestä saatujen havaintojen perusteella voidaan muotoilla seuraavat kulttuuriset ehdotukset:

---

¹² “48 miljoonan dollarin projekti, jossa rakennetaan koulutustukijärjestelmiä opettajille -- “ “ 24 miljoonan dollarin yhteistyösopimuksen pääasiallinen focus on Afganistanin yhteisöopetuksen edistäminen—” ”PACE-A tarjoaa opetusta yli 93 000 opiskelijalle 1000 kylässä 17 provinssissa”

¹³ “Viisi tuomareiden komiteaa keskusteli esiinnoisseista asioista ja kuusipäiväisen konferenssin lopuksi tuomarit tekivät päätökset yli 300 kysymykseen, jotka Korkein oikeus oli kerännyt.

¹⁴ USAID tarjoaa ensimmäiset 8 miljoonaa dollaria Hyvien suoritujien hankkeeseen osana Afganistanin hallituksen huumeiden vastaista rahastoa. Uutta lahjoitusta tulee hallinnoimaan YK:n kehitysohjelma. Huumeiden vastainen ministeriö koordinoi ja johtaa hanketta.

¹⁵ Hankkeen valvonnan hoitavat opetusministeriöt ja valtiovarainministeriö yhdessä. USAID:n kykyjen kehittämisohjelma tarjoaa lukujärjestyksen suunnittelua, opettajien koulutusta ja instituution johtamisapua. Norjan hallitus ja Maailmanpankki rahoittavat NIMA kampuksen rakentamista ja varustamista.

- Henkilöiden roolit ja vastualueet tulee esittää titteleiden kautta.
- Yhdysvallat on tukemassa Afganistania sekä koko kansana että valtiona.
- Naisten rooli yhteiskunnan kehitykselle on olennainen.
- Projektien vastualueet ja –tahot tulee eritellä tarkasti.
- Asioiden määrällinen identifioiminen on tärkeää.
- Yhdysvallat on johtavassa asemassa ja siten näyttää usein suuntaa suhteessa muihin.

6.1.2 Toimintaa ja toimijoita koskevat havainnot

Tarkoitukseni ei ole toimintaa koskien niinkään kertoa, mistä tapahtumista tai toiminnasta tiedotteet kertovat, vaan ennemminkin koota yhteen tapoja, joilla tiedotteissa kerrotaan toiminnasta. Lisäksi kerron, ketkä nousevat tiedotteissa olennaisiksi toimijoiksi.

Lähes kaikissa aineiston tiedotteissa käsitellään USAID:n tai muiden toimijoiden myöntämiä rahallisia avustuksia ja niiden käyttöä tai muuta myönnettyä apua ja sen hyödyntämistä Afganistanissa. Erityisen paljon esille nousee avustuksilla saavutetut hyödyt afganistanilaisille ja Afganistanin kehitykselle. Kun tiedotteissa keskitytään kertomaan tästä toiminnasta, nousee pääasialliseksi toimijaksi USAID tai Yhdysvallat sekä muut kansainväliset lahjoittajat.

T25: “USAID-funded programs paid approximately \$22 million to 209,000 Afghans to build or repair 700 km of roads and nearly 3,300 km of irrigation and drainage canals. As a result of this work, over 197,000 hectares of farmland are now under improved irrigation and farmers have better access to local and regional markets.”¹⁶

---

¹⁶ USAID:n rahoittamat ohjelmat myönsivät noin 22 miljoonaa dollaria 209 000 afganistanilaiselle, jotta nämä rakentaisivat ja korjaisivat 700 kilometriä teitä ja miltei 3300 kilometriä kastelukanavia ja viemäriverkkoa. Tämän työn tuloksena yli 197 000 hehtaaria viljelysmaata on nyt paremman kastelujärjestelmän ulottuvilla ja maanviljelijöillä on parempi pääsy paikallisille ja alueellisille markkinoille.

T3: “Working together under the leadership of the Ministry of Education, impressive results have been achieved. Enrollment in grades 1 to 12 has increased from 800,000 during the time of the Taliban to some 5.8 million today, with girls’ enrollment rising from 8% to 34% of all students during the same period.”¹⁷

Toisaalta tiedotteissa esitetty toiminta perustuu pitkälti myös uusille avustuksille, joita Yhdysvallat tai muut Afganistanin ulkopuoliset toimijat ovat myöntäneet. Osittain tiedotteissa kerrotaan myös myönnetyistä lisävastuksista. Tällöin tiedotteiden pääasiallisena toiminnallisena funktiona on kertoa uudesta tai lisärahoituksesta ja sen käyttökohteista. Kaikissa tiedotteissa ei aina viitata suoraan rahalliseen avustukseen vaan usein käytetään verbejä ”avustaa”, ”toimia yhteistyössä” tai ”järjestää”.

T9: “The U.S. Agency for International Development’s Afghanistan Small and Medium Enterprise Development (ASMED) project is partnering with the Afghanistan Investment Support Agency (AISA) to facilitate the participation of 40 Afghan companies to attend the upcoming India International Trade Fair (IITF).”¹⁸

T2: ”Dole Foods pledges to support Afghanistan agriculture”¹⁹

T21: In 2009, the first year of the agreement, the U.S. will provide over \$37 million directly to the Ministry of Public Health (MOPH), for the continued provision of basic health services in thirteen provinces. The agreement includes an estimated \$218 million dollars of direct assistance to the Ministry over five years.²⁰

Aineistossa kerrottava toiminta koskee usein joko Afganistanin valtionhallinnon tai oikeusjärjestelmän kehittämistä. Tämä kantava teema kulkee mukana monessa sellaisessakin tiedotteessa, jonka pääasiallinen fokus on jossain muussa toiminnassa: näissä hallinnon ja oikeusjärjestelmän toimivuus on usein jonkin toisen toiminnan edellytys tai sen seuraus.

---

¹⁷ Opetusministeriön johdolla on saavutettu yhdessä vaikuttavia tuloksia. Ensimmäiselle ja toiselle luokalle ilmoittautuneiden määrä on kasvanut Talebanien hallinnon jälkeisen ajan 800 000 oppilaasta nykyiseen 5,8 miljoonaan ja tyttöjen osuus ilmoittautuneista on samana aikana noussut kahdeksasta prosentista 34 prosenttiin kaikista oppilaista.

¹⁸ USAID:n Afganistanin pk-yritysten projekti toimii yhteistyössä Afganistanin investointien tukilaitoksen kanssa helpottaakseen 40 afganistanilaisen yrityksen osallistumista tuleville Intian kansainvälisille kauppamessuille.

¹⁹ Dole Foods sitoutuu tukemaan Afganistanin maataloutta

²⁰ Sopimuksen ensimmäisenä vuonna 2009 Yhdysvallat antaa yli 37 miljoonaa dollaria suoraan terveysministeriölle perusterveyspalveluiden jatkuvalla järjestämiselle 13 provinssissa. Sopimus sisältää arviolta 218 miljoonan dollarin suoran avun ministeriölle viiden vuoden aikana.

Erityisesti hallintojärjestelmän kehitys ja kehittyminen on useissa tiedotteissa nimenomaan sivuosassa, mutta silti yhtenä toiminnan muotona tai sen seurauksena. Seuraavassa lainauksessa (T21) esimerkiksi korostetaan, miten Afganistanin terveysministeriö on kyennyt onnistuneesti hallinnoimaan rahoituksia ja saavuttanut tuloksia. Toisessa sitaatissa (T3) kyse on taas siitä, miten ministeriötä opetetaan ja koulutetaan hallinnollisissa työskentelytavoissa.

T21: “The Ministry of Public Health has demonstrated effective oversight of its funding, transparency and accountability in procurement and project management, and has achieved concrete results that have benefited the Afghan people. “²¹

T3: “In addition, the BESST project bolsters central Ministry systems that support teachers and other educators, primarily by reforming Human Resource policy and programs and improving the ability of ministry departments to understand and use data for planning, development and implementation of their programs.”²²

Oikeusjärjestelmän kehittäminen on useissa tiedotteissa toiminnan ytimessä. Se ilmenee esimerkiksi juristien koulutusohjelmien järjestämisen, tuomareiden yhteisten tapaamisten tai lakien uusimishankkeiden kautta.

T10: “Once approved, the decisions will be applicable to all judges in the country in an effort to help their courts run more efficiently and uniformly.”²³

T18: “Afghanistan's Ministry of Justice (MoJ) prepares to modernize outdated law on the Acquisition of Rights”²⁴

T22: “Eager to Improve Local Justice, Afghan Judge Travels by Foot to Attend USAID-supported Training”²⁵

---

²¹ Terveysministeriö on osoittanut tehokasta rahoituksensa hallintaa, läpinäkyvyyttä ja luotettavuutta prosesseissa ja projektinhallinnassa sekä saavuttanut konkreettisia tuloksia, jotka ovat hyödyttäneet Afganistanin kansaa.

²² Lisäksi BESST-projekti tukee ministeriön keskeisiä järjestelmiä, jotka tukevat opettajia ja muita kouluttajia, pääasiallisesti uudistamalla henkilöstöpolitiikkaa ja –ohjelmia sekä parantamalla ministeriön osastojen kykyä ymmärtää ja käyttää dataa ohjelmiansa suunnitteluun, kehitykseen ja toimeenpanoon.

²³ Hyväksytyt päätökset ovat kaikkien maan tuomareiden käytettävissä, jotta heidän tuomioistuijensa toimisivat tehokkaammin ja yhtenäisemmin.

²⁴ Afganistanin oikeusministeriö valmistautuu uusimaan vanhentunutta yrityskauppalakiaan.

²⁵ Innokkaana parantamaan paikallista oikeusjärjestelmää, afganistanilainen tuomari matkusti kävellen USAID:n tukemaan koulutukseen.

Hallinto- ja oikeusjärjestelmää koskevassa toiminnassa päätoimijoina ovat afganistanilaiset henkilöt ja instituutiot, mutta toiminnan mahdollistajana on usein USAID tai vastaava muu ulkomaalainen rahoittaja.

Yksi lähes koko aineiston läpikantava toiminta on Afganistanin talouden kehittäminen. Tähän toimintaan sisältyy niin yrittäjyyden lisääminen, yksityisen sektorin roolin tärkeyteen viittaaminen sekä esimerkiksi maatalousmessuille osallistuminen, millä pyritään vauhdittamaan maataloutta.

T6: “The UNOPS Community Development Program facilitated the expansion of the international ngo BRAC (Bangladeshi Rural Advancement Committee) to initiate much-needed micro-finance projects aimed at developing small businesses in the area.”²⁶

T13: “Digistan was created precisely to develop unique ways to directly contribute to the development of Afghanistan through meaningful private sector participation, according to **Tamim Samee**, Chairman of TOFA.AF and President of Digistan.”²⁷

T20: “Working closely with the private sector, the project seeks to increase local production of eggs and chicken meat for local consumption.”²⁸

Talouden kasvattamiseen tai taloustietoisuuden kasvattamiseen pyrkivä toiminta tulee esille myös tiedotteissa, joiden pääasiallinen toiminta ei juuri liity talouteen. Seuraavissa esimerkeissä talousosaaminen liitetään rauhan edistämiseen, oikeusjärjestelmän kehittäminen nähdään olennaisena Afganistanin taloudelle ja infrastruktuurin kehitysprojektit keskittyvät taloudellisten mahdollisuuksien kasvattamiseen. Tiedotteissa, joista nämä esimerkit on otettu, pääasiallinen toiminta ei koske suoranaisesti taloutta, mutta toiminnan nähdään kuitenkin tähtäävän talouden kehittämiseen tai sivuavan sitä.

---

²⁶ UNOPS:n yhteisökehitysohjelma helpotti kansainvälisen kansalaisjärjestön BRAC:n laajentumista, jotta tämä voisi panna alulle paljon tarvittuja mikrorahoitusohjelmia, joilla pyritään kehittämään alueen pieniä yrityksiä.

²⁷ Digistanin johtajan ja TOFA.AF:n puheenjohtajan **Tanun Sameen** mukaan Digistan perustettiin juurikin kehittämään ainutlaatuisia tapoja vaikuttaa suoraan Afganistanin kehitykseen merkityksellisen yksityissektorin osallistumisen kautta.

²⁸ Työskennellen tiivisti yksityisen sektorin kanssa projekti pyrkii kasvattamaan kananmunien ja kananlihan paikallistuotantoa paikalliseen kulutukseen.

T23: “Business Skills Training Promotes Peace”²⁹

T18: “Reform and modernization of procedures for enforcing civil and commercial court judgments are crucial to building Afghanistan’s economy.”³⁰

T14: “Infrastructure projects will focus on expanding commercial and economic opportunities --”³¹

Aineistosta on havaittavissa, että on toiminnan keskiössä sitten mitä tahansa, liittyy siihen tavalla tai toisella eri toimijoiden yhteistyö. Yhteistyötä korostettaessa esille ei erityisesti nouse tietyt toimijat, vaan yhteistyö saattaa koskea niin ulkomaalaisten instituutioiden kuin afganistanilaisia henkilöiden ja yhteisöjen yhteistoimintaa.

T10: “More than 200 senior judges, including the chief jurists of all 34 provinces, came together in Kabul in November to address problems raised by some of the country’s farthest-flung courts.”³²

T11: “On International Women’s Day, the United States acknowledges and honors the courageous women, and the men who support them, who together are working to make the world a better place.”³³

T8: ”- - the Minister of Education of the Islamic Republic of Afghanistan **Haneef Atmar**, Norway’s Minister of International Development **Erik Solheim**, and USAID Mission Director **Robin Phillips**, signed an agreement that establishes the National Institute of Management and Administration (NIMA).”

³⁴

Yhteistyöhön viitataan suoraan myös puhumalla kontaktien luomisesta ja verkostoitumisesta. Tällöin yhteistyön lisäämisen toiminnallisena tavoitteena on usein aikaisemmin mainittu talouden kasvu.

---

²⁹ Liiketaloustaitojen koulutus edistää rauhaa

³⁰ Siviili- ja kauppaoikeuden tuomioprosessien uudistaminen ja modernisointi on ratkaisevan tärkeää Afganistanin talouden rakentamisessa

³¹ Infrastruktuuriprojektit keskittyvät kauppa- ja talousmahdollisuuksien laajentamiseen

³² Yli 200 seniorituomaria, mukaan lukien päätuomarit kaikista 34 provinssista, kokoontuivat Kabulissa marraskuussa pohtiakseen ongelmia, joita osa maan kaukaisimmista tuomioistuimista oli esittänyt.

³³ Kansainvälisenä naistenpäivänä Yhdysvallat arvostaa ja kunnioittaa rohkeita naisia, ja heitä tukevia miehiä, jotka kaikki yhdessä työskennellen pyrkivät tekemään maailmasta paremman paikan.

³⁴ Afganistanin islamistisen tasavallan opetusministeri Haneef Atmar, Norjan kansainvälisen kehityksen ministeri Erik Solheim ja USAID:n hankejohtaja Robin Phillips allekirjoittivat sopimuksen, jossa sovitaan kansallinen johtamisen ja hallinnon instituutin perustamisesta.

T19: “--- this AgFair aims to connect Afghan entrepreneurs with the business community; educate Afghan farmers and local communities on the latest agricultural techniques, technologies, and equipment; create a conducive environment to establish business contacts and relationships; --“³⁵

Yhdysvaltain huumeiden vastainen taistelu Afganistanissa on esillä useassa kohdassa. Suoraan tätä koskevaa toimintaa esittelee vain yksi tiedote, mutta aihe tulee esille muun toiminnan päämääränä monissa muissakin tiedotteissa. Tällöin aiheeseen viitataan puhumalla esimerkiksi ”laillisesta toimeentulosta”. Harvemmin tiedotteissa käytetään sanaa ”huumeet” tai edes ”ooppiumi”, vaan melko usein puhutaan vain unikosta. Unikon viljelyn vähentämisestä puhuttaessa Yhdysvallat on selkeä päätoimija, jopa auktoriteetti, joka palkitsee unikon viljelyn vähentäjiä ja tuomitsee unikon viljelyn. Muut toimijat, kuten maanviljelijät ja erityisesti muut kansainväliset rahoittajat jäävät tässä toiminnassa sivuasemaan.

T4: “USAID provides \$8 million to maintain poppy free provinces”³⁶

T20: “By providing licit income and employment opportunities, USAID will contribute to a gradual reduction of dependence on opium poppy in target areas throughout Helmand, Kandahar, and Uruzgan Provinces.”³⁷

Useat tiedotteet käsittelevät myös toimintaa, joka koskee terveydenhuoltoa tai koulutusta. Näihin kahteen liittyvä toiminta korostuu täten erityisen tärkeänä ja niiden vaikutusten nähdään olevan hyvin kokonaisvaltaisia.

T8: ”According to **Minister Atmar**, ‘The National Institute of Management and Administration is good news for the youth of Afghanistan. It will create many more opportunities for higher education studies and greatly increase access to employment in the public service and private sectors.’ “³⁸

---

³⁵ Nämä maatalousmessut pyrkii yhdistämään afganistanilaisia yrittäjiä talousyhteisöön; opettamaan afganistanilaisille maanviljelijöille ja yhteisöille uusia maataloustekniikoita, -teknologioita ja -varustuksia; luomaan yrityskontakteja ja -suhteita edistävän ympäristön --

³⁶ USAID myöntää 8 miljoonaa dollaria unikko-vapaiden provinssien ylläpitoon

³⁷ Tarjoamalla laillisia toimeentulo- ja työllisyysmahdollisuuksia USAID edistää unikko-ooppiumista riippuvaisuuden asteittaista vähentämistä kohdealueilla kuten Helmandin, Kandaharin ja Uruzganin provinseissa.

³⁸ Ministeri Atmarin mukaan “Kansallinen johtamisen ja hallinnon instituutti tarkoittaa hyviä uutisia Afganistan nuorille. Se luo enemmän mahdollisuuksia korkeakoulutukselle ja lisää runsaasti työllisyyttä julkisella ja yksityisellä sektorilla.”

T3: “Education is often the only service delivered in rural areas, and its effective provision greatly improves legitimacy for local, provincial, and national government while providing young people with the skills required resolving conflicts peacefully and participating in the licit economy.”³⁹

T6: ” This 1.8 km paved road also decreases health and sanitation risks by reducing dust and mud.”⁴⁰

T16: “The use of midwives as skilled birth attendants is known to have an impact in reducing maternal mortality. The Ministry of Public Health aims to reduce maternal and newborn deaths by increasing the number of midwives, particularly to rural areas of Afghanistan.”⁴¹

Terveydestä ja koulutuksesta puhuttaessa päätoimijoina ovat usein afganistanilaiset. Ulkopuoliset avustusorganisaatiot mainitaan lähinnä rahoittajan tai niin sanotun mahdollistajan roolissa. Aineistossa selkeänä toiminnallisena piirteenä onkin afganistanilaisten henkilöiden ja instituutioiden toimiminen itse tai heidän aikaansaamansa tulokset. Täten tiedotteissa kerrotaan usein, miten afganistanilaiset itse ovat saaneet aikaan jotain tai kuinka he itse pyrkivät tiettyihin päämääriin. Seuraavissa esimerkeissä ensimmäisessä viitataan siihen, kun afganistanilaistahot itse kirjoittavat oman lakinsa. Tiedotteissa, joista seuraavat esimerkit on otettu, on kuitenkin usein vahvoina taustatoimijoina ulkomaalaiset rahoittajat. Tämä näkyy esimerkeistä jälkimmäisessä, jossa USAID tuodaan esille, mutta kerrotaan että organisaatio on toteuttanut projekteja nimenomaan Afganistanin kansan ja hallituksen pyynnöstä.

T1: “ ‘I believe this reference set which contains all enacted laws, regulations, decrees, and other important legal documents of the country will be useful to the work of the National Assembly as it reviews and amends Presidential decrees and begins to write its own legislation,’ says Mr. Kunder [Acting Deputy Administrator for USAID]”⁴²

---

³⁹ Koulutus on usein ainoa palvelu, jota on maaseudulla, ja tehokkaasti tuotettuna se parantaa suuresti paikallishallitusten, provinssien ja kansallisten hallitusten pätevyyttä samalla kun se antaa nuorille taitoja, joita tarvitaan konfliktien rauhanomaisessa ratkaisussa ja lailliseen talouteen osallistumisessa.

⁴⁰ Tämä 1,8 kilometrin päällystetty tie myös vähentää terveys- ja sanitaatoriskejä vähentämällä mudan ja pölyn määrää.

⁴¹ Kätilöiden käytöllä osaavina synnytysavustajina on tunnetusti vaikutusta synnytyskuolemien vähenemiseen. Terveysministeriö pyrkii vähentämään äitien ja lapsien synnytyskuolemia lisäämällä kätilöiden määrää etenkin Afganistanin maaseudulla.

⁴² ”Uskon, että tämä luettelo, joka sisältää kaikki säädetyt lait, säädökset, määräykset ja muut maan tärkeät lakidokumentit tulee olemaan hyödyllinen kansalliskokoukselle kun se arvioi uudelleen ja parantaa presidenttityteen liittyviä määräyksiä ja alkaa kirjoittaa omaa lainsäädäntöään”, sanoo herra Kunder [USAID:n varajohtaja]

T5: “ - - USAID has successfully completed over 1000 development projects and initiated 780 new projects at the request of the Government of the Islamic Republic of Afghanistan and the people of Afghanistan - - “⁴³

Tiedotteiden toiminnassa korostuu usein myös kova työ, ahkeruus ja toisaalta näiden puitteissa saavutetun menestyksen ja onnistumisten palkitseminen.

T7: “Eng Diane worked tirelessly to make the park a reality - - “⁴⁴

T10: “At the end of the conference, the country’s 100 most senior jurists were invited to the presidential palace to meet with President Hamid Karzai, who congratulated the judges on their efforts.”⁴⁵

T4: “Funds in the Good Performers’ Initiative will be used to finance projects in provinces that are poppy free or have met criteria that clearly show they have either achieved success in reducing opium poppy production or have established systems to do.”⁴⁶

Toimintaa ja toimijoita koskevan ytimen kautta saaduista havainnoista voidaan tehdä seuraavanlaisia kulttuurisia ehdotuksia:

- Avustusten myöntämisestä ja käytöstä tulee kertoa tarkasti.
- Hallinto- ja oikeusjärjestelmän kehittäminen edesauttaa koko maan kehitystä.
- Talouden kehitys auttaa kaikkia sektoreita ja kaikkien sektoreiden tulee huomioida taloudelliseen kehitykseen panostaminen.
- Unikon viljelemisen lopettaminen on keskeistä.
- Toimivan koulutuksen ja terveydenhuollon vaikutukset ovat kokonaisvaltaisia.
- On tärkeää, että avun vastaanottajat saavat olla mukana päätöksenteossa ja myös toiminnassa.
- Ahkeruudella ja kovalla työllä saavutetaan tuloksia, joista myös voidaan palkita.

---

⁴³ USAID on onnistuneesti saattanut loppuun yli 1000 kehitysprojektia ja aloittanut 780 uutta projektia Afganistanin kansan ja Afganistanin islamistisen tasavallan hallituksen pyynnöstä.

⁴⁴ Eng Diane työskenteli väsymättä tehdäkseen puistosta totta - -

⁴⁵ Konferenssin päätteeksi 100 vanhinta juristia kutsuttiin presidentin linnaan tapaamaan presidentti Hamid Karzai, joka onnitteli heitä heidän saavutuksistaan.

⁴⁶ Hyvien suoriutujien hankkeen varoilla tullaan rahoittamaan sellaisia provinsseja, jotka ovat unikkovapaita tai jotka ovat saavuttaneet ne kriteerit, jotka osoittavat, että ne ovat joko onnistuneet unikon viljelyn vähentämisessä tai perustaneet järjestelmiä niin tehdäkseen.

6.1.3 Tunteita koskevat havainnot

Aineistosta nousee esiin erilaisia tunteita suoraan tunteisiin viittaavien adjektiivien tai verbien kautta. Toisaalta tunteita pystyy erittelemään myös tiedotteista kokonaisuuksina. Selkeästi voimakkaimpana esiin nousee edistyksen ja kehityksen tunne: tiedotteiden kertomista tapahtumista, teoista sekä niissä käytetyistä adjektiiveista huokuu tunne eteenpäin menemisestä ja kehityksestä sekä kehityksen tuomista mahdollisuuksista.

T15: “One of the reasons we have come here today is to talk about what we can do to be more effective, better coordinated, and more supportive of Afghanistan’s development goals for the future.”⁴⁷

T5: “During Mr. Waskin’s tenure, USAID has worked with the Government of the Islamic Republic of Afghanistan and local communities to use these resources in ways that have significantly changed people’s lives in this country.”⁴⁸

Toinen merkittävä, läpi aineiston kantava tunne on positiivisuus sekä innostuneisuus tehdä asioita kehityksen eteen. Yksikään tiedote ei suoranaisesti kerro negatiivisista tapahtumista tai tilanteista.

T24: “There is no real market to sell these types of traditional Helmandi products locally so we were all very excited to have traders from outside of Helmand come to the fair to see what we can create.”⁴⁹

T9: “The Afghan pavilion will offer an excellent opportunity to show the hundreds of thousands of fair attendees many of the products Afghanistan is famous for, such as carpets, dried fruit, handicrafts, and marble.”⁵⁰

---

⁴⁷ Yhtenä tänne tulomme syistä on puhuminen siitä, mitä me voimme tehdä ollaksemme tehokkaampia, paremmin koordinoitua ja enemmän Afganistanin tulevaisuuden kehitystavoitteita tukevia.

⁴⁸ Herra Waskinin viran aikana USAID on toiminut Afganistanin islamistisen tasavallan hallituksen ja paikallisten yhteisöjen kanssa käyttääkseen nämä resurssit siten, että ne ovat merkittävästi muuttaneet tämän maan ihmisten elämää.

⁴⁹ Tällaisille perinteisille Helmandin tuotteille ei juuri ole oikeita markkinoita, joten olimme hyvin innostuneita, että Helmandin ulkopuolelta tuli kauppiaita messuille katsomaan, mitä osaamme tehdä.

⁵⁰ Afganistanin paviljonki tarjoaa täydellisen mahdollisuuden näyttää sadoille tuhansille messukävijöille monia tuotteita, joista Afganistan on tunnettu, kuten mattoja, kuivattuja hedelmiä, käsitöitä ja marmoria.

T20: “ ‘We are happy to support USAID efforts to provide alternatives to growing illicit crops,’ said Helmand Governor **Mohammad Gulab Menghal** - - “⁵¹

Edistyksen ja positiivisuuden lisäksi aineistossa ilmaistaan runsaasti kiitollisuutta. Tämä tulee esille usein afganistanilaistoimijoiden kiitollisuutena rahoittajia ja avustajia, erityisesti USAID:ia, kohtaan. Kiitollisuutta esiintyy erityisesti sitaateissa.

T21: “Thanking USAID for this generous assistance, Minister of Finance Dr. **Anwar-ul Haq Ahady** said - “⁵²

T3: “The Ministry values the contribution made to education by other partners, and intends to enhance the value of this contribution through improved understanding and collaborative implementations.”⁵³

T23: “USAID’s assistance in this regard is also very important and we appreciate it.”⁵⁴

Aineistosta on myös löydettävissä viittauksia siitä, että toimijat kokevat monet asiat ja projektit hyödyllisiksi. Tämä tapa ilmaista merkityksellisyyttä tulee esille adjektiivien kautta sekä sitaateissa, kuten seuraavat esimerkit osoittavat:

T12: “Mr. **Haji Mohammad Aghan**, the Director of Nangarhar Cotton Sellers Association, noted that, ‘The directory has been very useful in providing essential information to businesses and the general public about companies and organization that work in the eastern region. It has filled the gap between businesses and customers.’ ”⁵⁵

T22: “Has his training experience been worth the effort? ‘Even more than I thought,’ he says.”⁵⁶

Lisäksi tiedotteista on erotettavissa turvallisuuden tunne tai viittaukset turvallisuuteen ja tasapainoisuuteen. Turvallisuus tuodaan esille joko konkreettisenä toimintana, joka pyrki turvallisuuden lisäämiseen tai sitten esimerkiksi viittauksilla turvalliseen talouteen tai luottamukseen.

---

⁵¹ Tuemme ilolla USAID:n pyrkimyksiä tarjota vaihtoehtoja laittomien viljelykasvien viljelylle, sanoi helmandin kuvernööri **Mohammad Gulab Menghal**.

⁵² Kiittäessään USAID:iä tästä anteliaasta avustuksesta, valtiovarainministeri, tohtori **Anwar-ul-Haq Ahaby** sanoi --

⁵³ Ministeriö arvostaa muiden partnereiden panosta ja aikoo kasvattaa tämän panostuksen arvoa paremman ymmärryksen ja yhteistyössä tehtyjen toteutusten kautta.

⁵⁴ USAID:n apu on tältä osin myös hyvin tärkeää ja me arvostamme sitä.

⁵⁵ Nangarharin puuvillanmyyjien järjestön johtaja, herra **Haji Mohammad Aghan** totesi, että “hakemisto on ollut todella hyödyllinen tarjotessaan tärkeää tietoa yrityksille ja suurelle yleisölle firmoista ja järjestöistä, jotka toimivat itäisellä alueella. Se on täyttänyt yritysten ja asiakkaiden välisen aukon.”

⁵⁶ Onko koulutus ollut vaivan arvoista? ”Vielä enemmän kuin odotin”, hän sanoo.

T7: “The Safety Park is a play area that also enhances awareness and understanding of traffic issues for children. It will teach children to be safer whether walking to school or to the market, ‘ says **Eng Diane**.”⁵⁷

T13: “A public-private partnership has resulted in the launch of a unique online business that connects Afghan diaspora to Afghanistan via the Internet and facilitates electronic funds transfer with personal and trustworthy deliveries all around the country. “⁵⁸

T14: “The resurgence of illicit opium poppy production in Afghanistan over the last two years highlights the challenge to Afghan authorities and foreign donors’ efforts to develop a stable, legal economy in parts of Afghanistan. “⁵⁹

Tunteita koskevasta ytimestä voi tiivistää seuraavat kulttuuriset ehdotukset:

- Avustusten käytöstä puhuttaessa on tärkeää kertoa, mitä edistystä on tapahtunut.
- Auttaminen ja avustuksista kertominen on positiivista ja merkityksellistä.
- Kiitollisuus ja nöyryys on tärkeää ilmaista.
- Negatiivisia tunteita tai haasteita ei ole tarve tuoda esille.
- Turvallisuuden tunne liittyy moneen eri valtion toimialaan ja turvallisuutta on tärkeä korostaa.

6.1.4 Suhteita koskevat havainnot

Kuten aikaisemmin mainitsin, tarkastelin aineistostani sekä tekstissä ilmenevien toimijoiden välisiä suhteita että tekstin kirjoittajan ja tekstin vastaanottajan välisiä suhteita. Esittelen ensin toimijoiden välisistä suhteista ilmenneet tulokset ja tämän jälkeen kirjoittajan ja lukijan välisiä suhteita koskevia havaintoja.

Aineiston tiedotteissa eri toimijat tuodaan esille usein hyvin tasa-arvoisina suhteessa toisiinsa. Kuten sanottu, yhteistyötä ja projektien koordinoitua eri toimijoiden kesken

---

⁵⁷ ”Turvallisuuspuisto on leikkialue, joka myös parantaa lasten liikenneasioiden tiedostamista. Se opettaa lapsia olemaan turvassa kun he kävelevät kouluun tai kauppaan”, sanoo **Eng Diane**.

⁵⁸ Julkisen ja yksityisen sektorin yhteistyön tuloksena on julkaistu ainutlaatuinen verkkoliiketoimintavestusto, joka yhdistää Afganistanin ulkopuolella asuvat afganistanilaiset Afganistaniin internetin kautta ja joka helpottaa elektronisia rahasiirtoja henkilökohtaisilla ja luotettavilla toimituksilla ympäri maan.

⁵⁹ Laittoman unikon viljelyn elpyminen Afganistanissa viimeisen parin vuoden aikana tuo esiin, kuinka haastavaa Afganistanin viranomaisilla ja ulkomaalaisilla lahjoittajilla on kehittää tasapainoista ja laillista taloutta osissa Afganistania.

kuvaillaan paljon toiminnallisesti ja tämä nousee olennaiseksi tekijäksi myös tarkasteltaessa toimijoiden välisiä suhteita.

T20: “The chicks were transported from the Netherlands to Afghanistan with the combined support of the Government of the Islamic Republic of Afghanistan, the United States Agency for International Development (USAID) and Bokkers Trading B.”⁶⁰

T17: “The USAID-funded Afghanistan Rule of Law Project, in agreement with the Supreme Court and its Stage implementation partners International Development Law Organization/Italy, the French International Institute for Comparative Studies, and the Max Planck Institute for Comparative International Law, will help support the program - -”⁶¹

Kuitenkin jopa hieman ristiriitaisena edellä mainittuun tasa-arvoiseen suhteeseen nähden löytyy aineistosta myös selkeä riippuvuussuhde Afganistanin ja ulkomaalaisten toimijoiden, erityisesti USAID:n välillä. Tämä ilmenee, kun kerrotaan, että projektien mahdollistajana tai rahoittajana on joku muu rahoittaja, ja rivien välistä on luettavissa, että projektit eivät olisi onnistuneet ilman ulkopuolista toimijaa. Lisäksi usein erikseen ilmaistaan, kuinka suuria määriä USAID esimerkiksi on tukenut tiettyä projektia ja hanketta.

T12: ”First Business Directory for Nangarhar Province Developed with USAID’s Assistance”⁶²

T25: “USAID alternative development programs provide the basic economic incentives needed for farmers and laborers to successfully avoid or abandon poppy production, including access to seeds, fertilizers, market roads, and improved irrigation.”⁶³

---

⁶⁰ Kanat kuljetettiin Alankomaista Afganistaniin Afganistanin islamilaisen hallituksen, USAID:n ja Bokkers Trading B:n yhteistuella.

⁶¹ USAID:n rahoittama Afganistanin laillisuusperiaate-projekti yhteistyössä korkeimman oikeuden ja sen toteutuskumppaneiden kansainvälisen kehityslakiorganisaatio Italian, ranskalaisen kansainvälisen vertailevan tutkimuksen instituution ja Max Planckin vertailevan kansainvälisen laki-instituution kanssa tukevat ohjelmaa --

⁶² Ensimmäinen Nangarharin provinssin yritysluettelo kehitetty USAID:n avustuksella

⁶³ USAID:n vaihtoehtoisen kehityksen ohjelmat tarjoavat taloudellisia peruskannustimia, joita maanviljelijät ja työntekijät tarvitsevat, jotta he voivat onnistuneesti välttää tai hylätä unikon viljelyn, kuten siemenien, ravinteiden, markkinateiden ja parannetun kastelujärjestelmien saannin.

T21: “Dr. S.M. Amin Fatimie, Minister of Public Health, said, ‘USAID is one of the major donors in the health and nutrition sector of Afghanistan. Around 7.5 million people in 13 provinces of Afghanistan are receiving health services through support from the American people.’ “⁶⁴

Edelleen mielenkiintoisena osa-alueena aineistosta eroteltavissa suhteista nousi afganistanilaisten virkamiesten, instituutioiden ja muiden tahojen korostaminen itsenäisinä toimijoina, joita korkeintaan ollaan avustamassa eteenpäin menemisessä. Tämä tavallaan kumoo ilmiselvän riippuvuussuhteen ja jälleen korostaa toimijoiden tasa-arvoista suhdetta. Seuraavissa esimerkeissä tasa-arvoista suhdetta ja afganistanilaisten toimijuutta korostetaan viittamalla suoraan heidän työhönsä tai kertomalla, mitä joku afganistanilainen henkilö tai taho pyrkii itse tekemään.

T18: “Afghan Government Considers New Measures for Enforcing Civil Judgements”⁶⁵

T22: “‘No doubt, when I go back, I will try to implement the law in my district and make good decisions,’ says the judge – “⁶⁶

T6: “**Victoria Longo**, UNOPS Community Development Officer, praised the community for their involvement and leadership in this project.”⁶⁷

Suhteita koskevasta ytimestä voi siis tiivistää seuraavia kulttuurisia ehdotuksia:

- Eri toimijoiden saavutukset ja roolit tulee tuoda esille tasa-arvoisessa suhteessa.
- On olennaista painottaa, mitä tekstin tuottajaorganisaatio on tehnyt saavutusten ja kehityksen eteen.
- Avunsaaja ei ole alisteisessa suhteessa auttajiin.

Lukijan ja aineiston tuottajan suhteesta kertovat useat seikat, joita lukijan oletetaan ennalta tietävän tai olettavan hänen lukiessaan aineiston tekstejä. Esimerkiksi Afganistanin nykyistä maatalouden tai infrastruktuurin tilaa ja niitä koskevia

---

⁶⁴ Tohtori Amin Fatimie, terveysministeri, sanoi: ‘USAID on yksi Afganistanin terveys- ja ravitsemussektorin päälähoittajista. Noin 7,5 miljoonaa ihmistä Afganistanin 13 provinssissa saa terveyspalveluita Amerikan kansan tuen kautta.’

⁶⁵ Afgaanihallitus pohtii uusia toimenpiteitä siviilituomioiden valvomiseen.

⁶⁶ ”Ei epäilystäkään, että kun olen palannut, yritän toimeenpanna lakia alueellani ja tehdä hyviä päätöksiä”, sanoo tuomari - -

⁶⁷ Victoria Lonfo, UNOPS:in yhteisökehitysvirkamies ylisti yhteisöä sen osallisuudesta ja johtajuudesta tässä projektissa.

aikaisempia ongelmia ei tiedotteissa juuri käsitellä: maatalouden ja infrastruktuurin kehitystä käsittelevissä tiedotteissa oletuksena tuntuu olevan, että lukijalla on entuudestaan jonkinlainen käsitys, mitä haasteita Afganistanilla on ollut koskien näitä sektoreita.

Koulutus on useiden tiedotteiden aiheena. Koulutusta käsitellään niin lasten ja nuorten peruskoulutuksen kuin lakimiesten täydentävien kurssien tai entisten sotilaiden liiketalouskoulutuksen näkökulmasta. Missään näitä aiheita koskevissa tiedotteissa ei kuitenkaan selkeästi sanota, millainen peruskoulutus on Afganistanissa, mitä ongelmia sen suhteen on ollut, tai millainen on esimerkiksi lakimiesten perustutkinto Afganistanissa. Perusoletuksena on, että lukija tietää perusasiat Afganistanin koulutustilanteesta ja sen mahdollisista heikkouksista.

Yleisesti tiedotteiden lukijalla oletetaan olevan jonkinlainen tieto Afganistanin lähihistoriasta ja muutaman vuoden sisäisistä tapahtumista. Parissakin tiedotteessa viitataan Talebanin kaatumisvuoteen, mutta tätä vuotta ei erikseen kerrota. Täten oletuksena on, että lukija tietää Yhdysvaltojen yhdessä kansainvälisten joukkojen kanssa kukistaneen Taleban-hallinnon vuonna 2001.

Naiset ja naisten roolin tärkeys on useissa tiedotteissa hyvin painotettuna. Tämä tulee esille, kun erikseen korostetaan, kuinka monta naista on valittu johonkin koulutusohjelmaan tai kun kerrotaan, miten Yhdysvallat onnittelee Afganistania siitä, että valtio on alkanut investoida naisten aseman parantamiseen. Lähtökohtana on, että lukija jakaa tiedotteiden tuottajaorganisaation kanssa saman käsityksen siitä, miksi naisten asemaan kannattaa investoida ja miten sillä voidaan vaikuttaa valtion kehitykseen – tätä ei nimittäin tiedotteissa juuri erikseen avata.

Lisäksi aineiston tiedotteissa sivutaan useasti oikeusjärjestelmän kehitystä ja parantamista. Tiedotteissa puhutaan lakien uusimisesta ja lakimiesten kouluttamisesta. Lukijan oletetaan tietävän, että Afganistanin oikeusjärjestelmä ei ole ollut jostain syystä toimiva ja lukijan oletetaan jakava yhteinen käsitys siitä, että oikeusjärjestelmän kehittäminen kehittää myös valtiota yleisesti eteenpäin ja tähän olennaisesti liittyy myös lakialalla toimivien henkilöiden koulutus.

Aineistossa on myös viittauksia julkisen ja yksityisen sektorin yhteistyöhön, ja sen tärkeyteen Afganistanin kehittämiseksi. Samoin puhutaan paljon liiketalouskoulutuksen ja yrittäjyyden lisäämisen tärkeydestä. Tarkemmin ei kuitenkaan avata, miksi julkisen ja yksityisen sektorin yhteistyö on olennaista, tai miksi ja miten yrittäjyyteen kannustaminen voi viedä maata eteenpäin: lukijalle tämän nähdään olevan itsestään selvää.

Unikon viljelyn vähentämistä sivutaan aineistossa useasti. Tiedotteissa ei kuitenkaan mainita, miksi unikon viljely on laitonta ja miksi sen viljely Afganistanissa on erityisesti Yhdysvaltojen suuri huolenaihe. Aiheesta puhuttaessa tiedotteissa käytetään joskus unikko-sanalla oopiumi-sanaa, mutta sanaa ”huume” ei käytetä kuin kerran. Tekstin tuottaja on pitänyt selvänä, että lukija tietää unikosta valmistettavan oopiumia ja siitä erinäisiä huumaavia aineita ja tämän vuoksi sen viljelyn olevan laitonta. Lukijan oletetaan myös tietävän, että oopiumista valmistettu heroïni saattaa kulkea Yhdysvaltojen markkinoille saakka: esimerkiksi täten hän voi ymmärtää, miksi unikon viljelyn vähentäminen nousee esille monissa tiedotteissa ja on Yhdysvaltojen agendalla. Unikon viljelyn aiheuttamista ongelmista Afganistanissa ei myöskään kerrota sen enempää, vaan painopiste on sen lopettamisen tärkeyden korostamisessa.

6.1.5 Paikkoja koskevat havainnot

Tässä aineistossa paikat eivät toimi kovin olennaisena kulttuuristen merkitysten ytimenä. Paikat eivät ole tiedotteissa kovin suuressa roolissa, vaan ne ovat ennemminkin vain lyhyesti mainittu tapahtumien ja toiminnan yhteydessä. Aineistossa kyllä siis esiintyy erityisesti Afganistanin eri provinssien ja kaupunkien nimiä, mutta useimmiten näitä ei juurikaan kuvailla tarkemmin eikä näiden tarkkaa sijaintia kerrota, kuten seuraavissa esimerkeissä näkyy:

T2: “**Mr. Murdock** came to Afghanistan at the request of **President Bush** and visited the area around Bagram and Mazar-e-Sharif, as well as a U.S.-sponsored Agricultural Fair, the first of its kind held in many years in the country.”⁶⁸

---

⁶⁸ Herra Murdock tuli Afganistaniin Presidentti Bushin kutsusta ja vieraili alueilla Bagramin ja Mazar-e-Shariffin lähellä sekä Yhdysvaltain sponsoroimilla maatalousmessuilla, jotka olivat maassa ensimmäiset laatuaan moneen vuoteen.

T14: “The goal of the program is to complete a series of infrastructure and enterprise promotion projects in a total of 200 communities, representing at least 100,000 households and 750,000 people—25 percent of the population of the four target provinces of Balkh, Jawzjan, Farah and Ghor.”⁶⁹

Toisaalta lukuisten alueiden ja provinssien luettelusta tulee vaikutelma myös alueellisuuden korostamisesta. Tiedotteissa ei keskitytä vain pääkaupunkiin Kabuliin vaan kerrotaan tarkoin, millaisia vaikutuksia toiminnalla on eri alueille paikallistasolla, joskaan maantieteellisesti tai muutenkaan näitä paikkoja ei tarkenneta tai kuvailla.

T13: “- - and facilitates electronic funds transfer with personal and trustworthy deliveries all around the country.”⁷⁰

T16: “The Ministry of Public Health aims to reduce maternal and newborn deaths by increasing the number of midwives, particularly to rural areas of Afghanistan.”⁷¹

Tämän kulttuurisen ytimen pohjalta voidaan rakentaa seuraavat kulttuuriset ehdotukset:

- Paikkojen kuvailu tai niiden tarkan sijainnin kertominen ei ole relevanttia.
- Alueellisuutta tulee korostaa pääkaupunkikeskeisyyden sijasta.

6.2 Kulttuuriset diskurssit

Tässä luvussa muodostan aineistostani edellä mainittuja havaintoja hyödyntäen kulttuurisia diskursseja, eli ideoiden, uskomusten ja arvojen kokonaisuuksia. Vastan siten toiseen tarkentavaan tutkimuskysymykseeni, eli *mitä kulttuurisia diskursseja lehdistötiedotteista on löydettävissä*. Tarkoituksena on siis analysoida, mikä on kulttuurisesti arvokasta niille, jotka ovat viestintätilanteessa läsnä (Carbaugh 2005, 52) eli tässä tapauksessa niille, jotka ovat aineistotekstieni tuottajia ja lukijoita.

---

⁶⁹ Ohjelman päämääränä on päättää joukko infrastruktuurin ja yrittäjyyden edistämiprojekteja yhteensä 200 yhteisössä, jotka edustavat vähintään 100 000 kotitaloutta ja 750 000 ihmistä – 25 prosenttia kohdeprovinssien Balkhin, Jawzjanin, Farahin ja Ghorin väestöstä.

⁷⁰ - - ja helpottaa elektronisia varainsiirtoja henkilökohtaisilla ja luotettavilla toimituksilla ympäri maan.

⁷¹ Terveysministeriö pyrkii vähentämään äitiys- ja vastasyntyneiden kuolemia kasvattamalla kättilöiden määrää etenkin Afganistanin maaseudulla.

6.2.1 Hyvän hallinnon diskurssi

Aineistosta on eroteltavissa hyvän hallinnon diskurssi. Tämä tulee esille tavoissa kertoa tarkasti eri toimintojen ja projektien vaiheet ja osallistujat. Kuten rooleja ja identifioimista koskeva kulttuurinen ydin paljastaa, tiedotteissa kuvaillaan tapahtumia ja projekteja ensisijaisesti niiden hallinnollisten vaiheiden, koordinoinnin ja vastuutoimijoiden kautta. Toimijoiden tittelit tuodaan tarkasti esiin, mikä saattaa olla tapa kertoa paitsi toimijoiden statuksesta, myös heidän vastuualueestaan kussakin projektissa.

Eri kulttuuristen ytimien pohjalta muotoilemistani kulttuurisista ehdotuksista useampikin muodostaa osan hyvän hallinnon diskurssia. Projektien vastuualueiden ja –tahojen sekä henkilöiden tittleiden tarkka erittely selittyy tarpeella tuottaa kielen avulla todellisuutta, jossa lukijalle ei jää epäselväksi, miten tapahtumien ja hankkeiden koordinointi Afganistanissa tapahtuu. Tähän liittyy myös toimintaa koskevasta ytimestä muotoiltu kulttuurinen ehdotus ” *Avustusten myöntämisestä ja käytöstä tulee kertoa tarkasti*”. Aineiston tekstien kautta tuotetaan avustusten jakamisesta ilmiö, jossa ei ole epäselvyyksiä rahojen käytöstä tai mahdollisesti esimerkiksi korruptiota.

Roolien ja identifioinnin ytimestä muotoutui myös kulttuurinen ehdotus, jonka mukaan asioiden ja tapahtumien määrällinen identifiointi on tärkeää. Asioiden määrällinen identifioiminen viittaa tarpeeseen selittää lukijalle tarkkaan, minkä suuruisista projekteista, tapahtumista ja avustuksista on kyse. Tämä on osa hyvän hallinnon diskurssia, jossa argumentointia rakennetaan faktoihin nojaten.

Tiedotteissa viitataan suoraan hallinto- ja oikeusjärjestelmän kehittämiseen erilaisin projektein ja toiminnallisoin keinoin, kuten käy ilmi toimintaa koskevasta kulttuurisesta ytimestä. Kulttuurinen ehdotus ” *hallinto- ja oikeusjärjestelmän kehittäminen edesauttaa koko maan kehitystä*” kuvastaakin kokonaisuudessaan hyvän hallinnon diskurssia, eli tapaa ajatella systemaattisen ja koordinoitun kehitystyön vaikuttavan laaja-alaisesti koko valtion hyvinvointiin. Samankaltaisesti tunteita koskevasta kulttuurisesta ytimestä havaittu turvallisuuden ja tasapainon tunne yhdistetään aineistossa koskettamaan montaa eri sektoria. Turvallisuus voidaan nähdä osana hyvää hallintoa tai ainakin sen

lopputuloksena. Täten tiedotteissa luotu toiminnallinen pyrkimys turvallisuuteen ja tasapainoon on osa hyvän hallinnon diskurssia.

Paikkoja koskeva merkitysten ydin paljastaa, että alueellisuudella on aineistossa selkeä merkitys. Hyvää hallintoa pyritään aineiston mukaan juurruttamaan Afganistanissa myös alueellisesti eikä vain esimerkiksi maan pääkaupungissa Kabulissa.

Hyvän hallinnon diskurssi koostuu monesta eri osa-alueesta, kuten yllä on nähty: tiedotteissa on siis erotettavissa tapa puhua kehityksestä ja kehitysprosesseista sekä niihin liittyvistä toimijoista juuri hyvän hallinnon kautta.

6.2.2 Uusliberalistinen diskurssi

Talous ja siihen liittyvät seikat ovat aineistossa hyvin keskeisessä roolissa. Tämä on luonnollista sinänsä, koska kyseessä on USAID:n tuottamat tiedotteet, ja USAID:n toiminta perustuu pitkälti Yhdysvaltojen rahallisen humanitaarisen avun jakamiseen. Aineistosta on kuitenkin erotettavissa juuri tietynlainen kulttuurinen tapa puhua taloudesta ja sen vaikutuksista. Käytän tästä nimeä uusliberalistinen diskurssi.

On selvää, ettei aineiston ilmentämissä toimissa pyritä aktiivisesti esimerkiksi poliittisen toiminnan ohjaamisen korvaamiseen markkinavoimilla tai aineistossa ei esimerkiksi puhuta verovähennyksistä. Afganistania voidaan pitää vasta kehittyvänä valtiona, joten tällaiset uusliberalismiin kuuluvat seikat eivät luonnollisesti vuosina 2007 tai 2008 olleet maassa ajankohtaisia, eivätkä ole vielä. Sen sijaan uusliberalismiin kuuluva usko vapaiden markkinoiden ja yksityisomistuksen yhteydestä ihmisten hyvinvoinnin lisäämiseen on havaittavissa aineistosta. Tämä käy ilmi erityisesti toimintaa koskevasta kulttuurisesta ytimestä. Tämän ytimen pohjalta muodostettu kulttuurinen ehdotus ”*talouden kehitys auttaa kaikkia sektoreita ja kaikkien sektoreiden tulee huomioida taloudelliseen kehitykseen panostaminen*” tiivistää pitkälti aineistosta havaittavan uusliberalistisen diskurssin. Aineiston toiminnassa viitataan useasti suoraan Afganistanin talouden kehittämiseen ja kerrotaan projekteista, jotka pyrkivät kauppamahdollisuuksien lisäämiseen tai esimerkiksi taloustietoisuuden kasvattamiseen.

Aineistossa talousaspekti nousee kuitenkin usein myös monen muun toiminnan rinnalle ja tulee esiin hieman yllättävissäkin kohdissa, esimerkiksi puhuttaessa rauhanedistämisestä. Samoin koulutus yhdistetään aineistossa usein taloustietouden sekä yrittäjyyden kasvattamiseen ja oikeusjärjestelmän kehittämällä saatetaan pyrkiä paitsi hyvän hallinnon edistämiseen myös turhien taloutta hidastavien esteiden poistamiseen. Lisäksi aineistossa korostetaan usein yksityistä sektoria toimijana ja korostetaan yksityisen sektorin ja julkisen sektorin yhteistyötä.

Uusliberalistinen diskurssi tulee esille erityisesti siis toiminnasta puhuttaessa. Taloutta koskevaa tai sitä sivuavaa toimintaa korostetaan tärkeänä ja talouskehitys tuotetaan aineistossa ilmiöksi, joka voi parantaa elämänlaatua lähestulkoon kaikilla sektoreilla.

6.2.3 Hegemoninen johtaja –diskurssi

Analysoitaessa aineistoa rooleja, toimintaa ja suhteita käsittelevien ytimien kautta nousee Yhdysvallat usein keskeiseksi toimijaksi. Aineiston tarkastelu roolien ja identifioimisen kautta paljastaa, että vaikka USAID tai Yhdysvallat eivät ole aina tiedotteiden päätoimijana, kerrotaan niissä yleensä kuitenkin, usein sivulauseen muodossa, jos USAID on ollut jonkun hankkeen sponsoroiija, rahoittaja tai tukija.

Toimintaa koskevasta kulttuurisesta ytimestä pystyy erottamaan Yhdysvallat lahjoittamassa, palkitsemassa, rohkaisemassa ja avustamassa afganistanilaisia. Suhteista nousee esille melko selkeä Afganistanin kehityksen riippuvuus USAID:n ja Yhdysvaltojen tuesta. Tätä riippuvuutta korostaa myös afganistanilaisten toimijoiden osalta ilmaistu kiitollisuus Yhdysvaltoja kohtaan. Tulee toki huomioida, että aineiston lukija ei voi tietää, ovatko afganistanilaiset todellisuudessa kiitollisia yhdysvaltalaisille, vai onko ennemminkin kyseessä yhdysvaltalais toimijoiden tarve sisällyttää kiitollisuus yhdysvaltalaisyleisölle tarkoitettuun tekstiin.

Aineistosta on siis eroteltavissa hegemoninen johtaja –diskurssi, jossa hegemoniseksi johtajaksi nousee Yhdysvallat. Tämä käy ilmi kulttuuristen ydinten pohjalta muotoilluissa ehdotuksissa kuten ”*Yhdysvallat on johtavassa asemassa ja siten näyttää*

usein suuntaa suhteessa muihin” ja ”on olennaista painottaa, mitä tekstin tuottajaorganisaatio on tehnyt saavutusten ja kehityksen eteen”. Ensimmäinen korostaa aineiston tapaa kertoa Yhdysvaltojen auktoriteetista ja viittaa Yhdysvaltojen johtajarooliin. Jälkimmäinen ehdotus koskee aineiston kielellistä tapaa tuoda Yhdysvallat ja USAID esille toimijoina, jotka ovat hyvin olennaisia Afganistanin kehitykselle.

Kuten rooleja ja identifioimista koskevasta ytimestä käy ilmi, Yhdysvallat tuodaan esille paitsi USAID:n kautta, myös käyttämällä termejä ”Yhdysvaltain hallitus” tai ”Amerikan kansa”. Tiedotteissa avun painotetaan olevan siis kaikilta yhdysvaltalaisilta ja yhtenäiseltä Yhdysvaltojen kansalta. Aineistossa luodaan kielellisesti siis todellisuus, jossa Yhdysvallat on hegemonisen johtajan asemassa koko kansansa mandaatilla.

Yhdysvallat ei nouse aineistossa pelkästään auttajan tai tukijan rooliin, vaan myös selkeään auktoriteetin rooliin. Tämä tulee esille etenkin kun tiedotteissa puhutaan unikon viljelyn vähentämisestä tai naisten asemasta. Unikon viljelyn vastainen teema kohottaa Yhdysvallat moraaliseksi johtajaksi, joka suorastaan johdattaa Afganistanin kansan pois laittomien viljelyskasvien tuottamisesta. Naisten aseman parantamisessa Yhdysvallat eksplisiittisesti asetetaan maailman johtajaksi ja tienraivaajaksi.

Eri kulttuurisista ytimestä saatuja havaintoja yhdistelemällä voidaan siis todeta, että Yhdysvallat nousee aineistossa hegemonisen johtajan asemaan. Tämä hegemonisen johtajan diskurssi nostaa Yhdysvallat moraaliseksi johtajaksi, joka avustajana, rahoittajana ja tarvittaessa auktoriteettina ohjaa Afganistanin kansaa niin sanotusti ”oikealle” tielle.

6.2.4 Edistysdiskurssi

Aineiston tunteita käsittelevästä kulttuurisesta ytimestä erottuu voimakkaana edistykseen ja kehitykseen liittyvä tunne. Lisäksi aineiston tiedotteissa kerrottu toiminta koskee lähes kauttaaltaan vain onnistuneita tapahtumia ja sitä, miten toteutuneet projektit ovat edistäneet Afganistanin kehittymistä. Ajatus eteenpäin menemisestä ja edistyksestä kietoutuu aineistossa myös yleiseen positiiviseen ilmapiiriin ja eri toimijoiden innostukseen tehdä töitä Afganistanin eteen.

Tämä aineiston kielellisessä todellisuudessa näkyvä tendenssi voidaan nimetä edistysdiskurssiksi. Se näkyy myös muotoillussa kulttuurisissa ehdotuksissa. Kun aineistossa puhutaan avustuksista ja niiden käytössä, kerrotaan myös edistyksestä, joka avustuksilla on jo saavutettu. Lisäksi aineistossa kuvaillaan, miten ahkerasti ja jopa uhrautuvasti eri toimijat ovat työskennelleet Afganistanissa ja miten tämä on tuottanut menestystä, josta osa vielä erikseen palkitaan. Edistysdiskurssiin kuuluu myös aineistosta esiin nouseva merkityksellisyyden tunne. Asiat, joita tehdään, koetaan paitsi positiivisena, myös merkityksellisenä. Tämän vuoksi ne nähdään myös vaivan arvoisina.

Edistysdiskurssi luo siis todellisuuden, jossa USAID:n apu Afganistanissa on positiivisesti edesauttanut kehitystä. Avustusten käytöstä tuotetaan aineistossa kielellisesti ilmiö, joka ennen kaikkea luo ja tukee edistystä.

6.2.5 Valtauttamisdiskurssi

Rooleja ja identifioimista sekä toimintaa koskevista kulttuurisista ytimistä käy ilmi, että afganistanilaiset nostetaan aineistossa usein omavaltaisen ja itsenäisen toimijan rooliin. Afganistanilaisten instituutioiden ja henkilöiden pyrkimykset ovat useiden tiedotteiden toiminnallisuuden keskiössä ja niissä korostetaan, miten jo saavutetut tavoitteet ovat afganistanilaisten itsensä ansiota. Aineistossa korostetaan usein siis afganistanilaisia päätoimijoina. Vaikka teksteistä on löydettävissä Yhdysvallat hegemoniseksi johtajaksi nostava diskurssi, on siitä havaittavissa myös niin kutsuttu valtauttamisdiskurssi, jossa afganistanilaiset itse valtautetaan tekemään asioita ja päätöksiä maansa kehityksen eteen. Tämän tiivistää toimintaa koskevan kulttuurisen ytimen ehdotus: *On tärkeää, että avun vastaanottajat saavat olla mukana päätöksenteossa ja toiminnassa.*

Valtauttamiseen liittyy myös aineistossa ilmenevä voimakas yhteistyön korostaminen ja pyrkimys painottaa eri toimijoiden tasa-arvoista suhdetta. Yksikään tiedote ei suoranaisesti pääaiheenaan kerro yhteistyöstä, mutta eri toimijoiden välinen yhteinen toiminta tulee esille useassa kohtaa. Tämä yhteistyö tulee esille ulkomaalaisten rahoittajien välisenä koordinoituna, afganistanilaisten keskinäisenä työskentelynä tai

ulkomaalaisten organisaatioiden ja afganistanilaisten välisenä yhteistoimintana. Afganistanilaiset nostetaan yhdeksi toimijaryhmäksi ulkomaalaisten rahoittajien rinnalle. Lisäksi ulkomaalaiset toimijat pyrkivät yhdessä toimimaan afganistanilaisten parhaaksi. Tasa-arvoinen yhteistyö tulee esille suhteita koskevassa kulttuurisessa ehdotuksessa ”*eri toimijoiden saavutukset ja roolit tulee tuoda esille tasa-arvoisessa suhteessa*”.

Tunteista koskevasta ytimestä taas ilmenee, että aineiston eri toimijoilla, erityisesti afganistanilaisilla, on myös runsaasti intoa toimia maansa kehityksen eteen ja tarvittaessa uurastaa hyvinkin paljon yltääkseen tavoitteisiin. Afganistanilaiset kuvataan siis aktiivisina ja innostuneina toimijoina.

Valtuttamiskurssi on aineistossa erityisen selvä naisten kohdalla. Naisten toimijuutta ja osallisuutta eri projekteissa ja hankkeissa korostetaan voimakkaasti. Lisäksi aineistossa tuodaan esille eksplisiittisesti naisten roolin tärkeys valtion jälleenrakentamisessa.

Valtuttamiskurssi syntyy siis tavasta nostaa afganistanilaiset aktiivisiksi toimijoiksi, jotka ovat innokkaasti mukana projekteissa. Diskurssi luo todellisuutta, jossa afganistanilaiset eivät ole vain passiivisia avun vastaanottajia, vaan henkilöitä, joille luodaan mahdollisuudet aktiivisesti itse tehdä töitä maansa kehityksen eteen.

7 Johtopäätökset

7.1 Kulttuuriset premissit

Tässä luvussa liitän saavuttamani tutkimustulokset niiden taustatietojen yhteyteen, jotka olen tutkimustani varten etsinyt ja myös pitkälti esitellyt luvuissa kolme ja neljä. Kulttuurisen diskurssianalyysin termein ilmaistuna nimeän siis kulttuurisia premissejä, jotka selittävät tutkimukseni tuloksina havaitsemiani kulttuurisia elementtejä ja kulttuurisia diskursseja.

Aineistostani kulttuurisiksi elementeiksi nousi koulutuksen, terveydenhuollon ja naisten aseman parantamisen tärkeys, viestinnän faktapitoisuus, talouden kehitys, edistys ja menestys, unikon viljelyn vastaisuus, tasa-arvo, yhteistoiminta ja valtauttaminen sekä Yhdysvallat johtajaroolissa. Kulttuurisiksi diskursseiksi nimesin näiden pohjalta hyvän hallinnon diskurssin, uusliberalistisen diskurssin, edistysdiskurssin, valtuttamisdiskurssin sekä hegemoninen johtaja –diskurssin.

Koulutus, terveydenhuolto ja naisten asema olivat aineistossa luonnollisesti esillä toimintana paljon, sillä nämä ovat yksiä USAID:n keskeisiä toiminta-alueita Afganistanissa (Katzman 2008, 52). Aineistossa koulutuksen ja terveydenhuollon vaikutukset nähtiin laaja-alaisina ja kokonaisvaltaisena yhteiskunnan ulottuvuutena. Naisten asema ja sen parantaminen oli aineistossa voimakkaasti painotettuna. Kuten jo aiemmin mainitsin, tekstin lukijan odotettiin jakavan sama käsitys naisten roolin tärkeydestä kuin tekstin kirjoittajalla on. Yhdessäkään tiedotteessa ei nimittäin avattu, miten naisten aseman parantaminen edesauttaa valtion kehitystä. Tämä ei toki ole pelkästään yhdysvaltalainen näkemys, vaan ennemminkin länsimaalaisittain jaettu yhteinen käsitys. Se ei kuitenkaan monissa kehittyvissä maissa, Afganistanissa etupäässä, ole yleisesti vallitseva ajattelutapa. Täten naisten roolin korostamista voidaan pitää kulttuurisena elementtinä, jota selittää naisten asemaa koskeva länsimainen tasa-arvon premissi.

Lehdistötiedotteiden faktapitoisuus näkyi asioiden ja tapahtumien määrällisenä identifiointina sekä tapahtumien ja projektien kulun tarkkana kuvauksena. Nämä tekijät

nousevat aineistosta kulttuuriseksi elementeiksi, jotka liittyvät yhdysvaltalaiseen viestintätyyliin. Kuten luvussa 4 käy ilmi, yhdysvaltalainen argumentointi pohjautuu usein hyvin voimakkaaseen faktojen ja numeraalisten määritelmien esittämiseen.

Aineistotekstien kontekstit huomioon ottaen on myös hyvin loogista, että avustusten määristä ja käyttökohteista sekä vastuutoimijoista kerrotaan yhdysvaltalaiselle yleisölle tarkasti. Aineisto voidaan luokitella julkishallinnon viestinnäksi, koska se on Yhdysvaltojen julkishallinnon organisaation tuottamaa viestintää. Täten viestinnän tulee olla läpinäkyvää: kansalaisille kerrotaan, mitä verorahoilla tehdään ja mihin niitä käytetään. Julkishallinnon diskursiivisiin käytäntöihin kuuluva vaatimus kansalaisten palvelemisesta täyttyy aineistossa faktojen kertomisella: kansalaiset saavat hallinnolta tiedotteiden välityksellä suhteellisen tarkkaa tietoa Yhdysvaltojen humanitaarisista toimista Afganistanissa.

Jäsensin aineistosta esiin nousevan määrällisen identifioinnin, toimijoiden vastuualueiden yksityiskohtaisen määrittelyn ja avustusten käytön tarkan kuvailun osaksi aineistosta nousevaa hyvän hallinnon diskurssia. Tämän diskurssin yksi osa on myös aineistosta erottuva turvallisuuden tunne. Kun hallintojärjestelmä on kunnossa, on lähtökohtaisena oletuksena myös, että kansalaisilla on turvallinen olotila. Hyvän hallinnon diskurssiin kuuluu myös aineiston toiminnallisuuden painottuminen hallinto- ja oikeusjärjestelmän kehittämiseen. Hyvän hallinnon voidaan ajatella syntyvän koordinoituista, hallituista prosesseista ja käytännöistä sekä valvonnasta ja läpinäkyvyydestä. Aineistossa nämä kaikki piirteet tulevat esille. Täten se noudattelee Jenkinsin (2001, 252) esittämää ajatusta Yhdysvaltojen 2000-luvulla voimistuneesta halusta yhdistää hyvän hallinnon ja demokratian käsitys kehitykseen.

Demokratia on yksi yhdysvaltalaisista perusarvoista ja toisaalta myös yksi olennainen yhdysvaltalaisen humanitaarisen ulkopoliitiikan kulmakivi, kuten on todettu tämän tutkimuksen luvuissa 3.1. ja 3.2. Vaikka demokratia ei itsessään terminä ilmene aineistossa, eikä siihen suoraan sanallisesti viitata, tulee se kuitenkin esille moniulotteisena pyrkimyksenä hyvään hallintoon. Tarve kuvata hallintojärjestelmää ja sen kehittämistä juuri tämän aineiston tavoin selittyy myös muilla tutkimusaineistoni sosiokulttuurisen kontekstin tekijöillä, jotka koskevat Afganistanin tilannetta 2000-luvulla. Afganistanissa on ollut lukuisia syytöksiä korruptoituneesta hallituksesta ja

Yhdysvallat on saanut osansa syytteistä tukiessaan korruptoituneeksi väitetyn Hamid Karzain hallitusta (Katzman 2008, 14). Taistelu korruptiota vastaan luonnollisesti edellyttää, että avustusvarojen käyttöä koordinoidaan tarkasti ja tästä koordinoinnista haluttaneen välittää tieto yhdysvaltalaisille, joilta suuri osa rahoista tulee.

Toisena kulttuurisena diskurssina aineistosta oli eroteltavissa uusliberalistinen diskurssi. Sen voidaan melko suoraan nähdä kumpuavan yhdysvaltalaisesta arvomaailmasta ja siihen liittyvästä ulkopoliittikan kulttuurista, joka koskee yhdysvaltalaisien arvojen levittämistä maailmalla. Uusliberalistisiin arvoihin vetoamisen voidaan nähdä osittain selittyvän aineiston diskursiivisilla käytännöillä, eli poliittisella suhdetoiminnalla. Yhdysvaltalaisen poliittisen viestinnän mediaorientoituneisuus näkyy aineistossa paitsi tiedotteiden journalistisella muodolla, myös suuren yleisön tuen hakemisella esimerkiksi yhteiseen arvomaailmaan nojaten.

Toisaalta USAID on avoimesti ilmaissut olevansa markkinaorientoitunut humanitaarinen organisaatio. Tällöin voidaan pohtia, onko uusliberalistinen diskurssi tässä yhteydessä itsestään selvyys myös yhdysvaltalaiselle lukijalle. Jos asiaa pohtii tältä kantilta, voidaan todeta, että tällä diskurssilla ei varsinaisesti edes kosiskella yhdysvaltalaisen yleisön tukea, vaan kyseessä olisi ennemminkin julkishallinnon viestintään kuuluva läpinäkyvyyden ihanne ajatuksella ”näin rahojanne käytetään Afganistanissa yhteisen arvomaailmamme mukaisesti”.

Aineiston edistysdiskurssi on hyvin selkeä yhdysvaltalainen kulttuurinen diskurssi. Tämä kumpuaa voimakkaasti yhdysvaltalaisesta menestykseen ja progressiivisuuteen pohjautuvasta arvomaailmasta (ks. luku 3). Edistysdiskurssiin liittyy myös positiivisuuden ja merkityksellisyyden tunne: koko aineistoa hallitsee positiivinen ilmapiiri ja tiedotteissa kerrotusta toiminnasta tulee sekä tiedotteiden toimijoille että lukijoille merkityksellinen olo – jotain merkittävää ollaan tekemässä.

Jos faktapitoisuus ja hyvän hallinnon diskurssi tekevät aineistosta informatiivisen, tekee edistysdiskurssi siitä tunteisiin vetoavan ja ennemminkin myyvän. Diskurssia selittää aineiston sosiokulttuurinen konteksti paitsi yhdysvaltalaisen arvomaailman, myös poliittisten tapahtumien vuoksi. Afganistanin 2000-luvun sota on kiistelty ja Yhdysvaltoja on siihen liittyen kritisoitu lukuisaan otteeseen. On loogista, että USAID:n

tuleekin nimenomaan kertoa, mitä humanitaarista edistystä Yhdysvallat on saanut aikaan Afganistanissa. Edistysdiskurssi nostaa aineiston siten selkeästi poliittiseksi PR:äksi. Se pyrkii houkuttelemaan lukijaa puolelleen ja kertomaan, miten onnistuneesti Yhdysvallat muiden toimijoiden kanssa edistää Afganistanin tilaa. Tämä kietoutuu luvussa 3.2.1 mainittuun haasteeseen, jonka mukaan yhdysvaltalaisilla ei välttämättä ole riittävästi tietoa siitä, millaisia vaikutuksia Yhdysvaltojen antamalla kehitysavulla on. (Lancaster & Van Dusen 2005, 40.)

Aineiston kulttuurisiin elementteihin kuuluu myös tasa-arvon, yhteistoiminnan ja afganistanilaisten omatoimisuuden korostaminen. Tasa-arvo ja yhteistoiminnallisuus kumpuavat osittain aineiston välitason kontekstista, eli yhdysvaltalaisesta viestintäkulttuurista. Luvussa neljä kerroin, kuinka eri tutkijoiden mukaan tasa-arvoinen viestintätyyli on yksi yhdysvaltalaisen viestintäkulttuurin piirteistä. Kuten Carbaugh (2005, 22) toteaa, yhdysvaltalaisessa viestinnässä lähtökohtaisena oletuksena on keskustelijoiden erilaisuus, koska kyseessä on väestöpohjaltaan valtavan laaja-alainen ja monikulttuurinen maa. Täten yhdysvaltalaiseen perinteiseen viestintätyyliin kuuluu usein tarkoituksellinen yhtenäisyyden hakeminen, jotta keskusteluun löytyisi yhteinen pohja. Lisäksi, kuten Stewart ja Bennet (1991, 159) toteavat, yhdysvaltalaiseen viestintäkulttuuriin kuuluu usein yhteyden löytäminen yhteisen toiminnan kautta. Tämä kulttuurinen piirre heijastuu aineistosta tasa-arvoisuuden ja voimakkaan yhteistoiminnallisuuden kautta.

Yhteistoimintaa koskettaa myös toimijoiden sosiaaliset roolit, jotka aineistosta välittyvät miltei jokaisen esiteltävän henkilön titteleiden kautta. Carbaugh (1988, 110) mukaan amerikkalaisessa viestintäkulttuurissa sosiaaliset roolit liittyvät itseyteen: itseys käsitetään niiden kautta, ja lisäksi sosiaaliset roolit viittaavat ajatukseen ryhmästä, jossa on useita individuaaleja (mt., 110). Aineistossa titteleiden käytöllä voidaan nähdä korostettavan toimijoiden sosiaalisia rooleja ja siten heidän merkitystään yhteistyössä. Samaan aikaan tittelien käyttö tuo esiin kuitenkin jokaisen toimijan itseyden ja individuaalisuuden.

Yhteistyöhön, tasa-arvoon ja etenkin afganistanilaisten toimijuuteen liittyen aineistosta eroteltiin valtauttamiskurssi. Tätä selittää yhdysvaltalainen kulttuurinen premissi

koskien menestykseen pyrkimistä sekä ajatusta siitä, että valtion ei tarvitse varsinaisesti jakaa hyvinvointia, vaan ennemmin huolehtia niistä mahdollisuuksista, jotka takaavat kansalaisille parhaimmat mahdollisuudet menestyä (ks. luku 3.1). Ajatusmallina saattaa siis olla, että Yhdysvaltojen pitää tukea afganistanilaisia itse tekemään asioita menestyksensä eteen, eikä niinkään pedata suoranaisesti mitään valmiiksi tai vain ”syytää” rahaa Afganistaniin. Valtauttamista ja eri toimijoiden yhteistyötä selittää myös se sosiokulttuurisen kontekstin tekijä, että Afganistanissa on ollut monia kansainvälisiä toimijoita ja 2000-luvun alusta alkaen myös YK on pyrkinyt edistämään afganistanilaisten omaa pyrkimystä päätöksentekoon ja maan rakentamiseen (Katzman 2008, 11).

Valtuttamiskurssi tukee ajatustani siitä, että aineisto on osittain poliittista suhdetoimintaa: Yhdysvaltojen hallinnon on epäilemättä olennaista kertoa, että Afganania rakennetaan pitkäjänteiseltä pohjalta siten, että afganistanilaiset itse vaikuttavat päätöksentekoon ja ovat aktiivisia toimijoita. Täten maan kehitys ei ole täysin riippuvaista vain ulkomaalaisista toimijoista. Yhdysvaltoja on monesti syytetty liian lyhytaikaisesta kehityksen edistämisestä ja kehitysavun heikosta organisoimisesta (Lockhart 2014, 85). Etenkin Yhdysvaltojen apua Afgananiin on kritisoitu tästä ja puheenvuoroissa on tullut esille tarve korostaa paikallisten, eli avunsaajien valtuttamista toimimaan itse (mt., 86). Aineiston valtuttamiskurssi voi tavallaan osaltaan vastata tähän kritiikkiin.

Hyvä hallinto-, uusliberalismi-, edistys- ja valtuttamiskurssin lisäksi aineistosta oli eroteltavissa hegemoninen johtaja –diskurssi, jossa Yhdysvallat nähdään viime kädessä moraalisen ja ideologisen johtajana Afgananiassa. Tämä diskurssi selittyy pitkälti aineiston sosiokulttuurisesta kontekstista kumpuavalla kulttuurisella premissillä, eli ajatuksella yhdysvaltalaisesta hyväntahtoisesta hegemoniasta (kts. luku 3.1.). Yhdysvallat on arvomaailmaltaan jo pitkään uskonut omaan erikoisuuteensa ja voimakkuuteensa viedä omia arvojaan eteenpäin muualla maailmassa. Hegemonisen johtajan diskurssi on siis osa kulttuurista perinnettä, jossa Yhdysvaltojen tavoitteena on ollut sivistää ”barbaarisia” kansoja ja levittää omaa demokratian ihannettaan muualle. Täten myös hyvän hallinnon diskurssi ja uusliberalistinen diskurssi linkittyvät hegemonisen johtajan diskurssiin.

Myös aineiston tuottamiseen liittyvät diskurssiiviset käytännöt valottavat hegemonisen johtajan diskurssia. Yhdysvaltojen näkeminen maailman moraalisen johtaja on osa vuoden 2001 terroristi-iskujen jälkeen ilmennyttä yhdysvaltalaisista viestintäkulttuuria (Hutcheson et al. 2004, 30). Tähän diskurssiin voidaan myös liittää aineistossa käytetty tapa sisällyttää koko Yhdysvaltojen kansa Afganistanin auttajaksi. Sekin kietoutuu vuoden 2011 terroristi-iskujen jälkeiseen yhdysvaltalaiseen viestintäkulttuuriin, jossa Amerikan kansa nähdään yhtenä huolimatta melko suuristakin rotu- tai ideologiaeroista. Tämä ei ole sinänsä täysin uusi piirre, sillä yhdysvaltalaisen poliittisen eliitin nähdään usein strategisesti vetoavan yhtenäiseen yhdysvaltalaiseen identiteettiin saadakseen julkista tukea. (Hutcheson et al. 2004, 28–29.) Tämä piirre on selkeästi esillä myös tässä aineistossa.

Yhtenä kulttuurisena elementtinä aineistosta nousi esiin unikon viljelyn vastaisuus. Tämä ei ole aineiston hallitseva piirre, mutta mielenkiintoinen toistuva yksityiskohta. Taistelu huumeita vastaan on yksi Yhdysvaltojen virallisista agendoista Afganistanissa, joten tämä sosiokulttuurinen konteksti selittää pitkälti tämän piirteen aineistossa. Unikon viljelyn vastaisuuteen liittyy myös Yhdysvaltojen auktoriteettinen rooli unikon viljelyn kieltäjänä ja siten uusien elinkeinojen edistäjänä Afganistanissa. Täten unikon viljelyn vastaisuus on myös osa hegemonisen johtajan diskurssia. Suhteita käsittelevästä kulttuurisesta ytimestä kävi ilmi, että tekstin lukijan ja tuottajan on jaettava yhteinen taustatieto ja -oletus esimerkiksi koskien juuri oopiumin viljelyä Afganistanissa, sillä sen taustoja ei aineistossa juuri avata. Oopiumin vastaisuus vastaa tietenkin julkishallinnon viestinnän läpinäkyvyyden periaatteeseen: jos Yhdysvallat on julkisesti nostanut huumeiden vastaisen sodan agendalleen Afganistanissa, olisi toki hämmentävää, jos siihen liittyvää työskentelyä ei mainittaisi ollenkaan USAID:n lehdistötiedotteissa.

Toinen aineiston mielenkiintoinen yksityiskohta on paikat. Kuten totesin luvussa 6.1.5, erinimisiä afganistanilaisia paikkoja kyllä mainitaan aineistossa useasti, mutta niille ei anneta sen tarkempia kuvauksia. Paikat jäävät pitkälti siis merkityksettömiksi, aivan kuin ilmaan roikkumaan. Tämä selittyy tekstin tuottajan ja lukijan suhteella. Yhdysvaltalaiset lukijat tuskin ovat juuri mitenkään sidoksissa afganistanilaisiin paikkoihin. Heillä tuskin on suuria tuntemuksia tai sidoksia afganistanilaisiin

pikkukaupunkeihin. Voidaan siis päätellä, että aineistossa mainituilla paikoilla ei ole juurikaan kulttuurista merkitystä yhdysvaltalaiselle lukijalle.

Edellä esitetyt aineistosta löytyneet kulttuuriset elementit ja diskurssit sekä niitä selittävät kulttuuriset premissit on vielä tiivistetysti esitetty kuvassa 4. Siinä näytetään, mitä tuloksia vasemmalla mainitut kulttuuriset premissit selittävät. On hyvä huomioida, että taulukko on hyvin yksinkertaistettu, eikä siinä erikseen mainita edellä esitettyä pohdintaa julkishallinnon viestinnän ja poliittisen suhdetoiminnan merkityksestä aineiston sisällölle. Taulukon onkin enemmän tarkoitus antaa yleiskäsitys tutkimuksen tuloksista ja niitä selittävästä premisseistä.

Kulttuuriset premissit	Aineiston kulttuuriset diskurssit	Aineiston kulttuuriset elementit ja ominaispiirteet
Naisten asemaa koskeva tasa-arvon premissi	Hyvän hallinnon diskurssi	Naisten aseman korostaminen
Argumentoinnin faktapitoisuuden premissi	Hyvän hallinnon diskurssi	Faktapitoisuus, numeraalisuus
Demokratiapremissi	Hyvän hallinnon diskurssi	Oikeusjärjestelmän ja hallinnon kehittäminen, terveydenhuollon ja koulutuksen kehittäminen
Talouden liberalismien premissi	Uusliberalistinen diskurssi	Markkinaorientoituneisuus, afganistanilaiset omavaltaisina toimijoina
Edistyksen premissi	Uusliberalistinen diskurssi, Edistysdiskurssi	Positiivisuus, merkityksellisyys,
Yhtenäisen viestintäpohjan etsimisen premissi		Yhteistoiminnallisuus
Itseyden ja individuaalisuuden premissi	Valtuttamiskurssi	Ahkeruus, tittelien käyttö
Vapauden ja omatoimisuuden premissi	Valtuttamiskurssi	
Hyväntahtoisen hegemonian premissi	Uusliberalistinen diskurssi, Hegemoninen johtaja -diskurssi	Amerikka johtajan roolissa, oopiumin viljelyn vastaisuus, kiitollisuus
Premissi yhtenäisestä Amerikan kansasta	Hegemoninen johtaja -diskurssi	Koko Amerikan kansa auttajana

Kuva 4: Tulokset ja niitä selittävät kulttuuriset premissit tiivistettynä

7.2 Kriittinen reflektio

Kulttuuriseen diskurssianalyysiin kuuluu tarvittaessa myös kriittinen tutkimusote. Siihen liittyy pohdinta siitä, miksi joku diskurssi nousi suosituimmaksi kuin joku toinen ja toisaalta, mikä on tämän viestintäkäytännön merkitys siihen osallistuvien elämässä (Carbaugh et al. 2011, 161).

Tämän tutkimuksen tuloksista kriittisiä kysymyksiä herättää pääasiallisesti kolme seikkaa. Aineiston edistysdiskurssi on niistä ensimmäinen, kun sitä pohditaan suhteessa yhdysvaltalaiseen julkishallinnon viestinnän ideaaliin. Edistysdiskurssiin kuuluu aineiston voimakas positiivisuus ja tapa kertoa vain onnistumisista. Herää kysymys, eikö USAID tai sen projektit ole kärsineet yhtään takaiskua Afganistanissa, vai eikö tähän aineisto-otokseen vain sattunut sellaista tiedotetta, jossa olisi kerrottu tällaisesta. Vai eikö USAID:lla ole velvollisuutta kertoa epäonnistuneista hankkeista tai ongelmista Afganistanissa?

Yhdysvaltalaiseen julkishallinnon viestinnän periaatteisiin kuuluu, että viestintä palvelee kansalaista, jotta tämä voi parhaalla tavalla tehdä omat tulkintansa ja päätöksensä koskien esimerkiksi hallituksen toimien kannattamista. Epäilyksenäni on, että tähän aineistoon on vaikuttanut pitkälti sitä koskevat diskursiiviset käytännöt, eli julkishallinnon viestinnän poliittisuus ja hallinnon viestijöiden sekä median keskinäinen, vaikeaksikin luonnehdittu suhde (Bennet et al. 2007, ks. luku 3). On todennäköisesti helpompaa ja miellyttävämpää informoida lehdistöä edistyksistä ja positiivisista asioista kuin epäonnistumisista etenkin näin politisoituneessa asiassa kuin Afganistan. Tämä kuitenkin asettaa julkishallinnon viestinnän läpinäkyvyyden kyseenalaiseksi.

Toinen selkeä kriittistä näkökulmaa vaativa aineiston piirre on siinä ääneen pääsevät henkilöt. Kuten totesin luvussa 6.1.1, aineistossa olevat suorat sitaatit ovat hyvin harvoin niin kutsuuilta tavallisilta afganistanilaisilta. Sitaatit ovat pääasiallisesti yhdysvaltalaisilta tai afganistanilaisilta virkamiehiltä – usein silloinkin, kun tiedotteen teema koskee jotain hyvin ruohonjuuritason toimintaa. Lisäksi afganistanilaisia naisia

ei aineistossa kuulla juuri ollenkaan. Tämä on ristiriitaisessa suhteessa aineistossa havaittavaan yleiseen puhetapaan, jossa naisten roolia ja tärkeyttä korostetaan melko voimakkaasti. Tämä ristiriita saattaa toki johtua esimerkiksi käytännön seikoista: afganistanilaisia naisia voi olla vaikea saada kommentoimaan omaa tilannettaan ulkomaalaisille kulttuurisista ja uskonnollisista syistä johtuen. Luulisi kuitenkin, että näin suuren avustusorganisaation puitteissa se ei olisi ollut mahdotonta.

Kolmas seikka, joka herättää kritiikkiä, on tapa, jolla talouskehitys kuvataan elämänlaatua lähes kaikilla elämänalueilla parantavana asiana. Tämä on aineistossa itsestään selvyys, eikä sitä juurikaan avata tai selitetä. Voidaan kysyä, eikö esimerkiksi koulutus tai terveydenhuolto itsessään voitaisi nostaa elämänlaatua parantavaksi tekijöiksi? Ehkä aineistossa ilmenevä tapa ajatella talouskehityksen merkitystä selittää osaltaan länsimaiden ja kehittyvien maiden kulttuurista vastakkainasettelua.

Laajennan tässä kriittisen reflektion koskemaan myös itse tutkimusta ja tutkimusprosessia. Tähän voidaan nähdä kuuluvan esimerkiksi tutkimuksen luotettavuuden reflektointi. Eskolan ja Suorannan (2005, 210) mukaan laadullisessa tutkimuksessa luotettavuuden arviointi koskee koko tutkimusprosessia, eli kaikkia valintoja, joita tutkija tekee koko tutkimusprosessin aikana. Tutkimuksen arviointia luotettavuuden kannalta voidaan lähestyä useasta näkökulmasta. Näihin kuuluu esimerkiksi aineiston arvioiminen sen merkittävyyden, riittävyyden ja kattavuuden kautta tai analyysin arvioiminen sen uskottavuuden tai toistettavuuden kautta (mt, 214-215). Jørgensen & Phillips (2002, 173) pitävät nimenomaan diskurssianalyysin luotettavuuden arvioimisessa tärkeänä kolmea seikkaa: analyysin yhtenäisyyttä ja vakautta, ymmärrettävyyttä sekä läpinäkyvyyttä.

Tässä tutkimuksessa olen pyrkinyt noudattamaan yllämainittuja laadullisen tutkimuksen luotettavuuden kriteerejä. Olen selittänyt mahdollisimman tarkoin tutkimukseni teoriataustan sekä pyrkinyt perustelemaan siinä tehdyt fokuksinnit. Arvioin, että analyysini on kuvailtu tarkasti ja se muodostaa yhtenäisen kokonaisuuden, jota lukijan on helppo seurata. Valintojen perusteluilla ja analyysin tarkalla kuvailulla olen tähdännyt myös tutkimukseni läpinäkyvyyteen.

Aineiston merkittävyyden, riittävyden ja kattavuuden olen esitellyt aineistoa esittelevässä luvussa 5.1. Eskolan ja Suorannan (2005, 215) esittelemän analyysin toistettavuuden vaatimuksen pitäisi täytyä, koska tutkimusasetelmasta ja analyysimenetelmästä on pyritty kertomaan tarkasti. Se, olisiko tulokset samat, eli toistuisivatko ne jonkun toisen tekemässä tutkimuksessa, jää toki kysymykseksi. Tämä kuuluu laajempaan diskurssianalyysin luotettavuutta koskevaan keskusteluun. Wetherellin (2010, 396) mukaan konstruktiiiviseen perinteeseen sitoutunut tutkija ei oikeastaan edes voi pyrkiä esittämään tuloksina objektiivisia totuuksia maailmasta, sillä tämä olisi lähtökohtaisesti konstruktionismin vastaista. Diskurssianalyysin laatua arvioidessa pitääkin enemmän huomioida tutkimuksen looginen koherenssi, näkökulmien ja löydösten perustelu sekä kyky viitata ja yhdistää tutkimukset aikaisempiin tutkimuksiin (mt, 395).

Itse koen, että yhtenä olennaisena tekijänä tämän tutkimuksen laadun arvioinnissa on oman asemani ja taustani tarkastelu tutkijana. Suomalaisena ja siten länsimaalaisessa kulttuuriperinteessä eläneenä henkilönä on yhdysvaltalainen kulttuuri itsellenikin tuttu, ja olen saattanut omaksua siitä tiedostamattani monien suomalaisten tavoin paljon vaikutteita. Tämä yhdysvaltalaisen kulttuurin ja yleisesti länsimaalaisen ajattelutavan läheinen suhde saattaakin näkyä tutkimustuloksissani: monet tämän tutkimusaineiston kulttuurisista elementeistä ja etenkin muotoilemistani kulttuurisista ehdotuksista kuulostavat eittämättä itsestään selvyyksiltä myös suomalaisen korvaan. Joku täysin toisenlaisesta kulttuurista tuleva olisi saattanut siten samoilla menetelmillä löytää aineistosta vielä lisää kulttuurisia piirteitä, jotka itseltäni ovat mahdollisesti jääneet löytämättä niiden itsestään selvyuden takia. Koska on kyse niinkin hallitsevasta ja kokonaisvaltaisesta asiasta kuin kulttuuri, tulee mielestäni tutkijan tiedostaa, että hän ei pysty siitä täysin irrottautumaan objektiiviseksi sivustaseuraajaksi.

Tämän tutkimuksen suurimmaksi haasteeksi muodostui aihepiirin laajuus ja väistämättä valitun fokuksen laajuus. Toisaalta Afganistanin tilanne 2000-luvulla on jo niin monikerroksinen ja monisyinen, että siitä on miltei mahdotonta erottaa irrallisia palasia käsiteltäväksi sellaisenaan ilman, että huomioi edes jonkin verran laajoja historiallisia konteksteja. Tämän myötä tutkimuksen toinen haaste oli tutkimusaiheen voimakas sitoutuminen politiikkaan. Se teki tutkimuksen kohteesta monimutkaisen ja moniulotteisen. Toisaalta juuri tämä asetelma alun perin houkutteli juuri tällaiseen

tutkimusongelmaan ja tutkimukseen. Sota- ja humanitaarisen politiikan sekä kulttuurisen tason yhdistäminen teki aiheesta suorastaan herkullisen, mutta samaan aikaan hyvin laajan. Pohdittavaksi nousee tämän myötä uudelleen myös kulttuurin käsite. Mikä kaikki voidaan tällaisessa tutkimuksessa lopulta lukea kulttuuriksi? Voidaanko kaikki valtion poliittiset toimet lopulta selittää kulttuurilla ja historialla, vaikka useat niistä voidaankin selittää historiallisella arvomaailmalla, joka tässä tutkimuksessa yhdistettiin kulttuuriin? Onko valtion politiikka kulttuuria?

7.3 Lopuksi

Tässä pro gradussa tavoitteena oli ymmärtää, miten yhdysvaltalainen kulttuuri näkyy Yhdysvaltojen julkishallinnon viestinnässä, joka koskee maan ulkopoliittisesti 2000-luvun tärkeimpiä ja suurimpia tapauksia, eli Afganistanin sotaa. Tausta-ajatuksena oli, että lehdistöviestinnän mielekkyys ja ymmärrettävyys perustuu sen kulttuuriin piirteisiin. Tutkin, miten Yhdysvaltojen kehitysavusta vastaavan organisaation USAID:n lehdistöviestintä Afganistania koskien on rakentunut kulttuurisesti. Tähän päätutkimuskysymykseeni pyrin vastaamaan tarkentavilla tutkimuskysymyksillä, eli kysymällä, mitkä ovat lehdistöviestinnän kulttuuriset elementit ja mitä ovat siitä löytyvät kulttuuriset diskurssit.

Tutkimusaineistoni on rakentunut kulttuurisesti siten, että se nojaa pitkälti yhdysvaltalaiseen arvomaailmaan sekä yhdysvaltalaisen julkishallinnon viestinnän ja poliittisen suhdetoiminnan piirteisiin. Aineisto ilmensi tasapainoilua yhdysvaltalaisen julkishallinnon viestinnän ja poliittisen PR:n välillä. Aineisto on toki julkishallinnon viestintää, mutta huomioiden sen tavat vedota yhdysvaltalaiseen arvomaailmaan ja mahdollisesti jättää jotain negatiivisia seikkoja kertomatta, voidaan sen väittää olevan myös poliittista suhdetoimintaa. Tiedotteiden muoto vastasi pitkälti journalistiseen käyttöön paketoitua, mediaorientoituneen tiedotteen muotoa ja tuleekin huomioida, että lehdistötiedote genrenä on toki asettanut omat rajoitteensa aineiston sisällölle. Toisaalta suurin osa tiedotteista oli hyvin informatiivisia ja faktapitoisia, eikä niinkään myyviä tai voimakkaasti tunteisiin vetoavia. Täten ne vastasivat Yhdysvaltojen julkishallinnon viralliseen pyrkimykseen tarjota kansalle tarpeeksi tietoa hallinnon toimenpiteistä ja päätöksistä (Fairbanks et al. 2007, 24).

Aineistossa ilmenee useasti siihen vaikuttaneet diskurssiiviset käytännöt - esimerkiksi se, että julkishallinnon viestintä tapahtuu aina poliittisilla areenoilla. Afganistanin 2000-luvun sota ja Yhdysvaltojen osallisuus siinä on väistämättä poliittinen kysymys, ja siten humanitaarisiin toimiin keskittyneen USAID:n viestintääkään ei pystytä irrottamaan sen poliittisesta kontekstista. Tämän tutkimuksen pohjalta on mahdotonta sanoa varmasti, mitkä kulttuurisista elementeistä ja diskursseista on tarkoituksella ja tiedostetusti aineistoon lisättyjä. Huomioiden kuitenkin aineistoon vaikuttaneen poliittisen kontekstin ja yhdysvaltalaisen poliittisen PR:n piirteet, voidaan vahvasti epäillä, että joitain tutkimustuloksina saatuja yhdysvaltalaisia kulttuurisia elementtejä ja diskursseja on tarkoituksella hyödynnetty lehdistötiedotteissa, jotta Yhdysvaltojen toimille Afganistanissa on helpompi saada kansan hyväksyntä.

Sovelsin tässä tutkimuksessa pääasiallisesti puheviestinnässä käytettyä kulttuurista diskurssianalyysia. Tämä tutkimusote valikoitui teoriataustaksi ja menetelmäksi, koska halusin saada paljon puhuttuun ja ajankohtaiseen aiheeseen hieman uudenlaisen näkökulman. Koska aineistonani oli valmis, jo vuosia sitten kirjoitettu tekstiaineisto eikä keskusteluaineisto, pyrin jonkin verran hakemaan teoriaani ja menetelmäni avustusta myös muista diskurssianalyysin suuntauksista.

Kulttuurinen diskurssianalyysi näyttää soveltuvan myös tekstiaineistojen tutkimiseen. Sen käyttämisessä haasteena on kuitenkin analysoitavan tekstin irrallisuus sen tuottajasta ja lukijasta. Tällä tarkoitan, että koska analyysin kohteena ei ole keskustelutilanne vaan kirjoitettu teksti, tulee tutkijan päättää jonkin verran omavaltaisesti, miten esimerkiksi määritellään viestintätilanteen toimijat: Tarkoitetaanko toimijoilla tekstissä mainittuja henkilöitä, vai tekstiä tuottavia ja lukevia henkilöitä, vai näitä kaikkia? Analyysissa on täten aivan kuin kaksi tasoa: se, mitä tekstissä tapahtuu ja mistä ja miten siinä puhutaan sekä toisaalta se, mitä nämä tapahtumat ja tapa puhua merkitsevät tekstin tuottajalle ja lukijalle. Tämä tilanne on toki yleinen monissa viestintätilanteissa, mutta tuntuu korostuvan tässä tutkimuksessa käytetyssä, Donal Carbaughn määrittelemässä kulttuurisen diskurssianalyysin mallissa.

Tässä tutkimuksessa pyrin ratkaisemaan tilanteen keskittymällä lähinnä tiedotteissa kerrottavan toiminnan, henkilöiden, paikkojen, tunteiden, suhteiden ja roolien merkitykseen tekstin tuottajille ja vastaanottajille. Kulttuurisilla premiseillä pyrin

vastaamaan siihen, miksi näistä asioista puhutaan tekstissä juuri näillä tavoin. Kuten todettu, tähän vaikutti paitsi poliittinen sosiokulttuurinen konteksti, myös tuottajan ja vastaanottajan suhde, joka kietoutui julkishallinnon viestinnän tavoitteisiin eli diskursiivisiin käytäntöihin. Nimenomaan tämä suhde saatiin esille mielestäni parhaiten juuri kulttuurisella diskurssianalyysillä. Se mahdollistaa tekstin merkitysten katsomisen sekä tuottajan että yleisön näkökulmasta ja sillä pystytään selittämään nimenomaan jaettuina kulttuurisia oletuksia ja taustatietoja.

Toisaalta kulttuurisen diskurssianalyysin käytön haasteena tekstitutkimuksessa on nimenomaan viestinnän tuottajan ja etenkin sen vastaanottajan määrittäminen. Tässä tutkimuksessa aineiston tuottaja oli selvä, mutta tekstien lukijaksi määriteltiin todennäköisin, eli yhdysvaltalainen lehdistö ja sen kautta Yhdysvaltojen kansalaiset. Puheviestinnän tutkimuksessa tiedetään tarkalleen, ketkä tutkittavaan viestintätilanteeseen osallistuvat, eikä siten jää kovin suurta epäilystä viestinnän osapuolista. Oman tutkimusaineistoni yleisönä saattaa toki olla kuka tahansa muikin kuin yhdysvaltalainen toimittaja. Lähtöoletuksena oli kuitenkin, että USAID:n verkkosivuilta löytyvien englanninkielisten lehdistötiedotteiden pääasiallinen kohderyhmä on yhdysvaltalainen media ja sitä kautta yhdysvaltalaiset. Saatujen tulosten perusteella voidaan vahvistaa tätä oletusta – sen verran mittavasti kulttuurilla selitettäviä merkityksiä aineistosta oli löydettävissä.

Kulttuurinen diskurssianalyysi sopii käytettäväksi myös aihepiiriin liittyvässä mahdollisessa jatkotutkimuksessa. Jatkotutkimuksen aiheena olisi mielenkiintoista selvittää, millaisina nämä tiedotteet päätyivät yhdysvaltalaiseen mediaan: millaiset kulttuuriset elementit ja diskurssit säilyivät tiedotteiden pohjalta tehdyissä uutisissa? Lisäksi tässä analyysissä ei keskitytty luonnollisesti ollenkaan tiedotteiden vastaanottoon. Täten jatkotutkimuksessa voisi tiukentaa fokukselta keskittymällä välitason kontekstiin: tutkimuksen aiheena voisi olla esimerkiksi yhdysvaltalaisen journalistien tavat suhtautua tällaisten tiedotteiden kulttuuriseen sisältöön. Tämä edellyttäisi haastattelututkimusta tai mahdollisesti jopa etnografista seurantatutkimusta koskien sitä, miten tiedotteisiin toimituksissa reagoidaan ja miten niistä mahdollisesti keskustellaan.

Carbaugh (2005, 25) toteaa, että nyky maailmaa ei pitäisi mieltää yhtenä isona globaalina kylänä, vaan ennemminkin tuhansina toisistaan eroavina kulttuureina, jotka elävät

keskenään työskennellen ja välillä taistellen. Meidän tulisi aktiivisesti nähdä toistemme näkökulmat ja niiden lähteet rikastuttaaksemme omia näkökulmiamme (mt., 25). Tällaiseen pyrkimykseen kulttuurinen diskurssianalyysi antaa erinomaiset välineet ja siten se mahdollistaa myös poliittisten tapahtumien ja poliittisen viestinnän tarkastelun kulttuurisesti sensitiivisestä näkökulmasta. Jokaiselle meistä voisi olla erityisen hyväksi nähdä ja ymmärtää oman kulttuurin lähtökohdat ja piirteet. Näiden itsestään selvyyksien näkeminen on mahdollista perehtymällä kulttuurisen diskurssianalyysin avulla tehtyihin tutkimuksiin omasta kulttuurista. Siten voi saada hyvinkin uudenlaisen näkökulman esimerkiksi oman kotimaan ulkopoliittikan diskurssin legitimizeettiin.

Lähteet

Kirjallisuuslähteet:

Althen, G., Bennett, J. (2011). *American Ways: A Cultural Guide to the United States*. Nicholas Brealey Publishing, Yarmouth.

Aoun, S. (2009). La Géopolitique des Conflits au Moyen-Orient. Teoksessa Paquin, S., Deschênes, D. (toim.) *Introduction aux relations internationales. Théories, pratiques et enjeux*. 327-532. Chenelière éducation, Montreal.

Associated Press. (2012). *AP-GfK Poll: Support for war in Afghanistan at new low of 27 percent*. <http://ap-gfkipoll.com/uncategorized/may-2012-poll-findings> Tarkastettu 24.7.2014

Ayub, F., Kouvo, S. (2008). Righting the course? Humanitarian intervention, the war on terror and the future of Afghanistan. *International Affairs* 84: 4. 641-657.

Beall, J., Goodfellow, T., Putzel, J. (2006). Introductory article: On the discourse of terrorism, security and development. *Journal of International Development*. 18 (1), 51-67.

Bellah, R.,N., Madsen, R., Sullivan, W.,M., Swidler, A., Tipton S., M. (1996): *Habits of the heart. Individualism and Commitment in American life*. University of California Press, Berkeley.

Bennett, W.,L., Lawrence, R.,G., Livingston, S. (2007). *When the press fails. Political Power and the News Media from Iraq to Katarina*. The University of Chicago Press, Chicago, London.

Bois, C. (1955). The dominant value profile of American culture. *American Anthropologist*. 57(6), 1232-1239.

Campbell, D. (1998). *Writing Security. United States Foreign Policy and the Politics of Identity*. University of Minnesota Press, Minneapolis.

Carbaugh, D. (1988). *Talking American. Cultural Discourses on Donahue*. Ablex Publishing Corporation, New York.

Carbaugh, D. (1991). Communication and cultural interpretation. *Quarterly Journal of Speech*. 1991, Vol. 77, Issue 3, 336–342.

Carbaugh, D. (2005). *Cultures in Conversation*. Lawrence Erlbaum Associates (LEA), Mahwah, New Jersey, London.

Carbaugh, D., Rudnick, L. (2006). Which place, what story? Cultural discourses at the border of the Blackfeet Reservation and Glacier National park. *Great Plains Quarterly*, 26, 167–184.

Carbaugh, D. (2007). Cultural Discourse Analysis: Communication Practices and Intercultural Encounters. *Journal of Intercultural Communication Research*. Vol. 36, No. 3. 167–182

Carbaugh, D. (2008). Putting Policy in its Place through Cultural Discourse Analysis. *Communication and Public Policy: Proceedings of the 2008 International Colloquium on Communication*

Carbaugh, D., Nuciforo, E., V., Molina-Markham, E., van Over, B. (2011). Discursive Reflexivity in the Ethnography of Communication: Cultural Discourse Analysis. *Cultural Studies <=> Critical Methodologies*. (2011) 11: 153. 153-164.

Carbaugh, D., Winter, U., Van Over, B., Molina-Markham, E., Lie, S. (2013). Cultural Analyses of In-car Communication. *Journal of Applied Communication Research*, Vol. 41 Issue 2, 195-201.

Clemens, J. (2008). Opium in Afghanistan: Prospects for the Success of Source Country Drug Policies. *Journal of Law and Economics*. 51 (2008). 407-431.

CNN (2013). *CNN Poll: Afghanistan war arguably most unpopular in U.S. history*. <http://politicalticker.blogs.cnn.com/2013/12/30/cnn-poll-afghanistan-war-most-unpopular-in-u-s-history/> Tarkastettu 22.7.2014.

David, C-P., Tourreille, J. (2009). Les États-Unis: un nouvel empire? Teoksessa Paquin, S., Deschênes, D. (toim.): *Introduction aux relations internationales. Théories, pratiques et enjeux*. 230-246. Chenelière éducation, Montreal.

Eskola, J., Suoranta, J. (2005). *Johdatus laadulliseen tutkimukseen*. Vastapaino, Tampere.

Fairclough, N. (1995). *Miten media puhuu*. Vastapaino, Tampere.

Fairbanks, J., Plowman, K., D., Rawlins, B., L. (2007). Transparency in Government Communication. *Journal of Public Affairs*. 7 (2007): 23-37.

Fitch, B. (2012). *Media Relations Handbook for Government, Associations, Nonprofits and Elected Officials*. 2nd edition. TheCapitol.Net, Alexandria.

- Gill, R. (2000). Discourse Analysis. Teoksessa Bauer, M.W. , Gaskel, G. (toim.): *Qualitative Researching with text, image and sound. A Practical Handbook*. Sage Publications, London.
- Gumperz, J. (1992). Interviewing in intercultural situations. Teoksessa Drew, P., Heritage, J. (toim.): *Talk at Work. Interaction in institutional settings*. 302-327. Cambridge University Press, Cambridge.
- Hague, R., Harrop, M. (2010). *Comparative Government and Politics. An Introduction*. Palgrave Macmillan, New York.
- Hahn, D.,F. (1998). *Political Communication. Rhetoric, Government and Citizens*. Strata Publishing, Inc., Pennsylvania.
- Hall, S. (1999). *Identiteetti*. Vastapaino, Tampere.
- Harvey, D. (2008). *Uusliberalismin lyhyt historia*. Vastapaino, Tampere.
- Hendrix, S., E. (2002). USAID promoting democracy and the rule of law in Latin America and the Caribbean. *Southwestern Journal of Law & Trade in the Americas*. (2002-2003) 9. 277-318.
- Hill, M.A. (2010). Exploring USAID's democracy promotion in Bosnia and Afghanistan: a "cookie-cutter approach"? *Democratization*. Vol. 17, No.1. 98-124.
- Holloway, D. (2008). *9/11 and the War on Terror*. Edinburgh University Press, Edinburgh.
- Huntington, S.,P. (2001). American Ideals Versus American Institutions. Teoksessa Ikenberry, G.,J. (toim.): *American Foreign Policy. Theoretical Essays*. 220-249. Wadsworth, Cengage Learning, Boston.
- Hrychuk, H. (2009). Combating the security development nexus. Lessons learned from Afghanistan. *International journal*. (2009) 825-842.
- Hutcheson, J., Domke, D., Billeaudeau, A., Garland, P. (2004). U.S. National Identity, Political Elites, and a Patriotic Press Following September 11. *Political Communication*. 21 (2004): 27-50.
- Jenkins, R. (2001). Mistaking "Governance" for "Politics": Foreign Aid, Democracy and the Construction of Civil Society. Teoksessa Kaviraj, S., Khilnani, S. (toim.): *Civil Society: History and Possibilities*. 250-269. Cambridge University Press, Cambridge.
- Jentleson, B.,W. (2010). *American Foreign policy*. W.W. Norton Company, New York.

- Jokinen, A. (1999). Diskurssianalyysin suhde sukulaistraditioihin. Teoksessa Jokinen, A., Juhila, K., Suoninen, E. (toim.). *Diskurssianalyysi liikkeessä*. 37-53. Vastapaino, Tampere.
- Jørgensen, M., Phillips, L. (2002). *Discourse analysis: as theory and method*. Sage Publications, London, Thousand Oaks.
- Katzman, K. (2008). *CRS Report for Congress. Afghanistan: Post-War Governance, security, and U.S. policy*. Congressional Research Service.
- Lancaster, C., Van Dusen, A. (2005). *Organizing U. S. Foreign Aid : Confronting the Challenges of the 21st Century*. Brookings Institution Press, Washington DC.
- Liu, B.,F., Horsley, J.,S. (2007). The Government Communication Decision Wheel: Toward a Public Relation Model for the Public Sector. *Journal of Public Relations Research*. 19 (4), 377-393.
- Lockhart, C. (2014) Fixing US Foreign Assistance. *World Affairs*. Vol. 176 Issue 5. 84–93.
- Melasuo, T. (1988). Kylmä sota, liennytyt ja kolmas maailma. Teoksessa *Maailman historian pikkujättiläinen*. 890-961. WSOY, Helsinki.
- Mercille, J. (2011). The U.S. “War on Drugs” in Afghanistan. Reality or Pretext? *Critical Asian Studies*. 43:2 (2011), 285–309.
- Monten, J. (2011). The Roots of the Bush Doctrine: Power, Nationalism, and Democracy Promotion in U.S. Strategy. Teoksessa Ikenberry, G.,J. (toim.): *American Foreign Policy. Theoretical Essays*. 268 – 301. Wadsworth, Cengage Learning, Boston.
- Moore, J.,A., Roberts, M. (1992). *The Pursuit of Happiness. Government and Politics in America*. Macmillan Publishing Company, New York.
- Nieminen, H., Pantti, M. (2004). *Media Markkinoilla. Johdatus joukkoviestintään ja sen tutkimukseen*. Loki-Kirjat, Helsinki.
- Pfetsch, B. (2001). Political Communication Culture in the United States and Germany. *The Harvard International Journal of Press/Politics*. 2001 6: 46. 46-67.
- Philipsen, G. (2010). Researching Culture in Context of Social Interaction: An Ethnographic Approach, a Network of Scholars, Illustrative Moves. Teoksessa Carbaugh, D., Buzzanell, P.M. (toim.): *Distinctive Qualities in Communication Research*. 87-105. Routledge, New York, London. 8

Pietikäinen, S. (2000a). Kriittinen diskurssintutkimus. Teoksessa Sajavaara, K., Piirainen-Marsh, A. (toim.): *Kieli, diskurssi & yhteisö*. 191-218. Soveltavan kielentutkimuksen keskus, Jyväskylä.

Pietikäinen, S., Mäntynen, A. (2009). *Kurssi kohti diskurssia*. Vastapaino, Tampere.

Remes, L. (2006). Diskurssianalyysin perusteet. Teoksessa Metsämuuronen, J. (toim.): *Laadullisen tutkimuksen käsikirja*. International Methelp Ky, Helsinki.

Ryan, S. (2006). The United Nations. Teoksessa Buckley, M., Singh, R. (toim.): *The Bush Doctrine and The War on Terrorism. Global responses, Global consequences*. 173-188. Routledge, London, New York.

Rubin, B., R. (2006). Peace Building and State-Building in Afghanistan: constructing sovereignty for whose security? *Third World Quarterly*. Vol. 27 (1). 175-185.

Sanders, K. (2011). Political Public Relations and Government Communication. Teoksessa Strömbäck, J., Kioussis, S. (toim.): *Political Public Relations. Principles and Applications*. 254-273. Routledge, New York, London.

Scollo, M. (2011). Cultural approaches to discourse analysis: A theoretical and methodological conversation with special focus on Donal Carbaugh's Cultural Discourse Theory. *Journal of Multicultural Discourses*. Vol.6, No.1. 1-32.

Sherzer, J. (1987). A Discourse-Centered Approach to Language and Culture. *American Anthropologist*. 89. 1987. 295-309.

Singh, R. (2006). The Bush Doctrine. Teoksessa Buckley, M., Singh, R. (toim.): *The Bush Doctrine and The War on Terrorism. Global responses, Global consequences*. 12-31. Routledge, London, New York.

Stewart, E., C., Bennett, M., J. (1991). *American Cultural Patterns. A Cross-Cultural perspective*. Intercultural Press, Yarmouth.

Suoninen, E. (1999). Näkökulma sosiaalisen todellisuuden rakentumiseen. Teoksessa Jokinen, A., Juhila, K., Suoninen, E. (toim.): *Diskurssianalyysi liikkeessä*. Vastapaino, Tampere. 17-36.

Strömbäck, J., Kioussis, S. (2011). Political Public Relations: Defining and Mapping an Emergent Field. Teoksessa Strömbäck, J., Kioussis, S. (toim.): *Political Public Relations. Principles and Applications*. 1-32. Routledge, New York, London.

Swidler, A. (1986). Culture in Action. Symbols and Strategies. *American Sociological Review*, Vol. 51, No. 2 (1986), 273-286.

Tedesco, J.C. (2011). Political Public Relations and Agenda Building. Teoksessa Strömbäck, J., Kioussis, S. (toim.): *Political Public Relations. Principles and Applications*. 75-94. Routledge, New York, London.

Tuomi, J., Sarajärvi, A. (2009). *Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi*. Tammi, Helsinki.

USAID (2014a). *Budget*. <http://www.usaid.gov/results-and-data/budget-spending> Tarkastettu 11.7.2014.

USAID (2014b). *Who we are*. <http://www.usaid.gov/who-we-are> Tarkastettu 20.7.2014.

USAID (2014c). *About USAID*. <http://www.usaid.gov/> Tarkastettu 11.7.2014.

USAID (2014d). *Dollars to Results*. <http://results.usaid.gov/afghanistan#fy2012> Tarkastettu 19.7.2014

U.S. Department of Defence. (2014). *U.S. Casualty Status*. <http://www.defense.gov/news/casualty.pdf> Tarkastettu 22.7.2014

Washington Post, ABC News (2013). *Post-ABC poll: Afghanistan war not worth costs, two-thirds say*. http://www.washingtonpost.com/page/2010-2019/WashingtonPost/2013/12/19/National-Politics/Polling/release_281.xml?uuiid=xMusaGjfEeOZe5ITsX2slw Tarkastettu 23.7.2014

Wetherell, M. (2010). Debates in Discourse Research. Teoksessa Wetherell, M., Taylor, S., Yates., S.,J. (toim.): *Discourse Theory and Practice. A reader*. 380-399. Sage Publications, London.

Windsor, J. (2003). Democracy and Development: The evolution of U.S. Foreign Assistance policy. *The Fletcher Forum of World Affairs*. Vol. 27: 2. 141-150.

Aineistolähteet:

USAID. (13.2.2007). *USAID continues assistance to National Assembly*. <http://www.usaid.gov/afghanistan/news-information/press-releases/usaid-continues-assistance-national-assembly> Tarkastettu 24.7.2014.

USAID. (24.4.2007). *Dole Foods Pledges to Support Afghanistan Agriculture*. <http://www.usaid.gov/afghanistan/news-information/press-releases/dole-foods-pledges-support-afghanistan-agriculture> Tarkastettu 24.7.2014.

USAID (5.5.2007). *USAID Continues Assistance to Ministry of Education*
<http://www.usaid.gov/afghanistan/news-information/press-releases/usaid-continues-assistance-ministry-education> Tarkastettu 24.7.2014.

USAID (16.6.2007). *USAID Provides \$8 Million to Maintain Poppy Free Provinces.*
<http://www.usaid.gov/afghanistan/news-information/press-releases/usaid-provides-8-million-maintain-poppy-free-provinces> Tarkastettu 24.7.2014.

USAID (19.7.2007). *Outgoing USAID Director Announces Completion of Over 1000 Development Projects since July 2006* <http://www.usaid.gov/afghanistan/news-information/press-releases/outgoing-usaid-director-announces-completion-over-1000> Tarkastettu 24.7.2014

USAID (26.7.2007). *Jawzjan Province Inaugurates Faizabad Connector Road*
<http://www.usaid.gov/afghanistan/news-information/press-releases/jawzjan-province-inaugurates-faizabad-connector-road> Tarkastettu 24.7.2014

USAID (5.9.2007). *Kabul Mayor Dedicates Safety Park for Children*
<http://www.usaid.gov/afghanistan/news-information/press-releases/kabul-mayor-dedicates-safety-park-children> Tarkastettu 24.7.2014

USAID (10.10.2007). *Afghanistan to Revitalize Technical and Vocational Education.*
<http://www.usaid.gov/afghanistan/news-information/press-releases/afghanistan-revitalize-technical-and-vocational> Tarkastettu 24.7.2014.

USAID (31.10.2007). *Forty Afghan Businesses Attend the 27th India International Trade Fair.*
<http://www.usaid.gov/afghanistan/news-information/press-releases/forty-afghan-businesses-attend-27th-india-international> Tarkastettu 24.7.2014.

USAID (17.11.2007). *Conference of Chief Judges Answers Courts' Toughest Questions.*
<http://www.usaid.gov/afghanistan/news-information/press-releases/conference-chief-judges-answers-courts%E2%80%99-toughest> Tarkastettu 24.7.2014.

USAID (8.3.2008). *Afghanistan Commemorates International Women's Day.*
<http://www.usaid.gov/afghanistan/news-information/press-releases/afghanistan-commemorates-international-women%E2%80%99s-day> Tarkastettu 8.3.2014.

USAID (13.3.2008). *First Business Directory for Nangarhar Province Developed with USAID's Assistance.* <http://www.usaid.gov/afghanistan/news-information/press-releases/first-business-directory-nangarhar-province-developed> Tarkastettu 24.7.2014

USAID (15.3.2008). *Remittance Program Developed through Public-Private Partnership.* <http://www.usaid.gov/afghanistan/news-information/press-releases/remittance-program-developed-through-public-private> Tarkastettu 25.7.2014

USAID (20.3.2008). *USAID Awards Contract to Further Support Infrastructure in Afghanistan.* <http://www.usaid.gov/afghanistan/news-information/press-releases/usaid-awards-contract-further-support-infrastructure> Tarkastettu 24.7.2014.

USAID (21.4.2008). *International Donors meet in Kabul.* <http://www.usaid.gov/afghanistan/news-information/press-releases/international-donors-meet-kabul> Tarkastettu 24.7.2014.

USAID (4.5.2008). *Minister Fatimi Opens Afghan Midwives Association Annual Congress.* <http://www.usaid.gov/afghanistan/news-information/press-releases/minister-fatimi-opens-afghan-midwives-association-annual> Tarkastettu 31.7.2014.

USAID (10.5.2008). *Supreme Court Opens 2008 Stage Judicial Training Program.* <http://www.usaid.gov/afghanistan/news-information/press-releases/supreme-court-opens-2008-stage-judicial-training-program> Tarkastettu 31.7.2014.

USAID (13.5.2008). *Afghan Government Considers New Measures for Enforcing Civil Judgements.* <http://www.usaid.gov/afghanistan/news-information/press-releases/afghan-government-considers-new-measures-enforcing-civil> Tarkastettu 31.7.2014.

USAID (13.5.2008). *Badakshan AgFair expected to draw over 15,000 attendees.* <http://www.usaid.gov/afghanistan/news-information/press-releases/badakshan-agfair-expected-draw-over-15000-attendees> Tarkastettu 31.7.2014.

USAID (12.6.2008). *Helmand Poultry Industry Takes Flight with Arrival of 5,000 Chicks.* <http://www.usaid.gov/afghanistan/news-information/press-releases/helmand-poultry-industry-takes-flight-arrival-5000> Tarkastettu 31.7.2014.

USAID (16.7.2008). *Minister of Finance Ahady, Minister of Public Health Fatamie, U.S. Ambassador Wood Sign \$218 Million Direct Assistance Agreement.* <http://www.usaid.gov/afghanistan/news-information/press-releases/minister-finance-ahady-minister-public-health-fatamie-us> Tarkastettu 31.7.2014.

USAID (8.8.2014). *Judge Walks Eight Days For Rule of Law Training.* <http://www.usaid.gov/afghanistan/news-information/press-releases/judge-walks-eight-days-rule-law-training> Tarkastettu 31.7.2014.

USAID (10.8.2008). *Business Skills Training Promotes Peace*. <http://www.usaid.gov/afghanistan/news-information/press-releases/business-skills-training-promotes-peace> Tarkastettu 31.7.2014.

USAID (14.8.2008). *Helmand AgFair Draws Over 3,000 Attendees*. <http://www.usaid.gov/afghanistan/news-information/press-releases/helmand-agfair-draws-over-3000-attendees> Tarkastettu 31.7.2014.

USAID (26.8.2008). *Alternative Development Brings Positive Returns*. <http://www.usaid.gov/afghanistan/news-information/press-releases/alternative-development-brings-positive-returns> Tarkastettu 31.7.2014.